Uvodnik / Introductory note

Josip Šurjak, predsjednik Hrvatske odvjetničke komore 2
Josip Šurjak, President of the Croatian Bar Association

Iz Hrvatske odvjetničke komore / From the Croatian Bar Association

Intervju s Josipom Šurjakom: Neovisnost, zajedništvo i utjecaj odvjetništva kao glavni ciljevi mandata 4
Interview with Josip Šurjak: Independence, fellowship and influence of the legal profession to top his agenda during his term in office

Važne odluke Ustavnoga suda RH u vezi sa Zakonom o dopuni Zakona o HRT-u i Izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu 8
Important decisions of the Constitutional Court on changes to Croatian Radio and Television Act and amendments to Legal Profession Act

XXIII. Sportske igre odvjetnika i odvjetničkih vježbenika HOK-a u Malom Lošinju 12
CBA lawyers and trainee lawyers meet for 23rd Sports Games in Mali Lošinj

Leo Andreis dobitnik Plakete dr. Danilo Majaron 16
Leo Andreis awarded Dr. Danilo Majaron Plaque

Članci i rasprave / Articles and discussions

Ivana Đuras: Ustavno pravo na slobodu – istražnozatvorske ustavne tužbe 17
Constitutional right to freedom – constitutional complaints related to pre-trial detention

Engleski za odvjetnike / English for lawyers

Kolokacije u jeziku prava: Bias? Jeste sigurni? 26
Collocations in the language of law: Bias? Are you sure?

Hrvatski za odvjetnike / Croatian for lawyers

Pravilno izgovaranje i pisanje nekih stranih riječi 28
Correct spelling and pronunciation of some words

Prisege / Oaths

Prisege dane 19. rujna 2018. 30
Oaths taken on 20 September 2018

Zapisnik / Minutes

Zapisnik s izborne godišnje Skupštine HOK-a 32
Minutes of the CBA Annual Selection Meeting

In memoriam / Obituaries

Nenad Boban 58
Zorica Rosić, Željko Andrijanić 59
Ivan Kulaš, Vjekoslav Gršić, Branislav Janjanin, Dženana Osmanović 60

Fotografija: Ivan Bitunjac

Josip Šurjak

predsjednik Hrvatske odvjetničke komore

Poštovane kolegice i kolege,
dragi čitatelji,

čast mi je obratiti se kao Predsjednik HOK-a svim kolegicama i kolegama putem našeg časopisa Odvjetnik, a isto mi ujedno predstavlja zadovoljstvo, ali i obvezu za izlaganjem svojih razmišljanja i planova koji stoje pred nama.

Koristim priliku zahvaliti svima koji su nam pomagali u proteklom razdoblju koje je bilo puno profesionalnih i ljudskih iskušenja, i svima onima koji su predano i požrtvovno radili na unapređenju naše Komore. Komore kao organizacije koja služi svim odvjetnicima radi zaštite odvjetništva, ali i služi i djeluje radi zaštite interesa naših stranaka. To su naše dvije osnovne odrednice i na njima gradimo daljnje odnose i postavke.

Smjer u kojem krećemo je i dalje kontinuitet očuvanja nezavisnosti i samostalnosti naše profesije. Bez tih odrednica nema odvjetništva u punom smislu, i bit će otežano djelovati pojedinačno i/ili skupno u odvjetništvu ako bi i dalje ograničavajući faktori podržavali tendencije jačanja nesamostalnosti i zavisnosti odvjetništva od ideologija, državnih vlasti, interesnih skupina, ili ako bi se mi sami prepustili kaosu slučajnosti.

Tema koje je najviše okupirala vrijeme i resurse Komore u proteklom mandatnom razdoblju svakako je odnos Europske komisije prema odvjetništvu u Republici Hrvatskoj kao i primjena prava Europske unije u državama članicama u pogledu odvjetništva. Naime administracija EU-a vrlo se često okomito obraćala HOK-u u proteklom mandatnom razdoblju, i to putem Ministarstva gospodarstva, smatrajući nas gospodarskom djelatnošću i primjenjujući na nas Direktivu o uslugama na unutarnjem tržištu. HOK i dalje smatra da mi kao profesija pružamo pravnu pomoć našim strankama, da smo dio pravosuđa, a nikako dio trgovinskih odnosa na mjerodavnom tržištu. I dalje smatramo da je, u skladu s pozitivnim odredbama Zakona o odvjetništvu, Ministarstvo pravosuđa naše resorno ministarstvo, a ni u kojem slučaju Ministarstvo gospodarstva, koliko god akcijski planovi pozivali na akcije. Odnos odvjetnik – stranka nije i ne može biti brzinski „prodaj-kupi odnos“, jer je to dugotrajan, smislen odnos pravne pomoći odvjetnika prema stranci, koji odnos ima i pravne i sociološke i psihološke karakteristike. Svi oni koji djeluju prema razgradnji odvjetništva kao obliku pružanja pravne pomoći, rade dugoročno protiv svoje profesije, jer podržavaju trgovački odnos odvjetnik – stranka.

Drugo važno područje gdje će Komora djelovati i uložiti napore svakako je sudjelovanje u radnim tijelima kod donošenja ili izmjena zakonskih i podzakonskih propisa. Tu smo već poduzeli promjene kod naše Komisije za normativnu djelatnost koju smo podijelili za sada u najmanje pet podskupina, radi bržeg i učinkovitijeg djelovanja prema tijelima svih vidova vlasti. Posebno je važno, kolegice i kolege, da se uključite u to djelovanje prema zakonodavcu putem tijela HOK-a, jer time pomažemo sebi, društvu i državi. Nitko nije pozvaniji od nas odvjetnika dati nove ili drugačije prijedloge zakona i propisa, jer svakodnevno sudjelujemo na prvoj crti djelovanja za ljudska prava, za temeljne slobode i u borbi za ostvarenja različitih širokih zahtjeva stranaka. Stoga ne oklijevajte dati svoje znanje i pravno iskustvo prema zakonodavcu putem HOK-a.

Svi odvjetnici koji sudjeluju u radu tijela HOK-a djeluju isključivo dobrovoljno i na volonterskoj osnovi. Ne primaju nikakve naknade za sudjelovanje u radu tijela HOK-a. Angažman koji se traži vrlo često je zahtjevan, dubok i traži predanost do te mjere da puno kolegica i kolega zanemaruje rad u svojim odvjetničkim uredima, kako bi ispunili zadatke koji se pojavljuju u djelovanju u Komori i za Komoru. Ukoliko se i vi uključite u rad Komore, ti zadaci će se pravičnije rasporediti na sve nas koji djelujemo u odvjetništvu. Tako npr. već spomenuti rad u radnim tijelima za izradu propisa i zakona traži stalno sve više prostora za djelovanje, rad u disciplinskim tijelima sve je obimniji, potrebe za organizacijom događanja u Komori sve su zahtjevnije, komisije i tijela za troškovnike i Tarifu imaju svakim danom sve više pitanja, rad po zborovima traži angažman na lokalnoj razini, stalna je potreba za pregovaranje s FINA-om u pogledu njihovih postupanja na koje kolege imaju neprestane zamjerke, a postoji i još puno drugih područja širenja borbe s hobotnicom birokracije.

Posebno pozivamo one kolegice i kolege koji imaju stručna znanja u pogledu obrađivanja tema o odvjetništvu u EU-u, o praksi EU-suda prema nacionalnim zakonodavstvima, o primjeni prava država članica okomito prema

EK-u, o „teoriji javnog interesa“ odvjetništva o kojoj se pišu znanstveni radovi, itd – da sudjeluju u radu Komore na svim razinama.

Dužni smo reći da HOK ima zakonsku obvezu izdvajati i podmirivati sredstva (skoro 2 milijuna kuna) za troškove edukacije svih vježbenika radi polaganja pravosudnih ispita, a kako pravosuđe godinama nije zapošljavalo vježbenike, smatrali smo neprimjerenim da svi ti troškovi godinama padaju na teret našeg komorskog proračuna. Stoga smo tražili promjene navedenih zakonskih odredaba koje reguliraju navedenu materiju, i mislimo da će nove promjene zakona učiniti pravičnijim raspodjelu sredstava u toj oblasti edukacija, kao i da će se promijeniti način provođenja pravosudnog ispita koji je bio prilično neprimjeren današnjem vremenu.

Kad pogledamo u posljednjih desetak godina koliko je odvjetništvu od strane djelovanja države oduzeto poslova iz njegovih prirodnih resora, vidimo da se naše područje djelovanja nerazumno i neprimjereno smanjivalo. Tako npr. smanjen nam je obim poslova kod poslova nasljeđivanja koje provode javni bilježnici, ograničena nam je primjena tarife u području javne nabave, smanjene su nam naknade i nagrade kod obrana po službenoj dužnosti, itd., još samo čekamo da nam se smanje ili čak oduzmu naše naknade i nagrade za pojedine izvanparnične postupke, pa s pravom čujemo svakodnevno negodovanje kolegica i kolega koji traže puno radikalnije djelovanje prema tijelima izvršne i zakonodavne vlasti, potaknuti djelovanjem kolega u našem susjedstvu koji u znak prosvjeda prema vlasti više od tri mjeseca nisu odlazili na zastupanje na sudske rasprave. Stoga je jedino neprestano djelovanje prema tijelima svih vidova vlasti učinkovito, i jedino ono donosi rezultate promjene prema uspostavi tzv. funkcionalne države, pa vas kolegice i kolege sve pozivam da svojim osobnim sudjelovanjem u radu i djelovanju HOK-e pridonesete uređenom društvu i održavanju kontinuiteta reda.

Jer Komora smo svi mi, kao i svatko od nas pojedinačno.

ODVJETNIK 9-10/2018.

Glasilo-Časopis Hrvatske odvjetničke komore, Zagreb, 9 - 10 2018., god. 91.
Journal of the Croatian Bar Association, Zagreb, 9 - 10 - 2018, annual file 91

Glavni i odgovorni urednik: Josip Šurjak, odvjetnik, Zagreb, Strossmayerov trg 7, tel:4828559, fax:4811989, jsurjak@ravlic-surjak.hr, **Urednik:** dr. sc. Tin Matić, odvjetnik, Zagreb, Vlaška 95, tel: 6170791, fax: 6170792, tin.matic@zg.t-com.hr, **Izvršna i grafička urednica:** Nataša Barac, Zagreb, Koturaška cesta 53, tel: 6165 218, fax: 6170 838, e-mail: hok-cba@hok-cba.hr, **Uredništvo:** Leo Andreis, dr.sc. Atila Čokolić, Davor Bubalo, Maša Gluhinić, Igor Hrabar, Mario Janković, Mladen Klasić, Ingrid Mohorovičić-Gjanković, Matija Potočnjak, Robert Travaš - odvjetnici, Arno Vičić, odvjetnik u m., Mato Arlović, sudac Ustavnog suda RH, mr. sc. Hrvoje Momčinović, sudac Ustavnog suda u m., Mladen Žuvela, sudac Ustavnog suda u m., mr. sc. Iris Gović Penić, sutkinja Županijskog suda u Zagrebu **Lektor:** Zvonko Šeb, **Tisak:** Kerschoffset d.o.o., Zagreb, **Grafička priprema:** P.L. Studio, Zagreb. **Fotografije:** Grgur Žučko, Ivan Bitunjac, Nataša Barac.

Uredništvo
Zagreb, Koturaška cesta 53/II
tel: 6165 207; fax: 6170 838
e-mail: hok-cba@hok-cba.hr

Prodaja oglasnog prostora-marketing
1/1-6.800,00 kn,
1/1 (omot)-7.800,00 kn,
1/2-3.800,00 kn

Izdavač
Hrvatska odvjetnička komora, Zagreb
Koturaška cesta 53/II
tel: 6165-200; fax: 6170-686
www.hok-cba.hr

IBAN HR66 2360000-1101268409 **Godišnja pretplata za tuzemstvo** 200,00 kn, **za inozemstvo** 40 eura, **pojedinačni broj** za tuzemstvo 40,00 kn, za inozemstvo 8 eura.

Copyright © Hrvatska odvjetnička komora 2008.
Niti jedan dio ove publikacije ne smije se objaviti bez posebnog odobrenja izdavača.

Svi potpisani tekstovi odražavaju stavove i mišljenja isključivo njihovih autora, a ne Hrvatske odvjetničke komore, urednika i Uredništva Časopisa-glasila "Odvjetnik". Uredništvo zadržava pravo objave primljenih materijala u časopisu i/ili na web stranici HOK-a. Materijali objavljeni na web stranici ne honoriraju se.

Prvi broj časopisa „Odvjetnik" objavljen je 25. studenoga 1927. godine. Prvi urednik bio je dr. Ivo Politeo.
„Odvjetnik" je i stvarni sljednik „Pravnika" – glasila kluba odvjetnika u području odvjetničkog odbora u Osijeku koji je izlazio od 1913. do 1914. godine a urednik glasila je bio dr. Hugo Spitzer.

U intervjuu uredništvu „Odvjetnika“, novoizabrani predsjednik Hrvatske odvjetničke komore Josip Šurjak iznio je ključne točke i ciljeve svog djelovanja te se osvrnuo na aktualne probleme odvjetništva i njihovo rješavanje.

Neovisnost, zajedništvo i utjecaj odvjetništva kao glavni ciljevi mandata

1. Izabrani ste za predsjednika Hrvatske odvjetničke komore, čuli smo Vaš govor na Izbornoj skupštini u kojem je mnogo toga najavljeno o Vašoj viziji i planovima. Koja je glavna smjernica Vašeg mandata i glavni cilj koji želite ostvariti?

Od uspostave Republike Hrvatske pa do danas **neovisnost odvjetništva** stalna je karakteristika pravosuđa, dok je drugo podložno promjenama, pa je glavni cilj mojeg mandata očuvati upravo tu **neovisnost i slobodu odvjetništva**, kao temeljnu pretpostavku za naš rad i najveću vrijednost naše profesije, ali u isto vrijeme i kao javno dobro i kao oružje za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda kao društvenih vrijednosti.

Zatim želim ojačati ulogu odvjetnika u pravosuđu te percepciju javnosti u odnosu na funkciju i značaj odvjetnika u društvu.

Na tom tragu nužno je ojačati instituciju Hrvatske odvjetničke komore, koja nam omogućuje da kao jedno tijelo budemo zastupljeni svi mi odvjetnici, koja je kao institucija štit od samovolje izvršnih vlasti, svih aspekata (ne) funkcionalnosti države i bizarnosti administrativnog sustava s kojima smo ponekad nažalost suočeni. U tom kontekstu želim naglasiti da je pretpostavka ostvarenja takvog cilja postizanje dobrovoljnog zajedništva među nama samima, jer samo zajedništvom možemo zaštiti svoje interese i očuvati dignitet naše profesije.

Ukratko, vrijednosti koje vidim kao smjernicu svojeg mandata jesu **neovisnost, sloboda i zajedništvo odvjetništva** kroz rast prepoznatljivosti HOK-a kao naše krovne institucije.

2. Kakve konkretne mjere namjeravate poduzeti radi postizanja većeg utjecaja u okviru pravosuđa te donošenja zakona?

Suradnja s Ministarstvom pravosuđa i drugim tijelima vlasti već je više godina uspješna, i predstavnike HOK-a poziva se na sudjelovanje u brojne radne grupe za izradu prijedloga zakona ili izmjena i dopuna zakona. Svakako namjeravamo nastaviti tu suradnju i uključiti naše kolege u taj važan proces kroz uspostavu Komisije za normativnu djelatnost koja će biti podijeljena u podskupine, npr. u skupinu za Ovršni i stečajni zakon, za Zakon o parničnom postupku, za trgovačko pravo, i posebnu skupinu za Pravo intelektualnog vlasništva, Pravo tržišnog natjecanja, EU-pravo, itd., a sve kako bismo zakonodavca što više potaknuli na prihvaćanje naših prijedloga u odnosu na zakonske tekstove. Ovo svakako želimo postići i uz dodatan angažman oko povećanja broja članova u pojedinoj radnoj skupini.

Nadalje, organiziranjem okruglih stolova i radionica s profesorima i kolegama sa specijalističkim znanjem, te posebno sa suci-ma, a radi djelovanja prema nomo-tehničkim inicijatorima zakonodavca, iznjedrili bismo zajedničku platformu koja bi imala podršku sve širine naše pravne struke. Upravo na tom tragu, već smo krenuli s prijedlozima za Ovršni zakon, prvi puta unoseći potpune novine u zakonske tekstove, te prijedlozima novih pravnih modela.

Fotografija: Ivan Bitunjac

Odvjetništvo u cijelosti i potpuno dijeli sudbinu čitave populacije Republike Hrvatske, i na taj je način sastavni integrativni dio društva ...
Zbog toga odvjetništvo izravno osjeća stanje u društvu; i nije niti izvan, niti ispod, niti pored društva u kojemu živi, niti to može biti sve kada bi i imalo takve tendencije.

3. Kao jednu od najvažnijih aktivnosti Komore u svojem ste predizbornom govoru istaknuli važnost Odvjetničke akademije HOK-a kao tijela koje osmišljava i osigurava stalnu edukaciju našeg članstva. U kojem smjeru namjeravate potaknuti daljnji rad toga tijela?

Odvjetnička akademija HOK-a jedno je od najvažnijih tijela koje vidim u HOK-u, jer osigurava stručno usavršavanje, odnosno **cjeloživotno obrazovanje** odvjetnika. To je bio naš cilj koji smo stalno isticali u posljednje tri godine djelovanja. U okviru aktivnosti Odvjetničke akademije želimo potaknuti organiziranje panel diskusija s različitošću stavova, okruglih stolova s manjim brojem sudionika, ali s dijalozima, radionica kao interaktivnijeg oblika prijenosa i razmjene znanja. Isto tako smatramo potrebnim da predavači prije predavanja dostavljaju sažetak svojih predavanja Odvjetničkoj akademiji, pa da kolege postavljaju pitanja predavačima, a posebno sucima viših sudova, prije predavanja, kako bi se svi zajedno pripremili za ono najvažnije, a to je rasprava nakon izlaganja.

Nadalje, želimo osigurati razne oblike učenja na daljinu, snimanjem ili e-predavanjima, za što trebamo prvo osigurati tehničke pretpostavke, a s ciljem da sve sadržaje edukacija učinimo dostupnima svim članovima HOK-a, posebno kolegama u malim mjestima koji nisu u mogućnosti doći na predavanja u zbor (rubni dijelovi Republike Hrvatske, kolege na otocima, bolesni, spriječeni…).

Konačno, smatram da je vrijedno uključiti kolege odvjetnike kao predavače o određenim područjima prava koja su još uvijek domicilno nedostupna, a kao što su primjerice pravo tržišnog natjecanja, prekogranična spajanja, financijska industrija, praksa EU suda, nepoštene trgovačke prakse, M&A, itd.

4. U svom ste govoru na Izbornoj skupštini najavili promjenu u odnosu prema medijima. Koje mjere mislite poduzeti da se promijeni stav javnosti prema odvjetništvu?

Fotografija: Ivan Bitunjac

HOK je uvijek komunicirao s medijima, davao priopćenja i trudio se javnosti približiti svu kompleksnost pravnih problema o kojima se često pojednostavljeno ili uglavnom jednostrano polemiziralo u javnosti, ali je nastojao i osvijetliti položaj i ulogu odvjetnika kao poštene i korektne profesije koja je jedini stručni alat pomoću kojeg građani mogu zaštiti svoja prava. Cilj mi je da komunikacija s medijima bude intenzivnija, pa tako na-mjeravam osnovati tijelo koje bi ponekad brzo djelovalo prema medijima, ali i bilo posvećeno isključivo davanjem redovitih priopćenja medijima te, uz ostalo, i na taj način pridonijeti izgradnji bolje percepcije odvjetništva u javnosti. Tu bi zadaću imalo tzv. Vijeće za medije HOK-a koje bi djelovalo na dvije razine, od kojih je prva zamišljena za *ad hoc* reakcije, a druga za kontinuiranu i stratešku komunikaciju s medijima uz aktiviranje novih komunikacijskih kanala kojima se Komora do sada još nije koristila.

5. Hoćemo li ukinuti tarifu osim za sudske postupke?

Ne vidim nikakve potrebe za ukidanje tarife. Mogu samo reći da oni koji unutar odvjetništva predlažu takvo što, misle samo na sužene partikularne interese. Svakako ćemo ustrajati u obrani primjene tarife kao što je to bio slučaj do sada.

6. Je li odvjetništvo postalo gospodarska tj. ekonomska djelatnost, kao što tvrde neka od tijela EU-a, a ne samostalna društvena služba u okvirima pravosuđa i kako će se HOK snaći u takvoj nametnutoj tržišnoj poziciji odvjetništva i odvjetnika?

Prema našim stavovima, odvjetništvo ne može biti gospodarska djelatnost na tržišnim osnovama, jer je pravni sustav u našem najbližem pravnom okruženju (Srednja Europa), koji mi prihvaćamo i razumijemo, utemeljen na teoriji javnog interesa. Prema teoriji javnog interesa, nužno je ograničiti savršenu konkurenciju kako bi se ispravili tržišni nedostaci u specifičnim uvjetima tržišta pravne pomoći, koji se ne mogu i ne bi smjeli osloniti na odnos ponude i potražnje, odnosno na sam mehanizam tržišta. Zato djeluje regulatorno tijelo (ovdje HOK), kako bi utjecao na to specifično tržište, a zbog sociooloških potreba. Smisao i svrha takve regulacije je onemogućavanje negativnih utjecanja na pružanje pravne pomoći prema svim sudionicima kojima je ona potrebna, a to je zaštita javnog dobra u vidu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Ta se teorija primjenjuje upravo zato što je **odvjetništvo dio pravosuđa**, i na temelju takvog ustroja odvjetništva, i zahvaljujući takvom ustroju, primjenjivom na cjelokupnu populaciju i na cjelokupne pravne i gospodar-ske odnose

– uopće je moguće zaštiti ljudska prava, prava i interese stranaka, odnosno građana u cjelini u borbi s moći na svim razinama. Nikako ne želimo da se komercijalizira bez sociooloških osnova relacija odvjetnik – stranka, i da se taj odnos postavi tržišno prema platežnoj moći i snazi i utjecaju stranaka. Na taj način ugrozila bi se ustavna pozicija odvjetništva kao neovisne i samostalne službe pravne pomoći prema strankama. HOK se velikim naporima već godinama zalaže u tom smjeru i jasno komunicira taj stav prema Europskoj komisiji, ali i prema našoj Vladi s ciljem da se odvjetništvo shvati kao služba, a ne kao gospodarska djelatnost. Takav je stav zauzeo i Ustavni sud Republike Hrvatske u svojim odlukama. Mogu reći da su i kolege iz Ministarstva pravosuđa također podržale naš stav u toj komunikaciji prema tijelima EU-a, što iznimno cijenim i nadam se da ćemo na tom putu i uspjeti.

7. Kako ocjenjujete stanje i probleme u odvjetništvu danas i čemu pripisujete takvu situaciju? Kako se Komora odnosi prema tim problemima i što namjeravate učiniti da se oni umanje? Kako ocjenjujete stanje u pravosuđu Republici Hrvatskoj te ima li u tome i odgovornosti odvjetništva, kao cjeline ili pojedinaca?

Odvjetništvo u cijelosti i potpuno dijeli sudbinu čitave populacije Republike Hrvatske, i na taj je način sastavni integrativni dio društva, jer se kroz odvjetništvo prožima svakodnevica, kroz civilno pravo kao po-moć u ostvarenju prava stanovništva, kroz kaznene postupke u kojima odvjetnici daju pojedincu najveću moguću pravnu zaštitu od kaznenopravnih tijela države, kroz upravno pravo gdje štitimo građane od samovolje administracije, te u korporativnim odnosima gdje se po odabiru zastupanja štite odvojeno obje strane; i zaposlenici i interes kapitala. Zbog toga odvjetništvo izravno osjeća stanje u društvu; i nije niti izvan, niti ispod, niti pored društva u kojemu živi, niti to može biti sve kada bi i imalo takve tendencije. Problemi i iskušenja financijski blokiranih kolega, problem nemogućnosti naplate obavljenih usluga, problem prijetnji i/ili ucjena koje pojedini kolege proživljavaju, dio su svakodnevice odvjetništva o čemu se uvijek brine i Komora u okviru svojih nadležnosti po kojima može i mora pomoći kolegama. Dakle Komora kao servis i potpora odvjetnicima, a nikako kao sindikat.

Stanje je i u pravosuđu identično sociološkom stanju društva, na isti način kao što smo maloprije opisali odnos odvjetništva i kretanja u društvu koje nas okružuje. U pravosuđu nas smeta ponegdje birokratska sustavnost prezira, ponegdje bezvoljnost da se pomogne unutar granica zakona, ponegdje intelektualna lijenost da se zaviri izvan granica uobičajenih praksi, ponegdje teško shvatljiva samovolja pojedinca u sustavu, ponegdje moralna nakaznost stavova osnaženih lošom pravnom normom, a svugdje i uvijek kolegijalna nekorektnost. A onda je jako tužno gledati te iste kolege kada im se samima taj isti pravosudni sustav sruči na leđa, i kada traže stručnu pomoć u drugoj grani prava u kojoj dnevno ne sudjeluju; bilo u upravnom postupku kada se traži građevinska dozvola, bilo u ZK-postupku kada se traži upis uknjižbe, ili u parnici za ostvarenje bilo kakvog dozvoljenog zahtjeva… Tek tada pravosudne kolege vrlo jasno vide poziciju pravosuđa s onu (drugu) stranu dobra i zla.

8. I Vaša zaključna poruka članstvu?

Uz osiguranje kontinuiteta u odnosu na sve dosadašnje predsjednike Komore koji su u svim ranijim razdobljima pridonijeli očuvanju neovisnosti i razvoju hrvatskog odvjetništva te uz potporu i sudjelovanje svih kolega, smatram da moramo zaštititi i unaprijediti hrvatsko odvjetništvo. Stoga je moja poruka članstvu da se uključi u rad i aktivnosti Komore, posebno tijela za normativnu djelatnost, jer se bez takvog angažmana obavljanje brojnih poslova i aktivnosti HOK-a svodi na vrlo mali broj ljudi. Ne smijemo zaboraviti da preko HOK-a možemo zastupati i širiti svoj stav i braniti javni interes – jer zastupamo najširu bazu adresata pravne norme, a kroz instituciju imamo puno veće značenje i mogućnost ostvarenja ciljeva, od onoga što možemo ostvariti pojedinačnim zalaganjem. Smatram da HOK ima intelektualnu snagu, a odvjetništvo kao ustavna kategorija ima sociološku ovlast da isto ostvari u cilju javnog interesa koji je u odvjetništvu uvijek bio zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Važne odluke Ustavnoga suda RH

u vezi sa Zakonom o dopuni Zakona o HRT-u i Izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu

Priredio:
Mladen Klasić

odvjetnik
i dopredsjednik
Hrvatske odvjetničke
komore

Ustavni sud Republike Hrvatske razmatrao je prijedloge za pokretanje postupka za ocjenu o suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske i to Zakona o izmjeni i dopuni Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji te Zakona o odvjetništvu i Izmjena i dopuna Zakona o odvjetništvu te je donio sljedeće odluke:

1. Ukinut Zakon o dopuni Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji ("Narodne novine" broj 46/17. i 73/17.).

Broj: U-I-3197/2017
U-I-3949/2017
Zagreb, 16. listopada 2018.

Ustavni sud Republike Hrvatske u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, odlučujući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), na sjednici održanoj 16. listopada 2018. donio je

O D L U K U

I. Pokreće se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom te se ukida Zakon o dopuni Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji ("Narodne novine" broj 46/17. i 73/17.).

II. Ova odluka objavit će se u "Narodnim novinama".

Dakle, Ustavni sud Republike Hrvatske pokrenuo je postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom odredaba Zakona o dopuni Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji(„Narodne novine" broj 46/17. i 73/17.) te je iste ukinuo.

HOK je u svojem prijedlogu za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom ZoDZoHRT-a u bitnome ukazao da smatra da je ZoDZoHRT nesuglasan s člankom 3. Ustava odnosno vladavinom prava i načelom ustavnosti "koje podrazumijeva donošenje zakona sukladno diobi vlasti, poštivanju formalne procedure i usklađenosti zakona i drugih propisa s odredbama Ustava" osporavajući legitimnost cilja zbog kojeg je donesen, ukazao je da pobijani Zakon ne uređuje mehanizme kojima bi sva državna i javna tijela uključujući i HRT dali doprinos olakšavanju teške gospodaraske situacije pa da stoga pobijani Zakon ne predstavlja dio nikakve sustavne cjelovite ili barem značajnije pravosudne ili sudbene reforme, niti reforme procedura postupanja državne sudbene vlasti niti ovlasti koja imaju javna tijela ili javne ustanove.
U tom je kontekstu istaknuto kako je u konkretnom slučaju riječ jedino o tome da se jedna javna ustanova dovodi u pravno specifičan položaj u odnosu na do sada ustrojen sustav sudbene vlasti na način da joj se daje posebno ovlaštenje za namirivanje njenih civilnih tražbina za razliku od ostalih vjerovnika koji takva ovlaštenja nemaju.
Nadalje je ukazano da s obzirom na to da obrazloženje prijedloga zakona ne sadrži nikakvu statističku analizu te podlogu koja bi bila temelj i opravdavala ovakvo partikularno uređenje te objašnjavala kako se davanjem ovakvih specifič-

nih ovlasti jednom subjektu može olakšati gospodarska situacija, nikako se ne može naslutiti da će primjenom tog zakona zaista doći do olakšanja teške gospodarske situacije, niti je uopće jasno što se pod istom sintagmom u kontekstu obrazloženja ovog zakona misli, kako se ista kvantificira, što se smatra olakšanjem, poboljšanjem i sl.

HOK je naveo da nije osnovan niti razlog za donošenje ZoDZoHRT-a koji se sastoji od tvrdnje da su obveznici plaćanja mjesečne pristojbe opterećeni plaćanjem odvjetničkih usluga HRT-u i naknada javnim bilježnicima, a da se to moglo izbjeći "zbog unificiranog masovnog postupanja i postojanja tome prilagođenih računalnih programa" jer za takvu ocjenu nisu dani nikakvi statistički podaci ili relevantni izvori koji bi mogli potkrijepiti podatak da nije postojala potreba angažiranja odvjetnika. Stoga je zaključno ukazano da se u odnosu na takva obrazloženja radi o paušalnom pro forma *obrazloženju prijedloga zakona sa svrhom da se napiše nešto što izgleda populistički i politički angažirano, a ne o konkretnoj podlozi koja bi trebala predstavljati stvarni temelj, potrebu i rezon za donošenje ovog zakona. Nadalje je navedeno kako je pobijani Zakon protuustavan jer se njime zabranjuje HRT-u da u postupcima naplate mjesečne pristojbe, bez posebnog odobrenja osnivača, koristi usluge odvjetnika. Zato je i ukazano da je pravo na pravnu pomoć i korištenje usluga odvjetništva univerzalno pravo koje nikome ne može biti uskraćeno ili uvjetovano dodatnim odobrenjem osnivača (tj. u konkretnom slučaju Vlade RH) s obzirom na to da HRT predstavlja poslovno i financijski na svaki način neovisnu pravnu osobu u odnosu na Republiku Hrvatsku kao svog osnivača.*

Osim toga, pobijani Zakon treba i kao cjelinu promatrati kao povredu prava na pravnu pomoć putem odvjetničke službe, jer pobijani Zakon to u svojoj suštini i predstavlja, jer je jasna odredba čl. 27. Ustava koji kaže da odvjetništvo kao samostalna i neovisna služba osigurava svakome pravnu pomoć, u skladu sa zakonom iz čega slijedi da je ustavno pravo svakoga imati mogućnost angažirati odvjetnika radi pružanja pravne pomoći .

Detaljno obrazloženje prijedloga HOK-a sadržano je i opisano u obrazloženju ove odluke Ustavnoga suda pa sam si dopustio slobodu ukazati, na po mojem mišljenju, najznačajnije navode HOK-a, dok je za potpuno sagledavanje nužno pročitati i prijedlog HOK-a kao i čitavu Odluku Ustavnoga suda.

Obrazlažući svoju odluku, Ustavni je sud, uz ostalo, naveo:

„...

17.2. Polazeći od naprijed navedenog, u situaciji kada sam predlagatelj zakona nije u obrazloženju Konačnog prijedloga kvantificirao podatke na kojima temelji tvrdnju da će se novim modelom prisilne naplate pristojbe smanjiti troškovi koji terete obveznike plaćanja pristojbe, osobito one socijalno ugrožene, a iz naprijed navedenih podataka Ministarstva kulture proizlazi da bi oni bili čak i veći, Ustavnom sudu ne preostaje drugo nego zaključiti da predlagatelj zakona, odnosno zakonodavac nije dokazao da je osporeni ZoDZoHRT prikladan za ostvarivanje njegovog proklamiranog legitimnog cilja. Drugim riječima, osim općenitih tvrdnji nije provedena kvalitativna i kvantitativna usporedba ta dva modela kako bi se utvrdilo za koliko će se približno obveznici plaćanja rasteretiti, to jest koliko će im se smanjiti troškovi prisilne naplate.,

18.1. Slijedom svega navedenog, polazeći od svojih ustaljenih stajališta (v. točke 13. i 14. obrazloženja ove odluke), Ustavnom sudu ne preostaje drugo nego utvrditi da u konkretnom slučaju predlagatelj zakona nije iznio objektivne i racionalne razloge kojima bi obrazložio (opravdao) uvođenje novog modela prisilne naplate mjesečne pristojbe za korištenje HRT usluga. Zakonodavac u zakonodavnoj proceduri takvo postupanje nije sankcionirao. Drugim riječima, nije pokazao da će se njime ostvariti legitimni cilj koji se namjeravao postići - smanjiti troškove prisilne naplate pristojbe i s time smanjiti teret koji snose građani. Prema tome, osporeno normativno rješenje nije u suglasnosti sa zahtjevima koji za zakone proizlaze iz načela vladavine prava, najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske (članak 3. Ustava). „

Osim ove odluke, Ustavni je sud odlučio

2. Ne prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 4., 18. stavka 1., 41. stavka 2. u dijelu koji glasi: «disciplinski postupak

za utvrđivanje povreda dužnosti i ugleda odvjetništva tijela za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka», 48. stavka 1. točaka 5. i 10., 49., 56. stavka 1. točke 5., 60., 69. stavka 4., 70., 71. stavka 5., 72. stavka 1. **alineja 3., 4. i 5., te članaka 73. i 76. Zakona o odvjetništvu ("Narodne novine" broj 9/94., 117/08., 50/09., 75/09. i 18/11.) te članka 30. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu ("Narodne novine" broj 117/08.).**

Broj: U-I-2735/2008
U-I-5665/2008
U-I-684/2009
U-I-2853/2009
U-I-4211/2010
U-I-2393/2011
U-I-1485/2014

Zagreb, 16. listopada 2018.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, rješavajući o prijedlozima za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) na sjednici održanoj 16. listopada 2018. donio je

R J E Š E N J E

I. Ne prihvaćaju se prijedlozi za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članaka 4., 18. stavka 1., 41. stavka 2. u dijelu koji glasi: "disciplinski postupak za utvrđivanje povreda dužnosti i ugleda odvjetništva tijela za pokretanje i vođenje disciplinskog postupka", 48. stavka 1. točaka 5. i 10., 49., 56. stavka 1. točke 5., 60., 69. stavka 4., 70., 71. stavka 5., 72. stavka 1. alineja 3., 4. i 5., te članaka 73. i 76. Zakona o odvjetništvu ("Narodne novine" broj 9/94., 117/08., 50/09., 75/09. i 18/11.).

II. Ne prihvaća se prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 30. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu ("Narodne novine" broj 117/08.).

III. Obustavlja se postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom:
- članka 61. Zakona o odvjetništvu ("Narodne novine" broj 9/94.), te
- članaka 1., 2., 8., 10., 12., 15. stavaka 1. i 4., te članka 31. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odvjetništvu ("Narodne novine" broj 117/08.).

Analizirajući ovo rješenje smatram potrebnim ukazati na stavove Ustavnog suda koji su od velikog značenja za razumijevanje odvjetništva i odvjetničke službe kao i same Hrvatske odvjetničke komore kao pravne osobe sui generis, *te ustavnog položaja odvjetništva u odnosu na druge komore, odnosno slobodne profesije. Sve to posebno je važno imajući u vidu da su HOK-u dane javne ovlasti, ali samo u odnosu na upis odvjetnika, odvjetničkih društava i stranih odvjetnika odnosno stranih odvjetničkih društava te u odnosu na vođenje disciplinskog postupka, a sve to u svezi s upornim pokušajima da se odvjetništvo svrsta i tretira kao gospodarska djelatnost, da se HOK birokratski ocjenjuje kao da se čitavo poslovanje HOK-a temelji na javnim ovlastima te se s tim u svezi ignorira akte HOK-a o poslovnoj tajni, zaštiti podataka i sl.*

Dakle, tako Ustavni sud u ovoj odluci, uz ostalo, navodi:

„

11. U ocjeni ustavnosti osporenih članaka 48. stavka 1. točaka 5. i 10. i 49. ZoOdv-a, kao i drugih članaka ZoOdv-a osporenih u ovom ustavnosudskom predmetu, Ustavni sud prije svega polazi od toga da je odvjetništvo ustavna kategorija. Prema članku 27. Ustava odvjetništvo je neovisna i samostalna služba koja osigurava svakome posebnu pravnu pomoć, u skladu sa zakonom.

ZoOdv-om se ustrojstvo i djelovanje odvjetništva uređuje kao neovisna i samostalna služba koja osigurava pružanje pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama u ostvarivanju i zaštiti njihovih prava i pravnih interesa (članak 1.).

Samostalnost i neovisnost odvjetništva očituje se osobito samostalnim i neovisnim obavljanjem odvjetničkog posla kao slobodne djelatnosti, ustrojstvom odvjetništva u HOK kao samostalnu i neovisnu organizaciju odvjetni-

ka na teritoriju Republike Hrvatske u koju se odvjetnici obavezno učlanjuju, donošenjem Statuta i drugih općih akata, te odlučivanjem o stjecanju i prestanku prava na obavljanje odvjetništva (članak 2.). .....

47. U odnosu na taj dio prigovora predlagatelja, Ustavni sud ističe da je o naravi odvjetničke djelatnosti izrazio svoje stajalište u rješenju broj: U-I-1085/1997 i dr. od 20. travnja 2000. ("Narodne novine" broj 51/00.).

Relevantan dio obrazloženja rješenja glasi:

"Smisao i cilj odvjetništva prvenstveno je u pružanju stručne pravne pomoći onima kojima je to potrebno.

Pravna pomoć kao strogo definirano zanimanje odvjetnika, bitan je činitelj pravne sigurnosti demokratske i pravne države Republike Hrvatske, te predstavlja jedan od vidova djelovanja pravosuđa i uprave. U smislu odredbe članka 7. stavka 1. Zakona o odvjetništvu, pravnu pomoć odvjetnici su dužni pružati sukadno Ustavu Republike Hrvatske, zakonima, Statutu i drugim općim aktima Hrvatske odvjetničke komore, kao i Kodeksu odvjetničke etike.

Stajalište je Ustavnog suda, da se pružanje pravne pomoći putem odvjetništva ne <u>može shvatiti kao gospodarska djelatnost i ne može biti, zbog svoje specifičnosti, podvrgnuto zakonima ponude i potražnje na tržištu. Specifična pravila struke položaj odvjetništva čini bitno drukčijim od položaja gospodarskih djelatnosti na tržištu, čime se ono izdvaja od pravila koja vladaju u gospodarstvu u kojem je profit, uz poštivane ustavnih načela i prava, osnovni cilj</u>."

I na kraju, Ustavni sud ističe:

"

50.....Ustavni sud ocjenjuje da se odvjetništvo po prirodi djelatnosti koju obavlja ne može promatrati kao gospodarsku djelatnost (v. točku 47. obrazloženja ovog rješenja). Međutim, odvjetništvo podrazumijeva profesionalno pružanje usluga koje je podvrgnuto zakonima ponude i potražnje. U tom smislu ono se smatra slobodnom profesijom, kako se to navodi i u Izvješću Komisije. Upravo zbog toga, te zbog specifičnosti djelatnosti koju obavlja, može biti podvrgnuto reguliranju svoje djelatnosti, koja uključuje i njezin financijski aspekt, to jest visinu naknade koju naplaćuje za svoje usluge. *Ratio* takvog ograničenja, kako se to ističe u Komentaru Vijeća komora kao "krovnog" europskog predstavnika nacionalnih profesionalnih odvjetničkih udruženja (komora), upravo je u zaštiti digniteta i dostojanstva same profesije kako bi se spriječile eventualne zlouporabe slabije i neuke strane (očiti nesrazmjer u stručnom znanju primatelja i davatelja usluge), i samim time očuvalo povjerenje građana u odvjetničku profesiju i pravosuđe u cjelini. „., te dodaje; „ ...

Stoga, a u odnosu na prigovore predlagatelja da je neprihvatljivo odvjetništvu kao samostalnoj djelatnosti koja se ne može smatrati gospodarskom djelatnošću, uvjetovati donošenje tarife, ne samo uz suglasnost ministra pravosuđa, **već i njegovim prethodnim traženjem mišljenja Gospodarsko-socijalnog vijeća, Ustavni sud ističe da se takvo propisivanje doista može smatrati pretjeranim zadiranjem u odvjetništvo koje je slobodna profesionalna djelatnost koja podliježe zakonima ponude i potražnje, ali kako je već više puta navedeno, ne može se zbog naravi usluga koje pruža smatrati gospodarskom djelatnošću**. Uz navedeno, a uzimajući u obzir sastav i zadaće, odnosno razloge zbog kojih je Gospodarsko-socijalno vijeće osnovano, **Ustavni sud smatra da je bilo neprimjereno uvjetovati suglasnost ministra pravosuđa davanjem njegovog prethodnog mišljenja.**

Međutim, budući da je riječ o prijelaznoj odredbi ZIDZoOdv-a/08, ona je konzumirana. **Drugim riječima, mišljenje Gospodarsko-socijalnog vijeća odnosilo se samo na (prvu) Tarifu koja je u skladu sa stavkom 1. članka 30. ZIDZoOdv-a/08 morala biti usklađena u propisanom roku s odredbama tog zakona (dakle, na Tarifu iz 2009. godine). Na sve buduće tarife odnosi se članak 3. ZIDZoOdv-a/08, odnosno članak 18. ZoOdv-a."**

Svakako, za potpuno razumijevanje i same materije kao i predmetnih odluka Ustavnog suda nužno je pročitati čitavu odluku kao i sam prijedlog za ocjenu suglasnosti s Ustavom Republike Hrvatske.

XXIII. Sportske igre odvjetnika i odvjetničkih vježbenika HOK-a u Malom Lošinju

Sport i dobro druženje okupili su krajem rujna u Malom Lošinju više od 350 odvjetnika i odvjetničkih vježbenika iz cijele Hrvatske, koji su tijekom tri dana svoje snage odmjerili u osam individualnih i kolektivnih sportskih disciplina na XXIII. Sportskim igrama odvjetnika i odvjetničkih vježbenika.

Piše:
Nataša Barac

izvršna urednica
"Odvjetnika"

Već dugi niz godina odvjetnici i odvj etnički vježbenici natječu se u malom nogometu, tenisu, košarci, stolnom tenisu i šahu, a posljednjih nekoliko godina tu su i sve popularnije boćanje, te pikado i trčanje. Odvjetnici i vježbenici pokazali su veliki sportski duh: njih oko 170 natjecalo se u raznim sportskim disciplinama, neki i u više sportova, tako da je ukupno bilo 316 natjecatelja u osam disciplina. Najviše zainteresiranih bilo je za boćanje: prijavilo se 46 parova a nastupilo ih je 34 (dakle 68 natjecatelja). Na drugom mjestu po broju natjecatelja bio je nogomet: od prijavljenih šest ekipa, nastupilo ih je pet (45 igrača).

Zahvaljujući lijepom vremenu, uspješno su održana natjecanja u svim predviđenim disciplinama.

Osim na sportskim terenima, odvjetnici i vježbenici Sportske igre koriste i za bolje upoznavanje, a tako je bilo i ove godine u Malom Lošinju. Vjerujemo da će se sportsko druženje nastaviti i sljedeće godine kada bi se XXIV. Sportske igre trebale održati u Vodicama.

Predsjednik Hrvatske odvjetničke komore Josip Šurjak pozdravio je, prije početka svečane ceremonije dodjele pehara najboljim odvjetnicima i vježbenicima, sve sudionike XXIII. Sportskih igara odvjetnika i odvjetničkih vježbenika u Malom Lošinju te im zahvalio na druženju i pokazanom sportskom duhu. Uz predsjednika HOK-a, pehare najboljima uručili su i predsjednica Odvjetničkoga zbora Zagreb Maša Gluhinić, predsjednica Odvjetničkoga zbora Karlovac Iva Zlatić i predsjednik Udruge odvjetničkih vježbenika Bruno Pelicarić.

Boćanje je i ove godine bilo jedna od omiljenijih sportskih disciplina, kako natjecatelja tako i navijača koji su navijali za svoje favorite. Ove godine najbolji su bili Mate Matić i Nikola Badovinac, odvjetnici iz Zagreba.

Više od 350 odvjetnika i odvjetničkih vježbenika natjecalo se tijekom tri dana u osam sportskih disciplina, a najboljima su na kraju XXIII. Sportskih igara na svečanoj ceremoniji podijeljeni pehari.

Oštra konkurencija bila je i u stolnom tenisu – u ženskoj konkurenciji najbolja je bila Lana Topčić, vježbenica iz Zagreba, a pobjedu u muškoj konkurenciji odnio je Bruno Milinković, vježbenik iz Zagreba.

U turniru u malom nogometu ove su godine najbolji bili nogometaši iz Splita. Drugi su bili ekipa „Varaždineri“ iz Varaždina, dok su se prošlogodišnji pobjednici – ekipa „Principali“ iz Zagreba – morali zadovoljiti trećim mjestom.

U finalu muškog teniskog turnira za starije od 45 godina, Mate Matić, odvjetnik iz Zagreba, pobijedio je Andriju Bagarića, odvjetnika iz Zagreba. U muškoj konkurenciji do 45 godina, zlato je odnio Hrvoje Raić, odvjetnik iz Splita.

Odvjetnice i odvjetničke vježbenice natjecale su se u tenisu u jednoj kategoriji, a najbolja je bila Ivona Šimić, vježbenica iz Zagreba.

U prvoj utakmici košarkaškog turnira, Zagreb je u uzbudljivoj i neizvjesnoj završnici slavio nad ekipom iz Šibenika. Šibenčani su zatim svladali ekipu iz Splita, pa je utakmica između Splita i Zagreba odlučivala o pobjedniku turnira. Nakon početne neizvjesnosti ekipa Zagreba odvojila se na sigurnu razliku i pobijedila, te osigurala pobjednički pokal. U ženskoj konkurenciji nadmetale su se dvije ekipe a bolje su bile košarkašice „Faul-dupla-koraci“ iz Zagreba.

Udruga odvjetničkih vježbenika i ove je godina bila ukupni pobjednik Sportskih igara, s najviše osvojenih odličja, a predsjednik Hrvatske odvjetničke komore Josip Šurjak pehar je uručio predsjedniku Udruge odvjetničkih vježbenika Bruni Pelicariću.

23. SPORTSKE IGRE

ODVJETNIKA I ODVJETNIČKIH VJEŽBENIKA HRVATSKE

Mali Lošinj, 20. do 23. rujna 2018. godine

TRČANJE (M)
ZLATO Marin Mašić, vježbenik ZG
SREBRO Igor Metelko, odvjetnik ZG
BRONCA Veno Herceg, vježbenik ZABOK

TRČANJE (Ž)
ZLATO Anđelka Kasum, odvjetnica ZG
SREBRO Ivana Huškar, vježbenica VŽ
BRONCA Ines Hlupić, vježbenica ZG

PIKADO (M)
ZLATO Hrvoje Jukić, odvjetnik ZG
SREBRO Jure Mlinarić, vježbenik ZG
BRONCA Adrijan Čada, odvjetnik ZG

PIKADO (Ž)
ZLATO Ivana Primorac, vježbenica ZG
SREBRO Barbara Šimić, vježbenica ZG
BRONCA Katarina Šavuk, vježbenica ZG

STOLNI TENIS (M)
ZLATO Bruno Milinković, vježbenik ZG
SREBRO Alen Lučić, vježbenik ZG
BRONCA Marko Petković, vježbenik ŠI

STOLNI TENIS (Ž)
ZLATO Lana Topčić, vježbenica ZG
SREBRO Josipa Jurčić, odvjetnica ZG
BRONCA Ivona Šimić, vježbenica ZG

ŠAH
ZLATO Ivan Kobaš, odvjetnik ZG
SREBRO Tomislav Boljat, odvjetnik ŠI
BRONCA Ivan Šerkić, odvjetnik ZG

TENIS (M/DO 45)
ZLATO Hrvoje Raić, odvjetnik ST
SREBRO Marko Petković, vježbenik ŠI
BRONCA Tomislav Barišić, odvjetnik ZG

TENIS (M/PREKO 45)
ZLATO Mate Matić, odvjetnik ZG
SREBRO Andrija Bagarić, odvjetnik ZG
BRONCA Dragoslav Zuber, odvjetnik VŽ

TENIS (Ž/DO 45)
ZLATO Ivona Šimić, vježbenica ZG
SREBRO Lucija Šimić, vježbenica ZG
BRONCA Martina Mostarčić, vježb. ZG

BOĆANJE
ZLATO Nikola Badovinac / Mate Matić, odvjetnici ZG
SREBRO Toma Trbuljak / Bruno Pelicarić, vježbenici ZG
BRONCA Srećko Ilić / Slavko Duvnjak, odvjetnici ZG

KOŠARKA (Ž)
ZLATO Faul-dupla-koraci, vježbenice ZG
SREBRO Uprava
BRONCA -

KOŠARKA (M)
ZLATO Zagreb
SREBRO Split
BRONCA Šibenik

MALI NOGOMET
ZLATO Split
SREBRO Varaždineri
BRONCA Principali Zagreb

UKUPNI POBJEDNIK
Udruga odvjetničkih vježbenika

Leo Andreis primio Plaketu dr. Danilo Majaron

Piše:
Nataša Barac

izvršna urednica
"Odvjetnika"

Bivši predsjednik Hrvatske odvjetničke komore Leo Andreis primio je početkom listopada u Ljubljani, na Danu slovenskih odvjetnika, najviše priznanje Odvjetničke komore Slovenije Plaketu dr. Danilo Majaron.

Odvjetnička komora Slovenije svečano je proslavila 150. godišnjicu neovisnosti odvjetništva Slovenije, a tom prigodom, u nazočnosti visokih slovenskih i stranih gostiju te uz pokroviteljstvo slovenskog predsjednika Boruta Pahora, Plaketu dr. Danilo Majaron dobili su osim Lea Andreisa, i Alenka Košorok Humar, Andrej Razdrih, Karlo Primožič, Aldo Bulgarelli, Marc Jobert i dr. Rupert Wollf.

Dobitnike Plakete odabrao je Upravni odbor Odvjetničke komore Slovenije, a prema njihovom obrazloženju: „Leo Andreis je naš dugogodišnji prijatelj, bivši predsjednik Hrvatske odvjetničke komore. Kao odvjetnik dao je prisegu 1981. godine. U odvjetništvu i Hrvatskoj odvjetničkoj komori djeluje već više od 40 godina kao i u svojoj kancelariji Andreis & Partneri, posebice na području civilnog, gospodarskog, kaznenog i međunarodnog prava". U obrazloženju se podsjeća i na to da je Leo Andreis u dva mandata bio predsjednik HOK-a te godinama član brojnih međunarodnih odvjetničkih organizacija, radnih skupina i komisija koje su

„Danas slavimo 150. obljetnicu samostalne i neovisne profesionalne organizacije Odvjetničke komore Slovenije te je zbog toga dodjela Plakete dr. Danilo Majaron još značajnija i svečanija. Sama dodjela ove Plakete zadnjih je godina jedan od najvećih i najznačajnijih događaja u našoj Komori", kazao je na svečanosti dodjele Plakete predsjednik Odvjetničke komore Slovenije Roman Završek.

„Tim najvećim priznanjem duboko zahvaljujemo najboljima među nama za njihove široke životne i profesionalne aktivnosti, za poštivanje pravne države, visoku stručnost, etičko i odgovorno zastupanje stranka, nesebičnu brigu za kolegijalnost i uzdizanje stručnog znanja te neprocjenjiv doprinos ugledu slovenskog odvjetništva i odvjetništva općenito", rekao je.

se bavile pitanjima važnim za odvjetništvo.

„Tijekom svoje zavidne odvjetničke karijere bio je uvijek borac za napredak odvjetništva i Komore. Uvijek mu je bila prioritetna misao da svaki odvjetnik mora doprinositi opstanku i zalagati se za razvoj odvjetništva kao cjeline" stoji na kraju obrazloženja.

Plaketa dr. Danilo Majaron najviše je priznanje koje dodjeljuje Odvjetnička komora Slovenije i to onima koji imaju „posebne zasluge za razvoj odvjetništva". Plaketa nosi ime po dr. Danilu Majaronu (1859. – 1931.), uglednom slovenskom odvjetniku koji je trideset godina bio predsjednik Odvjetničke komore u Ljubljani, autor brojnih članaka, urednik stručnih glasila, te odličan govornik koji se uvijek zalagao za prava malog čovjeka.

Ustavno pravo na slobodu – istražnozatvorske ustavne tužbe

Piše:
Ivana Đuras

samostalna ustavnosudska savjetnica

Uvodna riječ

Ustav Republike Hrvatske[1] (dalje u tekstu: Ustav) člankom 22. propisuje načelo nepovredivosti slobode čovjeka, kao i uvjete pod kojima se ta sloboda može ograničiti, a riječ je o zakonskim pretpostavkama za oduzimanje ili ograničenje nečije slobode, o čemu uvijek odlučuje sud. Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda[2] (dalje u tekstu: Konvencija) također, člankom 5., štiti pravo na slobodu i sigurnost građana, a lišavanje slobode dopušta samo u propisanim slučajevima i u postupku propisanom zakonom.[3] Konvencija također precizno propisuje prava uhićene osobe[4] koja su zajamčena i člancima 24., 25. i 29. Ustava.

Ustavni sud u svojim odlukama povodom ustavnih tužbi osoba koje se na temelju rješenja suca istrage nalaze u istražnom zatvoru, pretežito prema članku 123. stavku 1. točki 3. Zakona o kaznenom postupku,[5] ističe da je "istražni zatvor, kao zakonsku mjeru oduzimanja temeljnog ljudskog prava na osobnu slobodu u razdoblju prije donošenja pravomoćne sudske presude, potrebno tumačiti i primjenjivati krajnje restriktivno te, načelno, samo u cilju osiguranja provođenja kaznenog postupka, uz uvažavanje načela razmjernosti te uz navođenje konkretnih, dostatnih i individualiziranih razloga, koji s duljinom trajanja istražnog zatvora zahtijevaju i sve podrobniju argumentaciju."

U analizi recentnih odluka Ustavnoga suda[6] uočljivo je da prevladavaju odluke o odbijanju ustavnih tužbi, dok je u nekoliko slučajeva doneseno i rješenje o odbačaju ustavne tužbe iz razloga što nisu postojale pretpostavke za odlučivanje o biti stvari.

Odbijajuće odluke Ustavnoga suda

Veći broj odluka Ustavnoga suda u istražnozatvorskim predmetima (kao i ranije u pritvorskim predmetima) bio je negativan po podnositelje ustavnih tužbi, odnosno, Ustavni sud je u većini tih predmeta ocijenio da su redovni sudovi pri odlučivanju o primjeni mjere istražnog zatvora vodili računa o načelu razmjernosti navodeći pritom konkretne, dostatne i individualizirane razloge koji su, što je vrijeme boravka podnositelja u pritvoru dulje, dostatno i valjano argumentirano. U brojnim slučajevima istaknuto je da je dužnost kaznenog suda, pri eventualnom daljnjem produljenju istražnog zatvora, znatno podrobnije izložiti razloge ako ocijeni da je istražni zatvor i nadalje osnovan, razmjeran i nužan.

Ovisno o navodima koje pojedini podnositelji ustavnih tužbi ističu, odluke kojima se one odbijaju većinom se donose radi isticanja nerazmjernosti i/ili nužnosti određivanja istražnog zatvora, zatim u slučajevima produljivanja istražnog zatvora u kaznenim postupcima radi kaznenih djela za koja je predviđena kazna dugotrajnog zatvora, ali česti su i prigovori da obrazloženja rješenja kojima je istražni zatvor određen/produljen ne sadržavaju do-

1 Narodne novine, broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.

2 Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.

3 Članak 5. stavak 1. točke a. do f. Konvencije

4 Članak 5. stavci 2. do 5. Konvencije

5 Zakon o kaznenom postupku, Narodne novine, broj: 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 143/12., 56/13., 145/13. i 152/14.

6 Razmotrene su odluke Ustavnoga suda u razdoblju od 2015. do 2017. godine

statne i/ili relevantne razloge. Zabilježen je i slučaj podnošenja ustavne tužbe kod određivanja istražnog zatvora radi provođenja Europskog uhidbenog naloga.

Tako je, primjerice, u odluci broj: U-III-1635/2016. od 25. travnja 2016., ocijenjeno da su sudovi pažljivo ispitali opravdanost produljenja podnositeljevog istražnog zatvora na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku, odnosno da je sud pažljivo razmotrio podnositeljeve žalbene navode i odgovorio na njih, dostatno obrazloživši prihvaćanje argumentiranog obrazloženja prvostupanjskog suda te potvrdivši ocjenu suda prvog stupnja da i dalje postoje razlozi za produljenje istražnog zatvora podnositelju ustavne tužbe. Ocijenjeno je da osporena rješenja sadrže dostatne, konkretne i detaljne razloge za stajalište da je, u okolnostima konkretnog slučaja, istražni zatvor protiv podnositelja razmjeran i nužan, a sve argumentirano onim osobitim okolnostima koje opravdavaju primjenu istražnog zatvora radi iteracijske opasnosti. U konkretnom slučaju podnositelj je prethodno već pravomoćno osuđen i to ne za isto ili istovrsno kazneno djelo za koje je optužen u konkretnom predmetu. No prethodna osuda nije na podnositelja utjecala od daljnjeg činjenja kaznenog djela, pa takav zaključak stavljen u korelaciju s optužbom da je podnositelj, u nešto više od mjesec dana, kao nezaposlena osoba, bez prihoda, iz druge države radi daljnje prodaje nabavio veliku količinu sintetičke opojne droge, pomagao prvookrivljeniku u poslovima nabave i prodaje droge i u dva mu slučaja predao manju količinu opojne droge druge vrste, dok je kod njega prilikom policijske intervencije nađena droga i novac pribavljen trgovinom drogom, ukazuju na postojanje iteracijske opasnosti i opravdavaju određivanje istražnog zatvora. Prvostupanjski je sud, razmatranjem svih navedenih činjenica i promatrajući cjelokupni predmet, ispravno ocijenio da je podnositelj postupanjem za koje je optužen pokazao iznimnu poduzetnost u bavljenju trgovinom drogom, a time i upornost u činjenju kaznenog djela, što posljedično ukazuje na postojanje opravdane bojazni da bi s takvim postupanjem nastavio i tijekom boravka na slobodi.

U predmetu broj U-III-1088/2016 od 12. travnja 2016., Ustavni je sud postupao nakon donošenja odluke u istom sudskom pritvorskom predmetu i prema istom podnositelju u odluci broj: U-III-371/2016 od 23. veljače 2016., kojom je djelomično usvojio ustavnu tužbu i ukinuo rješenje Županijskoga suda te vratio predmet na ponovno odlučivanje Županijskom sudu u Osijeku. Ustavni je sud utvrdio da je Županijski sud, u ponovljenom odlučivanju o istražnom zatvoru određenom podnositelju, donio rješenje u skladu s uputama iz citirane odluke, ovaj puta navodeći jasne razloge zbog kojih je taj sud ocijenio da i dalje postoje opće i posebne pretpostavke za produljenje mjere istražnog zatvora podnositelju kao i razlozi zbog kojih u konkretnom slučaju jamstvo ne može zamijeniti mjeru istražnog zatvora niti bi se svrha istražnog zatvora postigla mjerama opreza kao blažim mjerama. Ti su razlozi prethodna osuđivanost na kaznu zatvora u trajanju od šest godina zbog kaznenih djela iznude i otmice, tu je kaznu podnositelj izdržao, zatim kazneno djelo iznude u odnosu na koje mu je određen istražni zatvor protezalo se kroz duže vremensko razdoblje (od mjeseca studenog 2013. pa do kolovoza 2014.), radnja počinjenja sadržavala je i fizičku silu i prijetnje oštećeniku i njegovu sinu, koja sila je nastavljena i nakon što je oštećenik optuženiku predao znatnu sumu novca, te je i nakon toga optuženik dodatno tražio od oštećenika još 200.000,00 eura, što u svojoj ukupnosti predstavlja osobite okolnosti koje upućuju na opasnost od ponavljanja istovrsnog ili težeg kaznenog djela, u kojem slučaju je daljnja primjena mjere istražnog zatvora protiv optuženika nužna i zakonita. U istoj odluci ocijenjeno je kao valjano i dostatno obrazloženje zamjene istražnog zatvora jamstvom i/ili mjerama opreza u kojem je navedeno da se u konkretnom slučaju svrha istražnog zatvora ne bi ostvarila jamstvom ili mjerama opreza, jer se zbog osobina ličnosti podnositelja, zbog prethodno istaknutih okolnosti i načina počinjenja kaznenog djela, kroz upornost i nasilnost u ostvarenju, te ranije osude zbog istovrsnog kaznenog djela, ne bi otklonila stvarna opasnost od ponavljanja istovrsnog ili počinjenja nekog težeg kaznenog djela.

Odlukom U-III-5837/2016 od 14. prosinca 2016., ocijenjeno je da je Županijski sud osporena rješenja obrazložio činjenicom da je podnositelj počinio kaznena djela "u duljem vremenskom razdoblju, iskazujući pri tome izrazitu upornost, koristeći pri tome činjenicu da je oštećenica bolesna, kao i obiteljsku povezanost, jer je oštećenica sestra njegove supruge, sve izneseno upućuje na zaključak da bi okrivljenik boravkom na slobodi mogao ponoviti isto ili slično kazneno djelo ...". Drugostupanjskim je rješenjem odlučeno da je sudac istrage pravilno obrazložio okolnosti koje u svojoj ukupnosti predstavljaju osobite okolnosti koje ukazuju na opasnost da će podnositelj tijekom boravka na slobodi ponoviti kazneno djelo ili da će počiniti teže kazneno djelo, te mu je pravilno produljio istražni zatvor. Ustavni je sud utvrđenja suca istrage i osporenog drugostupanjskog rješenja o postojanju uvjeta za produljenje istražnog zatvora također smatrao ustavnopravno prihvatljivima, jer je razvidno da su zaključci o postojanju osnovane sumnje doneseni na temelju svih do tada utvrđenih činjenica i okolnosti, pri čemu ni na koji način nije prejudicirana podnositeljeva krivnja.

U ustavnoj tužbi podnositelja osuđenog na kaznu dugotrajnog zatvora (U-III-2942/2016. od 8. srpnja 2016.), Ustavni sud ponovio[7] je da su osporena rješenja, osobito rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske, obrazložena na način koji valjano i u dostatnoj mjeri objašnjava koje konkretne i relevantne okolnosti upućuju na zaključak da realno postoji opasnost od podnositeljeva bijega i onemogućavanja nesmetanog odvijanja kaznenog postupka, jer je riječ o istim razlozima i istim okolnostima koje je Ustavni sud razmatrao u rješavanju prethodnih podnositeljevih ustavnih tužbi i u kojima je iznio svoje pravno stajalište.[8] Pri tome je istaknuto da su sudovi, osobito Vrhovni sud Republike Hrvatske, primjenjujući istražnozatvorsku osnovu iz članka 123. stavka 1. točke 4. Zakona o kaznenom postupku (osobito teške okolnosti kaznenog djela), kao i prilikom prethodnih produljivanja istražnog zatvora, naveli valjane i jasne razloge zbog kojih ocjenjuju da u podnositeljevu slučaju postoji iznadprosječni intenzitet društvene opasnosti i posebnost podnositeljeve uloge u inkriminiranim aktivnostima koji kaznenim djelima za koja ga se tereti daju osobitu težinu te da je riječ o okolnostima koje protekom vremena ne gube na važnosti.[9]

Tom je odlukom ocijenjeno da su sudovi u osporenim rješenjima u ustavnopravnoj prihvatljivoj mjeri implementirali mjerila relevantna za odlučivanje o primjeni istražnozatvorske osnove te da produljenjem istražnog zatvora po toj osnovi podnositelju nisu povrijeđena istaknuta ustavna i konvencijska prava. Također je ocijenjeno da je rezultat svih prethodno spomenutih okolnosti odnosno procjene sudova o tim okolnostima i valjano obrazloženo nedopuštanje izricanja zamjenske blaže mjere osiguranja nazočnosti podnositelja pred sudom. U konkretnom slučaju, na prigovor podnositelja vezan uz ukupno dosadašnje trajanje lišenja slobode (podnositelj se ponovno pozvao na dugotrajni boravak u ekstradicijskom pritvoru i, s time u vezi, na stajališta ESLJP-a odnosno Komiteta ministara država članica Vijeća Europe), kao i na obvezu države da osigura mehanizme koji omogućavaju da vrijeme lišavanja slobode bude razumno i ne povređuje presumpciju nedužnosti koja vrijedi u stadiju kaznenog postupka prije pravomoćnog presuđivanja, Ustavni sud je odgovorio da "... primjećuje da su sudovi, u skladu sa stajalištem Komiteta ministara država članica Vijeća Europe na koje se poziva podnositelj, obrazložili način uračunavanja vremena provedenog u pritvoru odnosno istražnom zatvoru u zatvorsku kaznu koja eventualno bude izrečena."

Postupak pred redovnim sudovima u predmetu ustavne tužbe broj: U-III-339/2016. (odlu-

7 Ustavni je sud u svojoj odluci broj: U-III-1438/2016 od 5. travnja 2016, u odnosu na isti pritvorski predmet iznio razloge, povezane, uz ostalo, i s pitanjima zaštite javnog interesa, na kojima također temelji ocjenu da nije riječ o "dvostrukom vrednovanju" istih okolnosti, jednom kao obilježja bića kaznenog djela, a drugi put kao okolnosti koje terećenim kaznenim djelima daju osobitu težinu u smislu članka 123. stavka 1. točke 4. Zakona o kaznenom postupku

8 Odluka broj: U-III-4548/2015 od 7. prosinca 2015.

9 Podnositelj je suđen zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava iz članaka 120. i 122. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 31/93., 39/93., 108/95., 16/96. i 28/96.)

ka o odbijanju od 23. veljače 2016.) vodio se, prema utvrđenju Županijskoga suda radi izvršenja europskog uhidbenog naloga (EUN) koji je izdalo Državno odvjetništvo u Hagu u svrhu vođenja kaznenog postupka[10]. Podnositelj je istaknuo da Županijski sud prilikom određivanja istražnog zatvora radi predaje nije primijenio obligatorne odredbe Zakona o kaznenom postupku, da ne postoji valjana sudska odluka koja pokriva njegov boravak u istražnom zatvoru u određenom razdoblju kada je sudac istrage rješenjem odredio istražni zatvor radi predaje, zatim da u osporenim rješenjima nije utvrđena zakonska osnova za određivanje istražnog zatvora, te da osporena rješenja nemaju valjanog obrazloženja o razlozima zbog kojih mu je istražni zatvor određen, jer ne sadrže konkretne, dostatne i jasne razloge iz kojih proizlazi opravdanost primjene istražnog zatvora, odnosno ne sadrže točne, individualizirane kriterije koji bi pokazivali da u njegovom slučaju doista postoje okolnosti koje opravdavaju primjenu najstrože mjere osiguranja, a osporava i sadržaj europskog uhidbenog naloga.

Ustavni je sud u postupku izručenja državljana Republike Hrvatske drugim državama, te ustavnopravne zaštite u povodu odluka donesenih u tim postupcima, izrazio opća načelna pravna stajališta u svojoj odluci broj: U-III-351/2014 od 24. siječnja 2014.[11] Tom je odlukom izrazio stajalište da postupak predaje drugoj državi članici Europske unije nije kazneni postupak već sudski postupak *sui generis* kojemu je cilj omogućavanje provedbe kaznenog progona ili izvršenja kaznene presude u drugoj državi članici Europske unije, a ne odlučivanje o krivnji osobe osumnjičene za neko kazneno djelo ili o kazni za to djelo. Iz navedenih razloga odluke sudova donesene u tim postupcima podložne su ustavnosudskom preispitivanju samo u odnosu na vrlo uzak opseg mogućih povreda koje se tiču isključivo ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom. U razmatranoj odluci Ustavni sud utvrdio je da su osporena rješenja donijeli nadležni sudovi i na temelju mjerodavnih odredaba Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije[12] i Zakona o kaznenom postupku, uz navođenje dostatnih i relevantnih pravnih razloga na kojima su utemeljena, dok postojanje općeg (javnog) interesa u konkretnom slučaju preteže nad načelom poštovanja slobode pojedinca. Prema ocjeni Ustavnoga suda, sudovi su argumentirano i dostatno obrazložili i zašto se podnositelju istražni zatvor ne može zamijeniti nekom od mjera opreza, pri čemu su istaknuli da "uzimajući u obzir brojnost kaznenih djela za koje se tereti podnositelj u matičnoj državi", te da podnositelj "nije državljanin RH niti ima prebivalište u RH", kao i "da RH graniči s državama koje nisu članice Europske unije, te iste nisu u dužnosti izručiti traženu osobu", zaključuju da "puštanjem na slobodu postoji bojazan da bi osumnjičenik ostao nedostupan tijelima kaznenog progona".

Usvojene odluke Ustavnoga suda

U odlukama broj: U-III-371/2016 od 23. veljače 2016. i U-III-609/2016. od 29. veljače 2016., podnositelji su, u bitnome navodeći kronologiju donošenja rješenja o određivanju odnosno produljenju istražnog zatvora usporedbom obrazloženja tih rješenja, mišljenja da je njima povrijeđeno načelo razmjernosti, da nisu dostatno niti pravilno obrazložena, a sva su imala preventivni karakter očuvanja javne sigurnosti i donesena su prema osnovi iz članka 123. stavak 1. točka 3. Zakona o kaznenom postupku (iteracijska opasnost). Zakon je ograničio primjenu istražnog zatvora po navedenoj osnovi s obzirom na težinu kaznenog djela, vrstu kaznenog djela i opasnost ponavljanja kaznenog djela, te nije dovoljno samo postojanje osnovane sumnje da je određena osoba počinila kazneno djelo, već se traži postojanje "osobitih okolnosti" koje opravdavaju bojazan da će određena osoba ponoviti kazneno djelo ili da će dovršiti kazneno djelo koje je započeo, odnosno da će počiniti kazneno dje-

10 Zbog osnovane sumnje o počinjenju kaznenih djela iz članka 321. Kaznenog zakona Kraljevine Nizozemske (utaja), iz članka 326. Kaznenog zakona Kraljevine Nizozemske (obmana), iz članka 420. Kaznenog zakona Kraljevine Nizozemske (pranje novca) i članka 225. Kaznenog zakona Kraljevine Nizozemske (krivotvorenje isprava)

11 Narodne novine, broj 15/14.

12 Narodne novine, broj 91/10., 81/13., 124/13. i 26/15.

lo kojim prijeti. S obzirom na tako restriktivno propisivanje osnove za određivanje mjere zadržavanja u istražnom zatvoru u odnosu na njezinu svrhu, i njezina primjena u procjeni opasnosti od počinjenja drugog kaznenog djela mora biti restriktivna te imanentna okolnostima konkretnog slučaja.

Ustavni sud izrazio je stajalište da je pravilna primjena članka 123. stavak 1. točka 3. Zakona o kaznenom postupku moguća samo onda kada sud najprije utvrdi postojanje okolnosti iz kojih proizlazi konkretna i razborito predvidiva bojazan od ponavljanja kaznenog djela, odnosno opasnost od ponavljanja istog ili istovrsnog kaznenog djela. Navedeno stajalište izrazio je i ESLJP u svojoj sada već starijoj praksi vezanoj uz povredu članka 5. stavka 1. točke a) Konvencije u kojoj ističe da mjere osiguranja okrivljenikove prisutnosti zbog bojazni od recidiva mogu primijeniti samo u sklopu kaznenih istraga i samo u cilju sprječavanja konkretnih i specifičnih kaznenih djela.[13]

Praksu i stajališta Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Ustavnog suda i ESLJP-a u primjeni pritvorske osnove iz članka 102. stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku iz 1997. godine (koji je većinom analogan članku 123. stavku 1. točki 3. ZKP-a iz 2008. godine) naveo je Ustavni sud u odluci broj: U-III-887/2008.[14] Svoje stajalište da sud uvjerenje o postojanju iteracijske opasnosti mora temeljiti na takvim "osobitim okolnostima vezanima uz konkretan slučaj i uz osobu protiv koje se istražni zatvor određuje ili produljuje te rješenje o određivanju ili produljenju istražnog zatvora zbog iteracijske opasnosti i obrazložiti razlozima koji uvjerljivo pokazuju da je daljnja primjena istražnog zatvora opravdana i nužna radi sprečavanja kaznenog djela Ustavni sud ističe primjerice i u odluci broj: U-III-7031/2010.[15]

Ustavni sud posebno je istaknuo da u obrazloženjima rješenja nije dopušteno koristiti se stereotipnim formulacijama za određivanje i produljenje istražnog zatvora bez uzimanja u obzir konkretnih činjenica predmeta. Također je istaknuto da se cjelokupno obrazloženje produljenja istražnog zatvora protiv podnositelja iscrpljuje u ponavljanju istih činjenica, koje postoje u svim rješenjima određivanja i daljnjih produljenja istražnog zatvora podnositeljima, dok bi za sudove trebala biti relevantna novonastala pravna situacija u trenutku odlučivanja o konkretnom produljenju istražnog zatvora.

Nadalje, kod obrazlaganja jamstva Ustavni je sud ocijenio da, u dijelu koji se odnosi na jamstvo, obrazloženje osporenog rješenja Županijskoga suda nije jasno i to zato što je navedeno da je pravilno prvostupanjski sud zaključio kako se "svrha istražnog zatvora ne bi ostvarila jamstvom, jer se zbog naprijed istaknutih okolnosti počinjenja inkriminiranog djela, kroz upornost i nasilnost u ostvarenju, te zbog ranije osude zbog istovrsnog kaznenog djela, ne bi otklonila stvarna opasnost da optuženik ponovi istovrsno ili počini neko teže kazneno djelo." No, u rješenju Općinskoga suda navedeno je: "U odnosu na pisano istaknut prijedlog da se istražni zatvor zamijeni jamstvom, vijeće ovog suda smatra da je takav zahtjev u pisanom podnesku branitelja okrivljenika nedovoljno precizan, dok je na sjednici vijeća obrana smatrala da određivanje jamstva nema ni svrhe, a što je rezultiralo da vijeće ovog suda nije ni odlučivalo o prijedlogu da se istražni zatvor zamijeni za jamstvo." Takvim obrazloženjem Županijskoga suda nije jasno i precizno odgovoreno na žalbene navode, a obveza je suda bila, u skladu sa zakonom, argumentirano obrazložiti zašto smatra da istražni zatvor nije moguće zamijeniti drugom, zakonom određenom mjerom. Stoga je ocijenjeno da osporenim rješenjem Županijskoga suda nije pažljivo ispitana opravdanost produljenja podnositeljevog istražnog zatvora na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 3. Zakona o kaznenom postupku, niti je osporeno rješenje sadržavalo dostatne, konkretne i detaljne razloge za procjenu nužnosti i razmjernosti istražnog zatvora u konkretnom slučaju.

Ustavni sud u obje je odluke konačno ocijenio da sudovi nisu pažljivo ispitali opravdanost produljenja istražnog zatvora podnositeljima na temelju navedene zakonske osnove, a

13 "*Concrete and specific offences*", predmet *Guzzardi protiv Italije*, presuda, 6. studenoga 1980., zahtjev br. 7367/76, § 102.

14 Odluka od 5. ožujka 2008., Narodne novine, broj 34/08.

15 Odluka od 23. prosinca 2010., objava na www.usud.hr.

osporena rješenja nisu sadržavala dostatne, konkretne i detaljne razloge za stajalište da je u spornim slučajevima i u osobitim okolnostima istražni zatvor protiv podnositelja razmjeran i nužan. U drugom navedenom predmetu (U-III-609/2016) Ustavni sud dodatno je istaknuo da se cjelokupno obrazloženje rješenja kojim je produljen istražni zatvor protiv podnositelja, iscrpilo u činjenici koju sudovi ponavljaju kroz sva dotadašnja rješenja u predmetu podnositeljevog određivanja i daljnjih produljenja istražnog zatvora, a riječ je o konstataciji relevantnog stupnja osnovane sumnje da je podnositelj počinio konkretno kazneno djelo. Ta sumnja prema obrazloženju rješenja proizlazi iz potvrđene optužnice i "do sada prikupljenih dokaza", dok u osporenom rješenju, kojim je Županijski sud potvrdio prvostupanjsko rješenje kojim je podnositelju produljen istražni zatvor, nije argumentirano odgovoreno na podnositeljeve žalbene navode, već su samo ponovljeni navodi prvostupanjskog rješenja da je podnositelj prethodno jednom osuđen, osnovano sumnjiv zbog počinjenja terećenog kaznenog djela te nezaposlen i bez prihoda.

Na ponavljanje istih razloga u obrazloženju rješenja ukazivao je i podnositelj u žalbi od 27. siječnja 2016., na što mu nije bilo odgovoreno, dok Županijski sud također nije jasno obrazložio žalbu podnositelja o pitanju jamstva koje je podnositelj osporavao konkretnim razlozima. U odnosu na jamstvo, Županijski je sud naveo razloge kojima odgovara na žalbu četvrtog okrivljenog, a iz obrazloženja drugostupanjskog rješenja nije vidljivo da bi se ti razlozi odnosili i na podnositelja ustavne tužbe. Ustavni je sud zato u navedenoj odluci istaknuo da i u ovom dijelu obrazloženje Županijskoga suda mora jasno i precizno odgovoriti na žalbene navode, ali i u skladu sa zakonom argumentirano obrazložiti zašto smatra da istražni zatvor nije moguće zamijeniti drugom, zakonom određenom mjerom. U obje navedene odluke Ustavni je sud utvrdio povredu ustavnog prava na osobnu slobodu,[16] ali i povredu prava na pravično suđenje radi kršenja zabrane arbitrarnosti i obveze obrazlaganja odluka,[17] te naložio da sudovi u ponovljenom odlučivanju o podnositeljevoj žalbi za svoju odluku moraju dati jasne i argumentirane razloge.

U odluci broj: U-III-1636/2015 od 28. travnja 2015., Ustavni sud odlučivao je u slučaju podnositelja koji je pravomoćno osuđen presudom u njegovoj odsutnosti. U fazi kada je ukinuta prvostupanjska presuda donesena u ponovljenom postupku, drugostupanjski sud odlučivao je i o produljenju istražnog zatvora, u kojem se podnositelj nalazio u trenutku ukidanja prvostupanjske presude. Ustavna tužba podnesena je protiv rješenja kojim je po službenoj dužnosti, zbog bitne povrede odredaba Zakona o kaznenom postupku, ukinuta osuđujuća presuda na jednu godinu zatvora, naloženo ponavljanje postupka i produljen istražni zatvor. Po naravi stvari, ponavljanje postupka zahtijeva određeno vrijeme i produljuje ukupno trajanje postupka. Podnositelj je uhićen 3. lipnja 2014. i započeo je izdržavati zatvorsku kaznu (na temelju tada postojeće pravomoćne presude donesene u njegovoj odsutnosti). Izdržavanje te kazne obustavljeno je 25. srpnja 2014., u vezi s obnovom postupka, te je određen istražni zatvor koji, od tada pa do podnošenja ustavne tužbe, kontinuirano traje. Zbog toga je podnositeljevo lišenje slobode, na osnovi izdržavanja kazne i na osnovi istražnog zatvora, na dan ukidanja osuđujuće presude i osporenog rješenja o produljenju istražnog zatvora, trajalo devet mjeseci i petnaest dana, a na dan podnošenja ustavne tužbe deset mjeseci i četiri dana. Ustavni sud u ponovljenom je postupku posebno istaknuo da podnositelj ne može biti osuđen na kaznu težu od one koja mu je prethodno već bila izrečena (zabrana *reformacije in peius*), a to je jedna godina zatvora, što znači da u konkretnom slučaju trajanje istražnog zatvora ne bi smjelo dosegnuti jednu godinu i tako biti izjednačeno s mogućom kaznom.

Ocjenjujući ustavnu tužbu, Ustavni sud bitnom smatra činjenicu da se cjelokupno obrazloženje produljenja istražnog zatvora protiv podnositelja iscrpljuje u jednoj rečenici, koja je istovjetna onoj iz pravomoćnog rješenja

16 Članak 22. Ustava

17 Obrazloženje Županijskoga suda nije u skladu s jamstvima iz članka 29. Ustava

Općinskoga suda, kojim je protiv podnositelja bio produljen istražni zatvor za prethodno razdoblje, što se događa u trenutku kada podnositelj u istražnom zatvoru boravi gotovo deset mjeseci, kada je presuda ukinuta i naloženo je ponavljanje kaznenog postupka s vremenski neizvjesnim dovršetkom, te u situaciji kada moguća kazna zatvora u slučaju osuđujuće presude *ex lege* ne može premašiti biti izrečena na vrijeme dulje od jedne godine. Činjenicu da je podnositelj strani državljanin, bez prebivališta i boravišta u Republici Hrvatskoj, a zbog koje slijedi zaključak da bi u takvom slučaju bila isključena mogućnost primjene drugih mjera osim istražnog zatvora, sud je dužan valjano obrazložiti, iako ta okolnost sama po sebi i nije dostatna.

U izloženom slučaju Ustavni sud utvrdio je da iz osporenog rješenja Županijskoga suda nije vidljivo da bi taj sud pažljivo ispitao opravdanost produljenja podnositeljevog istražnog zatvora na temelju zakonske osnove iz članka 123. stavka 1. točke 1. Zakona o kaznenom postupku, niti je osporeno rješenje sadržavalo dostatne, konkretne i detaljne razloge za stajalište da je, u okolnostima konkretnog slučaja, istražni zatvor protiv podnositelja razmjeran i nužan, utvrdivši stoga povredu ustavnog prava na osobnu slobodu.

Rješenja o odbačaju ustavnih tužbi

U tri razmatrana predmeta[18] Ustavni sud donio je rješenja o odbačaju ustavnih tužbi na tri osnove; u prvom predmetu nisu utvrđene pretpostavke za odlučivanje o biti stvari, u drugom predmetu Ustavni sud nije bio nadležan za odlučivanje, dok je u trećem predmetu ustavna tužba ocijenjena kao nedopuštena.

Rješenje o odbačaju ustavne tužbe u kojem nisu utvrđene pretpostavke za odlučivanje o biti stvari doneseno je na temelju utvrđenja da u trenutku podnošenja ustavne tužbe osporeno rješenje, kojim je istražni zatvor određen/produljen, više nije bilo na snazi, budući da je u međuvremenu sudac istrage donio novo rješenje kojim je ukinut istražni zatvor određen podnositelju te je on pušten na slobodu.

Drugo rješenje o odbačaju ustavne tužbe, u kojem se Ustavni sud oglasio nenadležnim za odlučivanje, doneseno je na temelju utvrđenja naravi rješenja koje je ustavnom tužbom osporio podnositelj, a riječ je o rješenju kojim je sudac istrage odlučivao o prijedlogu podnositelja za ukidanje istražnog zatvora. Naime, Ustavni je sud u takvim slučajevima utvrdio da je riječ o proceduralnim rješenjima kojima sud u tijeku kaznenog postupka upravlja tim postupkom osiguravajući nazočnost okrivljenika na istražnim ročištima/glavnoj raspravi, slijedom čega takva rješenja ne predstavljaju pojedinačni akt u smislu članka 62. stavka 1. Ustavnoga zakona,[19] u povodu kojeg bi Ustavni sud bio nadležan štititi ljudska prava i temeljne slobode zajamčene Ustavom.[20]

Posljednje rješenje kojim je odbačena ustavna tužba zbog nedopuštenosti, potpada u standardna rješenja o odbacivanju ustavne tužba zbog neiscrpljenosti dopuštenog pravnog puta, u skladu s člankom 62. stavkom 2. Ustavnoga zakona, i to zbog toga što podnositelj nije u skladu s poukom o pravnom lijeku podnio žalbu izvan raspravnom vijeću nadležnog Županijskoga suda na rješenje osporeno ustavnom tužbom, te je tako propustio zaštititi svoja prava dopuštenim drugim pravnim putem koji formalno prethodi podnošenju ustavne tužbe.

Načela Europskoga suda za ljudska prava[21]

Standardi Europskoga suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) inkorporirani u europsku judikaturu obvezatni su i primjenjuju se u praksi nacionalnih pravosudnih sustava, jednako kao i načela koja su utvrđena u presudama u kojima je Republika Hrvatske bila tužena strana. ESLJP je tako utvrdio načela koja su vezana uz opravdanost pritvora (danas

18 U-III-1406/2017 od 30. ožujka 2017, U-III-1256/2017 od 30. ožujka 2017 i U-III-6155/2016 od 25. siječnja 2017.

19 Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, Narodne novine, broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst

20 Stajalište Ustavnoga suda o tome što se ima smatrati pojedinačnim aktom u smislu članka 62. stavka 1. Ustavnoga zakona izraženo je u odluci broj: U-III-3105/2009. od 8. srpnja 2009., Narodne novine, broj: 89/09.

21 Podaci o presudama preuzeti od Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava, "Duljina i razlozi za pritvor (ZKP/97) i istražni zatvor (ZKP/08) u praksi Europskog suda za ljudska prava", Zagreb, svibanj 2014.

istražnog zatvora) i njegovo trajanja, te načela vezana uz konkretne razloge, odnosno pritvorske (istražnozatvorske) osnove.

U presudama ESLJP-a *Peša protiv Hrvatske*[22] i *Getoš-Magdić protiv Hrvatske,*[23] istaknuto je da osoba optužena za kazneno djelo mora uvijek biti puštena da se brani sa slobode, osim ako država pokaže da postoje "relevantni i dostatni" razlozi koji opravdavaju njezin boravak u pritvoru.[24] U predmetu *Peša* također je istaknuto da uznemirenost javnosti može biti dostatna osnova za pritvor samo ako postoje činjenice koje ukazuju da bi puštanje pritvorenika na slobodu doista izazvalo takvu uznemirenost (§ 103).

Opravdanost trajanja pritvora procjenjuje se prema okolnostima konkretnog slučaja, što znači da je pritvor opravdan samo ako za čitavo vrijeme njegova trajanja postoji stvarni javni interes koji je, unatoč presumpciji nevinosti, jači od prava na slobodu pojedinca[25]

ESLJP nadalje smatra da ukupno vrijeme koje je podnositelj proveo u pritvoru (u konkretnom predmetu radi se o tri godine i šest mjeseci) odgovara visini izrečene kazne u prvostupanjskoj presudi, što upućuje na to da domaća tijela nisu procijenila razmjernost težine optužbe protiv podnositelja i vremena koje je proveo u pritvoru.[26]

U smislu članka 5. stavka 3. Konvencije, okrivljenika treba pustiti na slobodu čim daljnji boravak u istražnom zatvoru više nije opravdan, a u skladu s presumpcijom nevinosti[27], što propisuje i članak 7. Zakona o kaznenom postupku[28].

Domaći sudovi moraju sagledati sve okolnosti koje govore u prilog pritvaranju i protiv pritvaranja, te obrazložiti postojanje opravdanog društvenog interesa u tom smislu, uvijek vodeći računa o presumpciji nevinosti, jer na osnovi obrazloženja domaćih sudova ESLJP ocjenjuje je li došlo do povrede članka 5. stavka 3. Konvencije.[29]

Razlozi kojim se obrazlaže (ne)pritvaranje ne smiju biti općeniti i apstraktni[30]. U slučaju postojanja činjenica koje su "jače" od prava na slobodu pojedinca, te činjenice moraju biti istaknute i valjano obrazložene. ESLJP je utvrđivao povredu članka 5. stavka 3. Konvencije u znatnom broju predmeta u kojima su domaći sudovi ponavljali "stereotipne formulacije" za određivanje pritvora bez da su konkretizirali činjenice pojedinog slučaja.[31]

U prvim rješenjima suda kojima se oduzima/ograničava sloboda pojedine osobe, postojanje osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo jest *conditio sine qua non* za zakonitost pritvaranja, no protekom vremena spomenuta okolnost sama po sebi više ne može biti dovoljna za produljenje istražnog zatvora, već je potrebno utvrditi i istaknuti i druge, dobro obrazložene specifične razloge koji opravdavaju oduzimanje/ograničavanje nečije slobode, što je propisano i člankom 123. Zakona o kaznenom postupku. [32]

ESLJP će i u slučajevima u kojima domaći sudovi relevantno i dostatno obrazlože razloge za dugotrajni pritvor također ocjenjivati jesu li domaći sudovi pokazali "posebnu revnost" u vođenju postupka[33]. Primjerice u predmetu *Dervishi protiv Hrvatske*[34] utvrđena je povreda članka 5. stavka 3. Konvencije, jer je tijekom tri godine i šest mjeseci podnositeljevog boravka u pritvoru u prvoj godini ispitano samo sedam svjedoka, a u razdoblju od jedne godine i devet mjeseci nije uočen napredak u postupku, dok je sud propustio razmotriti primjenu drugih mjera osiguranja nazočnosti okrivljenika na sudu. Prilikom određivanja i produljenja

22 Presuda, 8. 4. 2010., zahtjev br. 40523/08, § 91.

23 Presuda, 2. 12. 2010., zahtjevi br. 56305/08, § 72.

24 Radi se o presudama ESLJP-a u kaznenim postupcima koji su se vodili po Zakonu o kaznenom postupku iz 1997., pa se danas aktualni izraz "istražni zatvor" ovdje nalazi pod izrazom "pritvor"

25 *P. Oreb protiv Hrvatske*, presuda, 31. 10. 2013., zahtjev br. 20824/09, § 105., *Orban protiv Hrvatske,* presuda, 19. 12. 2013., zahtjev br. 56111/12, *§ 48.*

26 *Trifković protiv Hrvatske*, presuda, 6. 11. 2012., zahtjev br. 36653/09, § 129

27 Orban protiv Hrvatske, § 49.

28 U tekstu će radi aktualnosti biti navedeni članci danas važećeg Zakona o kaznenom postupku, Narodne novine, broj 152/08., 76/09., 89/11. i 121/11. – pročišćeni tekst, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17.

29 *Peša protiv Hrvatske,* § 91., *P. Oreb protiv Hrvatske*, § 10.

30 *P. Oreb protiv Hrvatske*, § 108., *Orban protiv Hrvatske, § 51.*

31 Orban protiv Hrvatske, § 59.

32 *P. Oreb protiv Hrvatske*, § 109., *Trifković protiv Hrvatske*, § 118.

33 Kao pod 20.

34 Presuda, 25. 9. 2012., zahtjev br. 67341/10

pritvora sudovi, dakle, imaju obvezu na temelju članka 5. stavka 3. Konvencije razmotriti mogućnost određivanja alternativnih mjera kojima se osigurava prisutnost okrivljenika na raspravi,[35] što predviđa i članak 95. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku, kao i obvezu osobito žurnog postupanja u predmetu u kojem je određen istražni zatvor, a što propisuju i članak 11. stavak 2. i članka 122. stavak 3. Zakona o kaznenom postupku.

Težina kaznenog djela za koje se provodi istraga ili je podnesena optužnica može biti od važnosti pri procjeni rizika od iteracijske opasnosti ili opasnosti od prikrivanja kaznenog djela, međutim sama po sebi nije dovoljna za dugotrajni pritvor, niti pritvor smije upućivati na očekivanu kaznu zatvora[36]. U tom svjetlu, ni optužba za teška kaznena djela ne oslobađa sud dužnosti dostatnog obrazloženja određivanja pritvora, jer nijedan od elemenata koje su naveli domaći sudovi nije mogao pokazati da je podnositelj i dalje predstavljao prijetnju ili da bi njegovo puštanje na slobodu na bilo koji način naštetilo vođenju kaznenog postupka protiv njega.[37]

Kada je iteracijska opasnost razlog određivanja pritvora, obrazloženje bi se moralo temeljiti na konkretnim činjenicama predmeta, dok uvažavajući načelo presumpcije nevinosti "samo postojanje drugog kaznenog postupka ne može biti dokaz da je netko sklon počinjenju kaznenih djela".[38] U tom kontekstu, kada je ranija osuda za kazneno djelo zloporabe opojnih droga razlog za određivanje pritvora zbog iteracijske opasnosti, ESLJP smatra da su domaća tijela bila dužna procijeniti jesu li prijašnje činjenice i sama optužba bile usporedive bilo po vrsti bilo po težini s optužbom u postupku koji je u tijeku.[39]

Naposljetku, ESLJP smatra da je prebacivanje tereta dokaza na pritvorenika, vezano uz postojanje razloga za pritvor, suprotno smislu članka 5. Konvencije, što je i izrazio u presudi *P. Oreb protiv Hrvatske* u § 112.

Zaključna riječ

U predmetima istražnozatvorskih ustavnih tužbi Ustavni sud u svojim odlukama osobitu pozornost poklanja podacima o ukupnom trajanju istražnog zatvora u kojem je boravio podnositelj, broju rješenja suca istrage kojima je istražni zatvor produljen, te o eventualnim prethodnim odlučivanjima Ustavnog suda o istom pritvorskom predmetu. Navedeno je nužno kako bi se moglo doći do zaključka je li sud tijekom kaznenog postupka za vrijeme trajanja istražnog zatvora u kojem je boravio podnositelj ustavne tužbe iskazao dostatan stupanj marnosti u vođenju postupka i ispitivanju svih okolnosti koje bi opravdale oduzimanje, odnosno ograničavanje slobode podnositelja ustavne tužbe, te ga zakonito i argumentirano obrazložile. U tu svrhu Ustavni sud, po potrebi, može zatražiti i očitovanje nadležnog suda.

Načela ESLJP-a iznesena u prethodno citiranim presudama s druge strane nalažu da je prilikom odlučivanja o pritvoru (danas istražnom zatvoru, ali su dakako u potpunosti primjenjiva na institut istražnog zatvora) tijekom cijelog kaznenog postupka potrebno voditi računa o svrsi pritvora uz uvažavanje načela presumpcije nevinosti, iznimnosti i razmjernosti pritvora. Pritvor mora uvijek biti iznimka, te se ne smije pretvoriti u kaznu, dok je obveza sudova da tijekom cijelog postupka razmatraju mogućnost zamjene mjere pritvora nekom drugom mjerom za osiguranje nazočnosti okrivljenika pred sudom, osobito kada je riječ o dugotrajnim kaznenim postupcima.

Polazeći od ustavnih načela da je čovjekova sloboda i osobnost nepovrediva, te da se nikomu ne smije oduzeti ili ograničiti sloboda, osim kada je to određeno zakonom, o čemu odlučuje sud, Ustavni sud uvažava činjenicu da, s aspekta zaštite ljudskih prava, istražni zatvor predstavlja posebno osjetljivu mjeru oduzimanja čovjekove osobne slobode. Određivanje, odnosno produljenje istražnog zatvora kao mjere oduzimanja temeljnog ljudskog prava na osobnu slobodu, ne smije se za zatvorenika pretvoriti u kaznu, a istražni zatvor dopušteno je odrediti/produljiti samo u slučaju u kojem postoji visoki stupanj vjerojatnosti utvrđenja krivnje i izricanja kazne.

35 *P. Oreb protiv Hrvatske*, § 119.
36 *P. Oreb protiv Hrvatske, § 114.*
37 *Orban protiv Hrvatske*, § 58.
38 *P. Oreb protiv Hrvatske*, § 113.
39 *Trifković protiv Hrvatske*, § 126.

Kolokacije u jeziku prava

Bias? Jeste sigurni?

Piše:

Ivana Bendow
prof.

Moji mi učenici vjeruju. Pretpostavljam da je to zbog mojeg profesionalnog poštenja. Dogodi li se, naime, da ne znam neku englesku riječ koja im u razgovoru zatreba, a nije nam pri ruci rječnik, ja kažem ne znam, istražit ću i javiti vam. I javim im. I prije sljedećeg sata. Pa ipak, postoje dvije engleske riječi koje kod učenika redovito izazivaju sumnju u moju kompetenciju. Redovito, već četrdesetak godina. Jedna takva riječ je voćnjak. Kako se na engleskom kaže voćnjak? *Orchard*, kažem ja – i već znam što slijedi. *Orchard*? Jeste sigurni? Prilično sam sigurna, kažem ja. Hm, kažu oni. Što – ne sviđa vam se ta riječ, ne odgovara vam? Nekako ne zvuči engleski, kažu. A kako bi vama odgovaralo da se na engleskom kaže voćnjak, našalim se ja.

Druga engleska riječ koja se ne uklapa u jezična očekivanja mojih učenika je *bias* – pristranost. *Bias*? Jeste sigurni? Nikad čuo, kažu i oni koji već napredno vladaju engleskim jezikom. Kada imamo na umu koliko je pristranost važna tema, koliko se o često o njoj govori i piše, posebno u pravu, doista je neobično da i napredni govornici engleskog kao stranog jezika nisu zamijetili jednu toliko značajnu i potrebnu riječ kao što je *bias*. Morali su je negdje čuti ili vidjeti napisanu, ali je očito da joj nisu pridavali važnost, valjda zato što je tako sitna, samo četiri slova. Pristranost je preznačajan pojam da bi bio predstavljen sa samo četiri slova – možda je to premisa na kojoj počivaju očekivanja hrvatskih govornika engleskog jezika, pa se čude kada se ta premisa u engleskoj jezičnoj praksi ne potvrdi.

Kada je riječ o pristranosti sudskih vještaka, nezaobilazna je presuda Europskoga suda za ljudska prava u predmetu Bajić protiv Hrvatske, u kojoj je Sud rekao da je dojam javnosti o postojanju pristranosti jednako važan kao pristranost sama. Drugim riječima, činjenica da su medicinski vještaci u sudskom postupku bili profesori na istom fakultetu kao i okrivljenik stvara u javnosti dojam o njihovoj pristranosti, što posljedično podriva povjerenje u pravosuđe. Doista, iz same činjenice da su vještaci radili na istom fakultetu kao i okrivljenik ne proizlazi nužno zaključak da su bili pristrani (to ne kaže Sud, nego logika; teoretski, mogli su i unatoč toj činjenici ostati nepristrani), ali proizlazi dojam o pristranosti. A dojam je važan. Čini mi se vrijedno citirati u cijelosti taj dio presude: „Sud naglašava kako se ovdje ne radi o sadržaju medicinskih nalaza i mišljenja ili o pitanju je li podnositeljeva sestra uistinu umrla zbog nesavjesnog liječenja, nego o činjenici da su medicinski vještaci u sudskom postupku bili profesori na istom fakultetu kao i okrivljenik, te da se kao takvi prema hrvatskom pravu nisu mogli smatrati objektivno nepristranima. Ovdje se radi o povjerenju javnosti u kazneno pravosuđe, pri čemu je dojam vrlo važan. „*The Court stresses that what is at stake here is not the content of the medical reports or the question of whether the applicant's sister truly died owing to medical negligence, but the fact that the medical experts in the judicial proceedings were professors at the same Medical Faculty as the accused and as such could not be seen as objectively impartial according to Croatian law. What is at stake is the trust of the public in the criminal justice system, where appearances have a high importance.*"

O autorici:

Ivana Bendow, profesorica engleskog jezika, autorica je dvaju rječnika u nakladi Školske knjige. Pisanje (novinarstvo i esejistiku) studirala je na University of Massachusetts u Sjedinjenim Američkim Državama. Podučava pravnički engleski jezik, prevodi stručne tekstove i sastavlja hrvatsko-engleski pravni rječnik.

Pristranost je gotovo redovito nepoželjna, a pristranost presuditelja zabranjena. Presuditelj mora biti nepristran. Međutim, u svojoj epohalnoj knjizi Lica pravosuđa i državna vlast (*The Faces of Justice and State Authority*) autor Mirjan Damaška kaže doslovno: „Kao u ratu između Boga i Sotone, u državi koja ispunjava svoj aktivistički potencijal nema prostora za nepristranost. *Vae neutris* (jao nepristranima)." Podsjetimo: osnovna teza spomenute knjige je da dva različita načina koncipiranja državne vlasti utječu na dvije različite ideje o svrsi pravosuđa. U reaktivnoj državi, tipičnoj za anglo-američku pravnu tradiciju, sudski postupak služi da bi se riješio spor, a u aktivističkoj, karakterističnoj za komunističke režime, da bi se provela državna politika. Što znači provođenje državne politike putem pravosuđa, koncepcija koja prema profesoru Damaški ne ostavlja prostor za nepristranost presuditelja, to su neki državljani bivše Jugoslavije bolno osjetili na vlastitoj koži.

U rječničkom dijelu ovog priloga „Odvjetniku" pozabavit ćemo se isključivo imenicom *bias,* njenim izvedenicama, sinonimima, antonimima, kao i njihovim kolokacijskim svezama. Uz jednu napomenu: sigurna sam.

pristran biased, partial
nepristran unbiased, impartial
pristranost bias, partiality
pristranost u čiju korist, sklonost kome bias in favour of someone
pristranost protiv koga, nesklonost kome bias against someone
nepristranost absence of bias, impartiality
pristranost medija media bias
pristranost suda judicial bias
rodna pristranost gender bias
rasna pristranost racial bias
pristranost policije i diskriminatorno rasno profiliranje police bias and racial profiling
važan je i sam dojam o pristranosti the mere appearance of bias matters
presuditelj mora biti nepristran an adjudicator must be unbiased, an adjudicator must be impartial
pokazati pristranost to show bias, to demonstrate bias
izbjeći pristranost to avoid bias, to avoid partiality
sumnjati u nepristranost sudskog vještaka to doubt the impartiality of an expert witness
upućivati na pristranost to suggest bias
nema ničega što bi upućivalo na pristranost suca there is nothing to suggest any bias on the part of the judge
navodna pristranost the alleged bias
navodna pristranost suca the alleged bias on the part of the judge, the judge's alleged bias
zahtijevati izuzeće suca zbog pristranosti to seek recusal of a judge for bias, to challenge a judge on the grounds of bias, to move that a judge be disqualified for showing bias
dokaz o pristranosti vještaka evidence of bias on the part of the expert witness
dokazati nepristranost to prove impartiality, to prove absence of bias
zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud an independent and impartial tribunal established by law
radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudbene vlasti for maintaining the authority and impartiality of the judiciary
djelatnost inkompatibilna s nepristranosti suca activity which is incompatible with the judges' impartiality

Pravilno izgovaranje i pisanje nekih stranih riječi

Piše:

izv. prof. dr. sc. Marko Alerić

Poznavanje hrvatskoga jezika dokazuje se pravilnim govorenjem i pisanjem ne samo izvorno hrvatskih nego i riječi koje su u hrvatski jezik ušle iz drugih jezika. Na to ne upozoravaju samo jezični stručnjaci, nego i stručnjaci drugih struka koji ističu kako je važan pokazatelj točnosti, vjerodostojnosti podatka koje slušamo ili čitamo njihova leksička, gramatička i pravopisna pravilnost. To znači da ćemo poštovanjem norme hrvatskoga standardnog jezika u govorenim i pisanim tekstovima pridonositi tome da se ono što smo izgovorili ili napisali shvaća ozbiljno, vjerodostojno, pouzdano.

Pogreške u govorenju i pisanju podrijetlom stranih riječi nastaju najviše zbog nepoznavanja njihova pravilnog oblika, ali se mogu javiti i zbog brzine u govoru koja kao posljedicu ima ispuštanje glasova ili zamjenu jednoga glasa ili više glasova drugima. Naravno, pogreške u govorenju izravno i neizravno utječu i na pogreške u pisanju jer pogrešno izgovorena riječ može utjecati i na njezino pogrešno pisanje.

Evo nekih primjera nepravilne upotrebe stranih riječi u hrvatskom jeziku.

SKONCENTRIRATI SE (nepravilno) / KONCENTRIRATI SE (pravilno)

Glagol ***koncentrirati se*** nastao je od latinskog veznika *kon* koji znači *s* ili *sa* i latinske imenice *centrum* koja znači *središte*. Značenje mu je *usredotočiti se, usmjeriti se, sabrati se.* Umjesto pravilnog oblika glagola ***koncentrirati se*** nepravilno je upotrebljavati oblik ***skoncentrirati se*** jer se u nepravilnom obliku ***skoncentrirati se*** jedan pokraj drugog javljaju dva prijedloga *s*.

U prepoznavanju pravilnog oblika može nam pomoći činjenica da imenica koja je i oblikom i sadržajem najbliža glagolu ***koncentrirati se*** ima oblik ***koncentracija*** i da se ona gotovo uopće ne javlja u nepravilnom obliku ***skoncentracija***.

Dakle, **nepravilno** je: *Ponekad se teško skoncentrirati na predmet; Pokazala je nekoliko trikova za bolju skoncentraciju; Sada se treba skoncentrirati na slučaj.*

Pravilno je: *Ponekad se teško koncentrirati na predmet; Pokazala je nekoliko trikova za bolju koncentraciju; Sada se treba koncentrirati na slučaj.*

KONCENZUS (nepravilno) / KONSENZUS (pravilno)

Imenica čije je značenje najbliže hrvatskom ‹dogovor, suglasnost› u latinskom ima oblik ***consensus***, a u hrvatskom ***konsenzus***. Nepravilan oblik te imenice ***koncenzus*** nastao je vjerojatno pod utjecajem imenice koja u hrvatskom glasi *cenzus,* ali ima drugo značenje.

ANTIDATIRATI (nepravilno) / ANTEDATIRATI (pravilno)

Glagol ***antedatirati*** često možemo čuti ili pročitati u nepravilnom obliku ***antidatirati***. Iako se može činiti da je značenje prijedloga *ante* i *anti* jednako ili barem slično, značenje im je različito.

Naime, prijedlog *ante* podrijetlom je iz latinskoga jezika i znači *pred, prije* ili *ispred.* Javlja se, npr. u riječima *antefisk* koja označava ukras koji prethodi krovnom vijencu kod antičkih građevina i *antecedent* koja znači *prethodnik*.

Prijedlog *anti* podrijetlom je iz grčkoga jezika i označava suprotnost. Zato se javlja, npr. u riječima *antitijelo, antidemokratski. Antitijelo* znači ono što je suprotno tijelu ili *protutijelo*, a *antidemokratski* znači ono što je suprotno demokratskom ili što je *protudemokratsko.*

Kako glagol ***antedatirati*** znači staviti datum koji je prethodio datumu kada se nešto dogodilo,

O autoru:

Izv. prof. dr. sc. Marko Alerić diplomirao je na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu, a zatim magistrirao i doktorirao. Na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu zaposlen je kao profesor. Stalni je stručni suradnik Radio Sljemena u emisiji "Hrvatski naš svagdašnji". Suautor je knjige "Hrvatski u upotrebi".

onda ga je jedino pravilno upotrijebiti upravo u tome obliku, *antedatirati*.

DRUGA, TREĆA... ALTERNATIVA (nepravilno) / ALTERNATIVA, MOGUĆNOST (pravilno)

Latinski zamjenički pridjev *alter* hrvatski se prevodi kao *drugi,* pa se imenica ***alternativa*** na hrvatski prevodi kao ***druga mogućnost***. Zato je uz *alternativa* nepravilno upotrebljavati *druga, treća, četvrta* itd. Da bi se izbjegla pogreška, pravilno je reći da je, npr. netko trebao izabrati između više mogućnosti ili da je mogućnost za koju se odlučio bila njegova prva, druga ili treća.

NAJMINIMALNIJI, NAJMAKSIMALNIJI, NAJOPTIMALNIJI (nepravilno) / MINIMALAN, MAKSIMALAN, OPTIMALAN (pravilno)

Latinski pridjevi ***minimus, maximus, optimus*** ne označavaju pozitiv (prvi stupanj komparacije ili usporedbe), nego superlativ (treći, najviši stupanj komparacije), a njime se izražava da je ono što pridjev označava prisutno u najvećoj mjeri. Na hrvatski se prevode kao ***najmanji, najveći, najbolji***.

U hrvatskom jeziku superlativ se tvori predmetkom *naj-* uz koji dolazi komparativ (*najmanji, najveći, najbolji)*. Oblik latinskih pridjeva koji su u superlativu u hrvatskom je nepravilno mijenjati dodavanjem predmetka *naj-*. To znači da su oblici *najminimalniji, najmaksimalniji, najoptimalniji* u hrvatskom jeziku nepravilni. Pravilni su oblici *minimalan* koji znači *najmanji, maksimalan* koji znači *najveći* i *optimalan* koji znači *najbolji.*

Dakle, **nepravilno** je: *Najoptimalnije rješenje u vezi sa sudskom odlukom bit će da dužnik otplati dugove u otvorenom zakonskom roku.*

Pravilno je: *Optimalno rješenje u vezi sa sudskom odlukom bit će da dužnik otplati dugove u otvorenom zakonskom roku.*

STRUKTUIRATI (nepravilno) / STRUKTURIRATI (pravilno)

Latinska imenica ***structura*** čije je značenje 'skup povezanih dijelova' u hrvatskom jeziku ima oblik ***struktura***, a glagol koji je s njom u tvorbenoj vezi pravilno glasi ***strukturirati***. Nepravilan je oblik ***struktuirati*** u kojem je izostavljen vokal *i*. Slično je nepravilno izostavljati vokal *i* iz glagola *organizirati* ili pridjeva *originalan*.

DELIKVENT (nepravilno) / DELINKVENT (pravilno)

U govorenom, a nerijetko i u pisanom tekstu, dolazi do ispuštanja samoglasnika, pa umjesto *organizacija, apoteka, orijentacija* možemo čuti *organzacija, apteka, orjentacija.* U nekim riječima dolazi i do ispuštanja suglasnika, pa umjesto *ekscelencija, delinkvent* možemo čuti ili pročitati *ekselencija,* ***delikvent***.

Riječ ***delinkvent*** potječe od latinskog *delinquens,* odnosno *delinquere, što znači pogriješiti, skriviti.* ***Delinkvent*** je počinitelj delikta, kaznenoga djela, prijestupnik, zločinac, onaj koji je učinio djelo protivno zakonu. Prilikom izgovaranja i pisanja te riječi nije pravilno izostavljati glas *n* koji dolazi između samoglasnika *i* i suglasnika *k,* odnosno pravilno je samo govoriti i pisati *delinkvent,* a tako i *deklinkventkinja, delinkvencija, delinkventnost.*

POSTHUMNO (nepravilno) / POSTUMNO ili POSMRTNO (pravilno)

U rečenicama *Na svečanosti u Hrvatskome narodnom kazalištu* ***posthumno*** *mu je dodijeljen* Porin *za životno djelo; Za njegov veliki doprinos* ***postumno*** *je odlikovan najvišim hrvatskim odlikovanjem* prilog čije je značenje 'rođen poslije očeve smrti' i 'ono što se zbilo poslije nečije smrti' javlja se u obliku *posthumno* i *postumno.*

Pravilna prilagodba latinskoga pridjeva *postumus* hrvatskome jeziku glasi *postuman,* a ne *posthuman.* Ipak, za značenje koje ima latinski pridjev *postuman* u hrvatskom postoji pridjev ***posmrtan*** pa je umjesto latinskog pridjeva prilikom čije se upotrebe često griješi, uvijek poželjno upotrebljavati taj hrvatski pridjev.

Nepravilno je: *Maestro je posthumno proglašen članom glasovitoga pjevačko-glazbenoga društva. Zbog velike hrabrosti i nesebičnosti posthumno su im odana priznanja.*

Pravilno je: *Maestro je posmrtno (postumno) proglašen članom glasovitoga pjevačko-glazbenoga društva. Zbog velike hrabrosti i nesebičnosti posmrtno (postumno) su im odana priznanja.*

Dana 19. rujna 2018. godine pred predsjednikom Hrvatske odvjetničke komore odvjetničku prisegu dali su:

TAMARA BANAC KNEŽEVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u DARDI.

IVAN BORIČEVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

ZORAN ZUBOVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u OSIJEKU.

IVAN BORIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u SISKU.

DOMAGOJ BOŽIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

ĐURĐICA CRNČEVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u SV. IVANU ZELINI .

HELENA ČIČIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

MARKO HRSTIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u RIJECI.

IVAN HRŠAK
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

ANDREA JURKOVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

DAN LOVROVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u RIJECI.

SANDRO MARKOV
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZADRU.

MARTINA MAVRAČIĆ ĆOZA
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

SLAVKO MILEKIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 18. lipnja 2018. godine, sa sjedištem ureda u VALPOVU.

MATEJ MILETIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u RIJECI.

MATEA MIMICA ŽARKOVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

MARIJA PALIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

LEO PERUŠKO
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u PULI.

DINA SALAPIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

MARKO PETKOVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u PRIMOŠTENU.

ANAMARIJA PULJAK
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

IVANA RESTOVIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u SPLITU.

GLORIJA ZORIČIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

IVANA SMILJANIĆ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u RIJECI.

FRANO ŠTURA
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZAGREBU.

ŠIME TARAŠ
Odobren upis na sjednici Izvršnog odbora 10. rujna 2018. godine, sa sjedištem ureda u ZADRU.

Predsjednik HOK-a Josip Šurjak s novim članovima

Zapisnik

izborne godišnje Skupštine Hrvatske odvjetničke komore, održane 7. srpnja 2018. godine s početkom u 9:30 u prostorijama Hrvatske odvjetničke komore, Koturaška 53/II., Zagreb

Robert Travaš:

Poštovane kolegice i kolege, uvaženi i dragi gosti, dame i gospodo, čast mi je i zadovoljstvo pozdraviti vas u Hrvatskom odvjetničkom domu. Danas održavamo izbornu Skupštinu i vjerujemo u novo vodstvo Hrvatske odvjetničke komore. Trenutno je nazočno 111 od 125 članova Skupštine. Posebno želim pozdraviti gospodina Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa Republike Hrvatske, gospodina akademika Zvonka Kustića, predsjednika HAZU-a, gospodina Damira Borasa, rektora Sveučilišta u Zagrebu, gospodina Igora Glihu, dekana Pravnog fakulteta u Zagrebu, gospodina Juru Martinovića, državnog tajnika u Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske, gospođu Andreju Šulentić, izaslanicu gradonačelnika grada Zagreba, gospodina Romana Završeka, predsjednika Odvjetničke komore Slovenije, gospođu Danijelu Franić iz Zagrebačkog holdinga, gospođu Đurđicu Pozaić u ime predsjednice Javnobilježničke komore i gospodina Željka Čoića u ime Luke Burilovića predsjednika HGK.

Prije nego što počne moj uvodni govor imamo neugodnu dužnost kao i na svakoj Skupštini, prisjetiti se naših kolegica i kolega koji od Skupštine održane 3. veljače 2018. više nisu s nama. To su: Juraj Sobotinčić iz Zagreba, Nedjeljko Rešetar iz Osijeka, Dušan Dević iz Daruvara, Zdeslav Alajbeg iz Splita, Milan Vuković iz Zagreba, Žarko Pajić iz Kastva, Anka Maletić iz Zadra, Aleksandra Vidović iz Varaždina, Željko Valjak iz Pule, Radan Kovač iz Osijeka, Tomislav Milosavljević, iz Rijeke, Željka Miše iz Trogira.

Molim vas da minutom šutnje odamo počast kolegicama i kolegama. Slava im!

Jučer, 6. srpnja, bio je 150. rođendan neovisnog rada odvjetništva u Hrvatskoj. Prije točno 150 godina donesen je tzv. Odvjetnički red (*Advocaten Ordnung*), propis koji je omogućio samostalno i nezavisno odvjetništvo. Od 6. srpnja 1868. za upis nije više bila potrebna prethodna privola države niti jednom kandidatu koji je ispunjavao zakonom propisane uvjete da bude upisan u imenik odvjetnika. Od tog dana u našoj zemlji postoji neovisnost i samostalnost odvjetnika i odvjetničke profesije.

Taj dan, 6. srpnja 1868., bio je veliki dan za odvjetništvo. Međutim, da bi se održala neovisnost i samostalnost odvjetništva, bio je potreban kontinuiran i predan rad svih prethodnih generacija odvjetnika.

Odvjetništvo je oduvijek, pa tako i danas, pod stalnom „prismotrom“, od tog dana do danas odvjetništvo je nailazilo i nailazi na brojne prepreke i opstrukcije. Uvijek je svaka država, bez obzira na ideološki predznak, težila umanjenju neovisnosti i samostalnosti odvjetništva, a što je i logično, jer kao što su moji prethodnici govorili: samostalno i neovisno odvjetništvo je u obrani prava građana zadnja brana od samovolje države.

Odvjetništvo je profesija, ali i način života. To znaju samo oni koji su obavljali ili obavljaju odvjetničku službu.

Odvjetništvo je u Ustavu definirano „kao samostalna i neovisna služba koja osigurava svakome pravnu pomoć, u skladu sa zakonom“, a s punim pravom ta je definicija odvjetništva navedena u glavi Ustava u kojoj se govori o zaštiti ljudskih pravih i temeljnih sloboda. Dakle, pravo na neovisnog i samostalnog odvjetnika ljudsko je pravo svake osobe i to nikada ne smijemo zaboraviti.

O današnjem stanju hrvatskog odvjetništva, svim problemima s kojima smo se moje kolege i ja suočavali tijekom moja dva predsjednička mandata zadnjih šest godina više ću govoriti u svom izvješću Skupštini, a što je posebna točka dnevnog reda.

Ono što mogu sada reći je da vam jamčim da smo moje kolege i ja iz Upravnog i Izvršnog odbora HOK-a

dali sve od sebe i da zbog toga niste pogriješili kada ste nas izabrali na odgovorne i zahtjevne, ali i časne funkcije kako bismo radili na dobrobiti prvenstveno svih naših stranaka i njihovih prava, kao i hrvatskog odvjetništva u cjelini, jer obrana samostalnosti i neovisnosti hrvatskog odvjetništva i što bolji društveni status odvjetništva nije samo u interesu nas odvjetnica i odvjetnika, nego prvenstveno naših stranaka.

U ovom pozdravnom govoru želim iskreno zahvaliti svima koji su mi pomogli da u ova dva mandata obavim svoju dužnost kako sam najbolje znao i mogao, prvenstveno članovima Izvršnog odbora i Upravnog odbora u oba mandata, te svim zaposlenicima Komore bez kojih ne bi ni mogli obaviti svoje dužnosti, kao i svim kolegicama i kolegama koji su na bilo koji način pomogli i sudjelovali u radu i aktivnostima Komore. U svom izvješću Skupštini, koje je posebna točka dnevnog reda, dozvolit ćete mi slobodu da se i poimence zahvalim svim kolegicama i kolegama koji su zajedno sa mnom prošli ovih šest godina, a sada zahvaljujem gostima: ministrima pravosuđa – gospodi Orsatu Miljeniću, Anti Šprlji i Draženu Bošnjakoviću, te Juri Martinoviću i svim djelatnicima Ministarstva pravosuđa s kojima smo surađivali u ova dva mandata i iako smo imali različite poglede ili stavove o nekim pitanjima odvjetništva ili donošenja pojedinih izmjena i dopuna zakona ili organizacije pravosuđa, ocijenio bih tu suradnju uspješnom jer smo imali podršku u onom osnovnom pitanju obrane samostalnog i neovisnog odvjetništva od pritisaka unutar Hrvatske koji su dolazili čak i od nekih hrvatskih ministarstava ili iz Europske unije odnosno Europske komisije. Zahvaljujem na suradnji kolegicama i kolegama sucima svih sudova, bivšem i sadašnjem predsjedniku Udruge sudaca – gospodi Đuri Sessi i Damiru Kontrecu, a posebno predsjednicima Vrhovnoga suda – gospodi Branku Hrvatinu i Đuri Sessi, kao i predsjednicima Ustavnoga suda – gospođi Jasni Omejec i gospodinu Miroslavu Šeparoviću i njihovoj zamjenici Snježani Bagić, s kojima smo zadnjih šest godina imali vrlo dobru suradnju, kao i gradonačelniku gospodinu Milanu Bandiću i službama Grada Zagreba koji nam svake godine ustupaju Gradsku palaču Dverce za Dan odvjetnika za domjenak za naše strane i domaće goste, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti i njenom predsjedniku gospodinu Zvonku Kusiću kao i tajnici HAZU-a gospođi Marini Štancl, kao i svim drugim državnim i nedržavnim institucijama i organizacijama i konačno, ali ne manje važno, Pravnim fakultetima u Zagrebu, Splitu i Rijeci s kojima smo uspješno surađivali zadnjih šest godina. Oprostit ćete mi ako ovaj popis zahvala možda nije posložen protokolarnim redom, ali svima upućujem jednaku i veliku zahvalu.

Prije nego što krenemo na službeni dio rada Skupštine po točkama dnevnog reda, zaboravio sam spomenuti gospodina Ranka Pelicarića, koji je drugi dopredsjednik CCBE-a, još jednom vam svima zahvaljujem na dolasku, podršci i suradnji, te očekujem da oni koji danas budu izabrani zadrže barem ovo što smo do danas napravili, ali i da budu još bolji i uspješniji od nas i time još više i bolje unaprijede hrvatsko odvjetništvo. U tome ćete sigurno imati našu podršku i pomoć.

Zamolio bih goste, ako imaju reći koju riječ, neka izvole.

Dražen Bošnjaković:

Poštovani gospodine predsjedniče, drage kolegice i kolege, sve vas najsrdačnije pozdravljam u ime Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske i u svoje osobno ime. Velika mi je čast i zadovoljstvo što sam ovdje s vama, tim prije što sam i ja i moj skromni odvjetnički ured dio odvjetničke obitelji. Moj ured sada malo tuguje radi ove dužnosti na kojoj jesam, jer mora mirovati, ali vratit ću se i ponovo ćemo živjeti zajedno odvjetnički život. Želim vam zahvaliti na dobroj suradnji u okviru Ministarstva pravosuđa, a kada radimo i promišljamo u okviru radnih skupina, u tome uvijek sudjeluje i netko iz Komore, sve stvari koje želimo mijenjati radimo u suradnji s vama, jer vi živite u praksi i puno bolje osjećate mnoge stvari. Danas vam želim zaista dobar i uspješan rad, a moje je iskustvo sjajno u radu s vodstvom Komore koje na izvrstan način reprezentira odvjetništvo u Republici Hrvatskoj, mogu to reći za kolegu Andreisa, pokojnog Marijana Hanžekovića, kolegu Travaša. Želim vam uspješan rad danas i birajte one koji će nastaviti kontinuitet i predstavljati elitnu djelatnost, što odvjetništvo jest. Hvala vam lijepa!

Zvonko Kustić:

Sve vas pozdravljam u ime HAZU-a, ja nisam pravnik ali sam liječnik. Liječnici i odvjetnici imaju društvenu ulogu i utjecaj, a ugled koji uživaju odvjetnici vrlo je važan. HAZU je jedna od temeljnih institucija hrvatskog naroda i svih njenih građana. Uloga je Akademije promicanje najviših vrijednosti

nacije što nadilazi svaku ideologiju i pristranost, a vladavina prava jedan je od važnih segmenata za koji se zalaže Akademija. Imamo akademika Barbića koji je na čelu Znanstvenog vijeća za upravu, pravosuđe i vladavinu prava, održano je oko 50 okruglih stolova, ja sam uvijek otvarao te skupove tako da sam ušao u vašu domenu. Vladavina prava koja uključuje ostvarenje i zaštitu prava pojedinaca, ljudskih prava, prava pojedinaca i raznih institucija u temelju su svake države i oni pokazuju stanje društva. Odvjetnici su na prvoj liniji ostvarenja tog cilja i zato je neovisnost, samostalnost odvjetništva važna, jer onaj stupanj koji se postigne u toj neovisnosti i slobodi označava i stupanj demokracije. Čestitam vodstvu Komore koja u javnosti uživa veliki ugled, te je indikator kako društvo funkcionira. Na kraju bih vam rekao da su izbori najvažniji, to je svečani čin, to je pokazatelj smjernice u kojem će krenuti struka i organizacija, pa vam želim da mudro izaberete.
Hvala na pozornosti!

Damir Boras:
Sveučilište u Zagrebu ustanova je koja je prva brana demokracije i slobode, jer ono odgaja i stvara ljude koji će razumjeti što je demokracija i koji će razumjeti kako biti tolerantan i kako će jedno društvo u zajedništvu napredovati. Odvjetništvo je zadnja brana demokracije i sloboda. U zadnjih nekoliko godina morali smo obratiti se vašoj struci da pokažemo da neka zakonska rješenja koja su bila predložena ne mogu proći ustavnu provjeru na Ustavnom sudu. Mi smo ih sve uz vašu pomoć dobili. Bilo bi divno kada odvjetništva ne bi trebalo, ali od staroga Rima dobro znamo koliko je odvjetništvo važno. Ja također to znam, jer sam iz odvjetničke obitelji, majka mi je bila odvjetnica i kći mi je odvjetnica, ujak mi je bio pravnik… Ja slučajno nisam pravnik, ali mi svi kažu da razumijem pravna načela. U tom smislu vam želim jako puno uspjeha, puno veći utjecaj u javnosti, odvjetništvo je zadnja brana da mladi ne izgube smisao života u domovini. Moraju znati da mogu ostvariti svoja prava.
Želim vam puno uspjeha, da izaberete mudro. Hvala gospodinu Travašu, on jako dobro podržava rad Sveučilišta, ali i Sveučilište podržava rad ove posljednje brane demokracije u Hrvatskoj. Hvala vam lijepa!

Igor Gliha:
Hvala lijepa u ime Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a i osobno vas pozdravljam. Ovdje se osjećam kao da se vraćam kući, ja sam isto počeo karijeru u odvjetništvu još kad je Komora bila na Zrinjevcu. Ovdje vidim puno poznatih lica od kojih su neki bili moji učenici. U ime Pravnog fakulteta pozdravljam Komoru i sve vas kao partnere – uvijek je postojala vrlo dobra suradnja između naših institucija, posljednjih godinu dana tu smo suradnju podigli na višu razinu, a ta se suradnja odnosi i na odgoj naših mladih pravnika. Ujedno zahvaljujem svim kolegama koji primaju studente na hospitacije i pružaju im svoje znanje i uče ih kako se stječu vještine u pravu, ne samo na razini učenja nego i na razini prakse. Također siguran sam da će se ta suradnja nastaviti i ubuduće, tko god bio predsjednik, jer siguran sam da će i budući predsjednik imati razumijevanja za Pravni fakultet i razumijevanje za to koja je, zapravo, i odgovornost odvjetništva pa i odvjetničke komore u proizvodnji mladih budućih pravnika. Želim vam ugodan ostatak dana i da što ugodnije provedete ove izbore. Hvala lijepa!

Roman Završek:
Dobar dan poštovani predsjedniče, dragi Robert, prijatelji visoki gosti, kolegice i kolege. Meni je uvijek drago doći u Zagreb, a naročito kada sam ovaj put dobio poziv za Skupštinu. U ime Slovenske odvetniške zbornice želim vam danas uspješan rad i pozdravljam vas. Slovenska zbornica i Hrvatska odvjetnička komora surađuju već godinama. Odnosi su odlični, a budući da ja imam priliku voditi Komoru još tri godine, evo moje ruke prijateljstva i suradnje. Nadam se da ćemo ove naše komore voditi još i bolje. I čestitke za 150. godišnjicu nezavisne samostalne Komore. Hvala i uspješan rad!

Đurđica Pozaić:
Poštovani predsjedniče, poštovani kolege odvjetnici, poštovani svi, u ime Hrvatske javnobilježničke komore, u ime svih bilježnika Republike Hrvatske, srdačno vas pozdravljam i želim vam ugodan rad na vašoj današnjoj Skupštini. Počašćeni smo pozivom na vašu Skupštinu, a to je i potvrda da smo već dva desetljeća suradnjom dali doprinos načelu vladavine prava. Vjerujemo da će naša suradnja kao pravnih profesionalaca koji su dio pravnog sustava Republike Hrvatske još više uroditi plodom na ostvarenju zajedničkog cilja, a to je doprinos izgradnji i unapređenju pravnog sustava kojim će naši građani uživati sigurnu, brzu i efikasnu pravnu zaštitu.

Neka vam bude uspješan rad današnje skupštine, a u ime svih bilježnika čestitam izabranim kandidatima. Hvala!

Ranko Pelicarić:
Poštovani gosti i domaći, ova puna dvorana pokazuje kako je vodstvo Komore radilo zadnjih šest godina, a ja se koristim prilikom da čestitam i osobno i službeno. U odnosu na CCBE: to je organizacija koja objedinjuje sve komore Europske unije ali i Europe. CCBE u svom članstvu ima 44 komore i svi zajedno radimo i nalazimo se u poziciji u kojoj se i svaka komora nalazi prema vlastima. To znači da vrlo često ima neslaganja, protivljenje, katkad suglasnost. U svakom slučaju i uvijek treba imati na umu da CCBE u Europi nema pravo glasa, ima samo pravo reći ono što misli. Stoga vas molim da svi, a pogotovo novo vodstvo Komore, pomognete u tome da se razumije da CCBE, kao ni Komora, nije u mogućnosti glasati nego samo reći svoje mišljenje.
Hvala vam lijepa i čestitke dosadašnjem i budućem rukovodstvu Komore.

Robert Travaš:
S obzirom na to da je riječ o izbornoj Skupštini, u skladu s člankom 3. stavkom 2. Poslovnika o radu Skupštine, potrebno je prvo izabrati predsjednika i četiri člana Radnog predsjedništva, zapisničara i dva ovjerovitelja zapisnika.
Ako postoji samo jedan prijedlog izbori se mogu provesti deklamacijom ili javnim glasovanjem većinom glasova, ako postoji više prijedloga, a prijedlog može dati svaki član Skupštine na samoj Skupštini, onda se javno glasuje za svakog predloženog kandidata.
Upravni odbor kao sazivatelj ove skupštine na sinoćnjoj je sjednici za predsjednika Radnog predsjedništva jednoglasno predložio Mladena Klasića, dopredsjednika Komore, a za članove Radnog predsjedništva: Nadu Badurinu, Jelenu Demetrović, Igora Hrabara i Radivoja Mačešića Biscuollija.
Tko je za ovo Radno predsjedništvo?
Ima li netko protiv?
Ima li netko suzdržan?
Ako nema, zahvaljujem, izglasali smo Radno predsjedništvo.
Za valjano održavanje ove Skupštine potrebno je izabrati zapisničara.
Upravni odbor na sinoćnjoj je sjednici utvrdio i predlaže da zapisničar bude kolegica Tamara Ilić, odvjetnica u Zagrebu.
Tko je za ovaj prijedlog?
Tko je protiv?
Tko je suzdržan?
Hvala!
Konstatiram da je kolegica Tamara Ilić jednoglasno izabrana za zapisničara.
Moramo izabrati i dva ovjerovitelja zapisnika.
Upravni odbor na sinoćnjoj je sjednici utvrdio i predlaže za ovjerovitelje zapisnika kolege Damira Topića i Marija Rođaka.
Tko je za ovaj prijedlog?
Tko je protiv?
Tko je suzdržan?
Hvala!
Konstatiram da smo jednoglasno izabrali Radno predsjedništvo u sastavu kako sam pročitao.
Predlažem da sada napravimo stanku, nakon koje će Radno predsjedništvo zauzeti svoja mjesta.

***

Mladen Klasić:
Zahvaljujem vam na iskazanom povjerenju i nadam se da će ovo Radno predsjedništvo, zajedno s vama i uz vašu pomoć, uspješno provesti ovu Skupštinu.
Prije nastavka rada prema dnevnom redu, nekoliko važnih napomena:
Skupština se može održati i donositi pravovaljane odluke ako ima većinu svih članova. Na temelju službene evidencije u 10:30, na Skupštini je u ovom trenutku nazočno 120 delegata od 125 predstavnika koliko ih ukupno ima, prema tome Skupština može valjano odlučivati.
Prema članku 12. poslovnika, možemo ograničiti pojedinačna izlaganja o dnevnom redu na tri minute, a kada dođemo do trenutka kada će se predstavljati kandidati za predsjednika, predlažemo da se njihovo izlaganje ograniči na pet minuta. Predlažem da se izjasnimo da ograničimo pojedinačno izlaganje na tri minute a izlaganje kandidata na pet minuta.
Tko je za takav prijedlog?
Hvala, konstatiram da smo usvojili ovaj prijedlog.

Točka 2.
Predlažem da krenemo na usvajanje dnevnog reda ove Skupštine, koji ste dobili uz poziv. Ima li kakvih prijedloga za izmjenu ili dopunu?

Mogu li konstatirati da je dnevni red usvojen?
Zahvaljujem, dnevni red je usvojen.

Točka 3. – Ovjera zapisnika Izvanredne Skupštine Hrvatske odvjetničke komore održane 3. veljače 2018. godine (zapisnik je objavljen u časopisu "Odvjetnik" br. 5-6/18.)

Ako nema primjedbi, predlažem da usvojimo zapisnik izvanredne skupštine HOK-a od 3. veljače 2018.
Hvala, konstatiram da je jednoglasno usvojen.

Točka 4.

Pozdravne riječi gostiju smo apsolvirali.

Točka 5. – Izvješće predsjednika Hrvatske odvjetničke komore

Molim predsjednika Roberta Travaša da podnese izvješće.

Robert Travaš:
Poštovane kolegice i kolege, dame i gospodo, svake godine u svom izvješću informiram vas detaljnije o radu Hrvatske odvjetničke komore i njezinih tijela u protekloj godini.
Svake godine se ispričavam zbog dužeg trajanja govora, jer su moja izvješća opsežna, ali samo radi želje da vas što bolje izvijestim o radu Komore i o stanju hrvatskog odvjetništva.
Ove se godine neću ispričati što će ovo izvješće trajati duže, jer ove godine moje izvješće obuhvaća naš rad za vrijeme naših mandata, dakle za zadnjih šest godina. Cilj mi je da svi nazočni dobiju barem dio slike kontinuiranog rada i obavljenog posla, koji je obavljen prvenstveno zahvaljujući odvjetnicima koji svoje slobodno vrijeme nesebično daju za odvjetništvo i Komoru, naravno uz sve zaposlenike Komore, koji obavljaju svoj posao za dobrobit svih nas.
Također se nadam i da će ovo izvješće možda potaknuti nekoga od svih nas ili kolega koji će čitati ovo izvješće, kada bude objavljen zapisnik s ove Skupštine, da se upita je li mogao i sam pridonijeti tome da neka od otvorenih pitanja i problema odvjetništva navedenih u ovom izvješću budu riješena.
Kao i prijašnjih godina izvješće je podijeljeno na nekoliko glavnih područja, uz napomenu da se neke teme neizostavno isprepliću:

1. Odnosi s Europskom komisijom i primjena prava Europske unije u odnosu na odvjetništvo u Hrvatskoj
2. Međunarodna suradnja
3. Sudjelovanje u radnim tijelima kod donošenja ili izmjena i dopuna zakona
4. Suradnja s pravosudnim tijelima, suradnja s tijelima vlasti
5. Unapređenje odvjetništva i unutarnja organizacija Komore.

1. Odnosi s Europskom komisijom i primjena prava Europske unije u odnosu na odvjetništvo u Hrvatskoj

Kada bih morao izdvojiti jednu temu koja je obilježila oba moja mandata, to bi bila ova tema. S tim smo se problemom uporno i gotovo na svakodnevnoj bazi borili, napisali smo stotine stranice argumentiranih podnesaka, te održali brojne sastanke i razgovore. Brojne govore posvetio sam položaju hrvatskog odvjetništva u EU-u, potezima administracije i birokracije EU-a iz kojih proizlazi nerazumijevanje položaja i uloge odvjetništva u nekim manjim državama članicama EU-a, a svakako u Hrvatskoj, odnosno nepoštivanje i nerazumijevanje tradicije, tržišta i društvene uloge odvjetništva u tim državama. Cijelo ovo vrijeme nisam se mogao oteti dojmu da sve što Europska komisija radi, nametanjem anglo-saksonskog modela obavljanja odvjetništva ili načina obavljanja odvjetništva koji je u interesu velikih i starih članica EU-a, vodi ka izjednačavanju odvjetništva s bilo kojom drugom uslugom odnosno gospodarskom djelatnošću, što nužno dovodi do izjednačavanja trgovca s odvjetnikom, a na što se, prema našem mišljenju, ne može i ne smije pristati. Također sam mišljenja da Europska komisija svojom politikom, kojom promovira navodnu ravnopravnost te slobodu i liberalizaciju pružanja odvjetničkih usluga na zajedničkom tržištu EU-a, sustavno narušava ravnopravnost koja je samo deklaratorna i na papiru, ali u realnom životu prednosti i interesi idu u korist starih i velikih članica EU-a. Mislim da se možemo složiti da u nastupu na tržištu odvjetničkih usluga EU-a nisu u jednakoj startnoj poziciji velika odvjetnička društva iz starih i velikih članica EU-a i odvjetnik ili odvjetničko društvo iz Hrvatske.
Iako su naši propisi, prvenstveno mislim na Zakon o odvjetništvu, nakon desetak godina dugih i teških pregovora za ulazak u EU u cijelosti usuglašeni s pravnim stečevinama EU-a, konkretnije s Direktivom Vijeća EC br. 77/249 od 22. ožujka 1977. i Direktivom 98/5/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. godine, cijelo ovo vrijeme smo uporno bili pozivani od strane EK-a putem Ministarstva

gospodarstva Republike Hrvatske da odvjetništvo liberaliziramo. Upravo su pregovori s Ministarstvom gospodarstva, kao nadležnim koordinatorom za provođenje Direktive o uslugama, bili dodatan problem u objašnjavanju uloge i ustavnog položaja odvjetništva u Republici Hrvatskoj, jer neki ljudi iz tog Ministarstva nisu mogli ili nisu htjeli razumjeti i uvažiti argumente kojesmo im davali kao odgovor na zahtjeve EK-a. U tim slučajevima nismo mogli razumjeti, a niti danas ne razumijemo, da neki zaposlenici tog Ministarstva nisu branili naša stajališta nego su od nas tražili bespogovorno provođenje naputaka EK-a u odnosu na promjene koje su, navodno, nužne da bi se hrvatsko odvjetništvo uskladilo s regulativom EU-a. Mišljenja sam da hrvatska ministarstva postoje prvenstveno da bi se štitili nacionalni interesi, a tek nakon toga ti interesi usklađivali s interesima E-a, jer nam ponekad iz objektivnih razloga ti interesi nisu isti. Smatram da je status hrvatskog odvjetništva kao specifičnog dijela pravosuđa Republike Hrvatske također nacionalni interes koji naša ministarstva u suradnji s Komorom moraju zaštititi i to snagom argumenata koje im za to dajemo, naravno kad nas uopće pitaju za očitovanje. Bilo je slučajeva da se izrađuju raznorazne studije i istraživanja o odvjetništvu u Hrvatskoj, a da Komora, kao jedini zakonom određeni predstavnik samostalnog i neovisnog hrvatskog odvjetništva, nije bila ni konzultirana, pa su u tim studijama bile i svakakve neprovjerene i netočne informacije, da ne kažem gluposti, koje su ti vrli „istraživači" saznali od nekih drugih osoba i institucija.

Jedino ministarstvo s kojim hrvatsko odvjetništvo na temelju Ustava i Zakona o odvjetništvu ima odnos je Ministarstvo pravosuđa, koje po zakonskoj definiciji u suradnji s HOK-om prati i proučava rad odvjetništva i uvjete za njegov rad. Dakle, odvjetništvo je samoregulirajuća profesija i specifičan dio hrvatskog pravosuđa, a Ministarstvo pravosuđa zajedno s nama prati i proučava rad odvjetništva.

Čvrsti stav Komore cijelo je vrijeme ostao da odvjetnik mora pružati kvalitetnu i stručnu uslugu strankama, personaliziranu uslugu, da mora postojati odnos odvjetnik-stranka, i da nije dobro da se odvjetnička usluga svede na internetske platforme ili da pravne savjete daju roboti, koliko god se to u svijetu negdje već i događa.

Od nas se traži ne samo liberalizacija pružanja odvjetničke usluge, nego i potpuna liberalizacija pristupa odvjetničkoj profesiji, davanje licence putem internetske prijave čak i bez prilaganja prijevoda potrebne dokumentacije na hrvatski jezik. Pa recimo da prijava, odnosno dokumentacija, bude na finskom ili mađarskom jeziku, kako provjeriti ima li taj kandidat potrebne kvalifikacije, ispunjava li uvjete za upis u Imenik stranih odvjetnika, a da bi se to moglo provjeriti i prevesti dokumentaciju na hrvatski jezik – zar Komora, odnosno svi hrvatski odvjetnici, trebaju snositi trošak prijevoda za tog kandidata?! To je samo jedan od nonsensa s kojim smo se susretali u idejama EU-a o liberalizaciji tržišta odvjetničkih usluga i pristupu odvjetništvu u državama članicama.

U svakom slučaju, na ovu temu odnosa s EK-om utrošili smo silnu energiju i stotine stranica tumačenja i obrazloženja poslana su Ministarstvu gospodarstva da proslijede EK-u, kao i prema Ministarstvu pravosuđa u kojem smo nalazili podršku za naše stavove, brojni su sastanci održani na tu temu, ali na sve te naše argumentirane odgovore i obrazloženja dobivali smo šture odgovore i daljnje zahtjeve, bez zadovoljavajućeg obrazloženja, iz čega se moglo zaključiti kao da nisu pročitali ili razumjeli ili htjeli razumjeti naše argumente.

Nismo bili konzultirani kod donošenja Akcijskog plana za administrativno rasterećenje gospodarstva koji je donijelo Ministarstvo gospodarstva, a zbog usklađivanja s Direktivom o uslugama, iako se dio tog plana odnosi i na odvjetništvo i temelji se na netočnim ili nepotpunim informacijama koje se tamo navode u obrazloženju predlaganja tih mjera.

Ostala su još neka otvorena pitanja koja će se postupno rješavati; npr. zakonska odredba da ako šest mjeseci bez opravdanog razloga ne obavljate odvjetništvo gubite status odvjetnika, ta odredba postoji isključivo u interesu stranaka i stalnog obavljanja odvjetništva u zastupanju stranaka, a naravno da bolest, stručno usavršavanje u inozemstvu ili bilo koji drugi opravdani razlog dovodi do toga da se to pravilo ne primjenjuje, jednako kao što se ne primjenjuje ni na strane odvjetnike koji su upisani u Imenik stranih odvjetnika HOK-a, ako oni u svojim matičnim državama obavljaju odvjetništvo. Zatim, ukidanje minimalne cijene sata za izvansudske odvjetničke usluge pravnog savjetovanja i davanja mišljenja (koja je ionako sada podcijenjena i iznosi samo 250 kuna), kao i pitanje slobodnog reklamiranja. Od nas se tražilo uvođenje potpune slobode reklamiranja. Prošle godine na Danu hrvatskih

odvjetnik, na Okruglom stolu pod nazivom „Svijet bez odvjetnika?!“, imali smo priliku vidjeti što bi donijela potpuna sloboda reklamiranja i kako bi to izgledalo. Nismo na to pristali, ali se slažemo da je došlo neko novo vrijeme i da se tom novom vremenu treba prilagoditi. Potrebno je uvesti veću slobodu oglašavanja odvjetnika, ali uz zadržavanje obveze poštivanja profesionalnih i etičkih načela odvjetništva, a oglašavanje ne smije zavaravati stranke, mora uvijek biti istinito i ne smije štetiti ugledu profesije. Upravo danas na dnevnom redu Skupštine imamo prijedlog izmjena i dopuna Statuta i Kodeksa odvjetničke etike koji će omogućiti da Upravni odbor HOK-a donese novi Pravilnik o oglašavanju i internetskim stranicama odvjetnika, a nacrt teksta tog Pravilnika već je prezentiran članovima Upravnog odbora uz zamolbu da ga rasprave u svojim zborovima do sjednice UO-a na kojoj će se raspravljati o usvajanju tog Pravilnika.

Sve u svemu, na kraju svojih mandata mogu reći da se argumentirana upornost isplatila i da u konačnici, barem u ovom trenutku, možemo reći da smo očuvali status odvjetništva u Hrvatskoj koji nam po Ustavu i Zakonu o odvjetništvu i pripada.

Mišljenja sam da je prvenstveni zadatak Hrvatske odvjetničke komore u odnosu prema inozemstvu i EU-u, zaštita interesa hrvatskih odvjetnika i hrvatskih odvjetničkih društava. Tako se ponašaju i druge europske odvjetničke komore, pa odbijam prigovore na preveliku konzervativnost HOK-a ili navodnu neusklađenost s propisima EU-a iz razloga koje sam već naveo, a posebice kod stajališta HOK-a moramo uzimati u obzir slabu ekonomsku snagu naših građana i gospodarstva i broj odvjetnika koji nekontrolirano stalno raste iz razloga koje ću kasnije navesti u ovom izvješću.

2. Međunarodna suradnja

Hrvatska odvjetnička komora može biti zadovoljna statusom koji ima u inozemstvu. Hrvatsko odvjetništvo i naše organiziranje u Komoru i 16 Odvjetničkih zborova diljem Hrvatske cijenjeno je u inozemstvu. HOK je član svih najvećih međunarodnih odvjetničkih organizacija, poput Međunarodne unije odvjetnika (UIA) i Međunarodne organizacije odvjetničkih komora (IBA). Punopravna smo članica Vijeća odvjetničkih komora Europe (CCBE), organizacije koja broji više od milijun odvjetnika iz 32 zemlje Europe, a drugi potpredsjednik CCBE-a je upravo naš bivši predsjednik kolega Ranko Pelicarić koji će 2020. postati predsjednik CCBE-a.

Nadamo se još boljem odnosu sa CCBE-om u budućnosti, jer smo mišljenja da je krajem 2016. CCBE podlegao političkom ili nekom drugom interesnom pritisku i neosnovano prozvao HOK kada nismo dozvolili osnivanje jednog stranog odvjetničkog društva u Hrvatskoj, odnosno nismo dozvolili da osnivači tog društva budu strani odvjetnici upisani u Imenik stranih odvjetnika HOK, jer još nisu ispunili zakonom propisane uvjete i stekli status obavljati odvjetništvo pod nazivom „odvjetnik“, a osnivači odvjetničkog društva na temelju Zakona o odvjetništvu mogu biti samo odvjetnici.

Stajalište Komore potvrdio je u tom konkretnom slučaju i Vrhovni sud Republike Hrvatske i odbio je priziv tih odvjetnika, a predmet se po njihovoj tužbi trenutno nalazi na Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Smatram da smo i po tom pitanju uspjeli obraniti svoj stav i svoju neovisnost i samostalnost, ali naravno, vidjet ćemo što će na kraju reći Ustavni sud Republike Hrvatske i Europski sud.

Uz taj konkretno opisani slučaj, Vrhovni sud je i u drugom takvom slučaju također potvrdio ovakvo stajalište Komore.

Imamo dobru suradnju i s velikim brojem europskih i svjetskih odvjetničkih komora, a u sklopu te suradnje održani su brojni sastanci. U Zagrebu je održan jedan od sastanaka Upravnog odbora Međunarodne unije odvjetnika, održan je sastanak *barristera* Engleske i Walesa, sastanci s predstavnicima odvjetničkih komora Hong Konga, Grenoblea, Kirgistana i mnogih drugih.

Posebno moram istaknuti da je u posjetu HOK-u od 26. veljače do 1. ožujka 2017. u Zagrebu bilo izaslanstvo Američke odvjetničke komore (ABA), u svom najjačem sastavu, predvođeno tadašnjom predsjednicom Lindom Klein, Sarom Sandford, predsjednicom Međunarodnog odjela ABA-e, kao i bivšom predsjednicom ABA-e te budućom već izabranom predsjednicom ABA-e. ABA je osnovana 1878. godine i jedna je od najstarijih i najvećih odvjetničkih komora u svijetu s više od 400.000 članova. ABA i HOK sklopili su 2014. Ugovor o suradnji, koji je obnovljen dvije godine kasnije. Takve ugovore ABA, osim s HOK-om, ima još samo s nekoliko odvjetničkih komora u svijetu, pa s ponosom možemo istaknuti suradnju naših komora koja omogućuje uspostavljanje uvjeta za suradnju, razvijanje zajedničkih projekata, mogućnost razmjene informacija i stručnog usavršavanja, a pruža i mogućnost hrvatskim odvjetnicima da se pridruže

Međunarodnom odjelu ABA-e.
Da je riječ o jednoj od najugledniji Komora u svijetu govori i činjenica da su predstavnike ABA-e, naravno na našu zamolbu, primili predsjednica Republike Hrvatske, predsjednik i zamjenica predsjednika Ustavnog suda Republike Hrvatske, ministar pravosuđa, dekanica Pravnog fakulteta u Zagrebu, zamjenica predsjednika Vrhovnog suda i predsjednik Udruge sudaca Republike Hrvatske, te zamjenik predsjednika HGK-a.
Sličan je seminar HOK organizirao u Zagrebu i sa Saveznom njemačkom odvjetničkom komorom, s kojom također održavamo odlične odnose.
U izvješću glavnog tajnika možete pročitati i vidjeti na kojim sve konferencijama Komora sudjeluje, npr. predsjedničkim odvjetničkim razgovorima u Beču, godišnjoj Konferenciji odvjetničke komore Pariza, otvaranju pravne godine u Londonu i dr., ali moram istaknuti da se već sedam godina, radi zaštite srednjoeuropske tradicije i kontinentalnog prava, odvjetničke komore srednje i istočne Europe sastaju i održavaju godišnji sastanak na predsjedničkoj razini radi razmjenjivanja informacija i iznalaženja mogućih koraka zaštite zajedničkih interesa. Članovi te grupe su odvjetničke komore Austrije, Njemačke, Slovačke, Mađarske, Češke, Poljske, Slovenije i Hrvatske. Jedan od tih sastanaka održan je u Zagrebu, a prvih dana studenog zakazan je ovogodišnji sastanak u Berlinu.
Sa Slovenskom odvjetničkom komorom održavamo i njegujemo posebne prijateljske odnose koji traju više desetljeća. Često smo u kontaktu i uzajamno si pomažemo u rješavanju brojnih spornih pitanja. Imamo odlične odnose i s odvjetničkim komorama Federacije osne i Hercegovine Vojvodine, Makedonije, Crne Gore, Kosova, Albanije, Bugarske i dr.

3. Sudjelovanje u radnim tijelima kod donošenja ili izmjena i dopuna zakona

U Hrvatskoj smo do 1. srpnja 2013., dakle, do stupanja u punopravno članstvo u EU imali stampedo izmjena i dopuna ili novih zakona i drugih propisa radi usklađenja s pravnom stečevinom EU-a, ali, nažalost, ništa se nije promijenilo niti nakon što smo pristupili EU-u.
Izmjene i dopune zakona ili novi zakoni i drugi podzakonski akti donose se vrlo često. Također smo svjedoci neusklađenosti jednog zakona s drugim, što dovodi do daljnje pravne nesigurnosti. Također postoji problem neadekvatnih ili loših prijevoda uredbi i direktiva EU-a ili odluka Suda EU-a ili Europskog suda za ljudska prava (ESLJP).
Komora cijelo vrijeme nastoji aktivno sudjelovati u zakonodavnim aktivnostima. To nam je uspijevalo samo u onoj mjeri u kojoj su nas nadležna ministarstva na vrijeme obavještavala o donošenju novih zakona ili izmjenama i dopunama postojećih zakona i pozivala naše predstavnike u radne skupine.
Nažalost, gotovo je redovita pojava da se predstavnici HOK-a ne pozivaju na sudjelovanje u rad radnih tijela koja trebaju pripremiti tekst zakona, osim kad je predlagač Ministarstvo pravosuđa. Osim toga, prijedlozi zakona Komori dostavljaju se na očitovanje s rokom od samo nekoliko dana.
Postoji i dodatni problem da se i kada se i očitujemo na prijedlog nekog zakona, bez obzira na osnovanost naših primjedbi, te primjedbe uglavnom ne usvajaju. Pritom vas uvjeravam da su naše primjedbe, kao primjedbe praktičara koji svakodnevno i neposredno sudjeluju u radu pravosuđa, usmjerene prvenstveno na zaštitu prava stranaka i na dobrobit funkcioniranja cijelog pravnog sustava.
Kao primjer navest ću Zakon o parničnom postupku (ZPP), čiju važnost ne treba posebno isticati kao jednog od najvažnijih procesnih propisa koji se odnosi na ostvarenje temeljnih ljudskih prava i sloboda građana – pristup sudu i pravično suđenje.
Godine 2013. bila je formirana radna grupa pri Ministarstvu pravosuđa za rad na ZPP-u koja se nije nijedanput sastala. Komora je tada dobila prijedlog izmjena tog zakona s rokom od tri dana za očitovanje, i zahvaljujući velikom naporu naših kolegica i kolega, taj smo rok poštivali i dali detaljno mišljenje s primjedbama, ali na te primjedbe nitko nije reagirao. Nijedna primjedba nije uvažena.
Nakon te 13. po redu izmjene i dopune ZPP-a, zakon se mijenjao i 2014., a sada su u izradi i 15. izmjene i dopune tog zakona.
Toliko izmjena osnovnog procesnog zakona mora biti zabrinjavajuće, posebno ako znamo da neke izmjene zadiru u sama stranačka procesna prava koja se smanjuju isključivo u cilju bržeg rješavanja i smanjenja broja predmeta, što nikako ne smije biti jedini i najvažniji cilj reformi zakona. Jedini i najvažniji cilj mora biti brzo i efikasno ostvarenje zakonskih prava naših građana, ali ne na način da se postupak ubrzava jednostavnim smanjenjem procesnih prava stranaka.
Česti izgovor da su za odugovlačenje postupka krivi odvjetnici koji to rade zbog naplate procesnih radnji ne prihvaćamo, jer su troškovi postupka odnosno

podnesaka koji se priznaju odavno ograničeni našom Tarifom. S druge strane, suci su i do ovih izmjena imali instrumente za ostvarenje procesne discipline stranaka, ali ih nisu primjenjivali.

Trenutačno su ponovno u izradi nove izmjene i dopune ZPP-a, a najveći prijepori su oko prijedloga za ukidanje redovne revizije, te uvođenje tzv. revizije po dopuštenju.

Komora je isključivo radi zaštite interesa stranaka i njihovih procesnih prava, organizirala u svibnju 2016. prvi put, a drugi put 20. ožujka 2018. Okrugli stol pod nazivom „Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku – Hoćemo li krizu u pravosuđu rješavati uskraćivanjem prava građana?".

Na zadnjem okruglom stolu u organizaciji Odvjetničke akademije sudjelovali su uz predstavnike HOK-a i eminentni pravni stručnjaci, profesor emeritus Mihajlo Dika, Eduard Kunštek s Pravnoga fakulteta u Rijeci, Jasnica Garašić i Marko Bratković s Pravnoga fakulteta u Zagrebu, Dragan Katić, sudac Vrhovnoga suda Republike Hrvatske, te Boris Koketi, zamjenik glavnog državnog odvjetnika.

Sudionici Okrugloga stola razmijenili su mišljenja i stavove s ciljem pronalaženja najboljeg rješenja za sve sudionike parničnog postupka. Nažalost, moram konstatirati da je na Okrugli stol došlo tek desetak odvjetnika, a komentar tome nije potreban.

U konačnici, Komora je i tom prilikom uspjela obraniti svoj stav i zajedno s Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske odgodila donošenje predloženih izmjena i dopuna ZPP-a, jer je stav većine govornika upravo taj da bi redovna revizija trebala ostati barem u nekom dužem prijelaznom razdoblju dok se ne vidi kako će funkcionirati revizija po odobrenju. Svi su suglasni da je osnovna i najvažnija uloga Vrhovnog suda Republike Hrvatske stvaranje jedinstvene sudske prakse i zauzimanje obvezujućih pravnih stajališta. Mišljenja smo da je to duže prijelazno razdoblje nužno, jer nam nije dostupna sva postojeća sudska praksa drugostupanjskih sudova koja je osnova za nalaženje različite prakse i utvrđenje osnove za podnošenje sada izvanredne revizije, a u budućnosti revizije po dopuštenju. S druge pak strane jasno je da se preopterećenost VSRH-a mora riješiti. Nadam se da će se do kraja godine naći neko rješenje i kompromis isključivo u interesu zaštite prava stranaka i stvaranja jedinstvene sudske prakse.

Nije bolja situacija niti kada se donose drugi zakoni. Konačni prijedlog Zakona o sudskom registru dobili smo jednog petka popodne 2013. godine s rokom za očitovanje do utorka. Angažirali smo kolege i svojim argumentiranim mišljenjem ipak uspjeli spriječiti odredbu kojom su se neke ovlasti odvjetnika željele prebaciti na javne bilježnike odnosno dati im u određenim slučajevima pravo zastupanja kao i odvjetnicima, a što smatramo neprihvatljivim.

Možemo biti zadovoljni i rezultatima tijekom 2012. godine kada se donosio Zakon o fiskalizaciji. Naime fiskalizacija i naših usluga nije se mogla izbjeći, jer bi se prema stajalištu tadašnjeg ministra financija time navodno napravio izuzetak pa bi se predviđeni sustav urušio jer bi i drugi tražili izuzeća. Naša uvjeravanja da smo mi jedini posebna služba pružanja pravne pomoći definirana Ustavom, a što nije niti jedna druga usluga, nažalost, nisu pomogla. Nakon što je ministar postupio u skladu sa zahtjevima odvjetničke tajne u vezi fiskalizacije i sastavnim dijelovima računa koji idu prema Ministarstvu financija, više nismo imali argumente, a ni zaštitu međunarodnih odvjetničkih organizacija, UIA-e i IBA-e. No u tim smo pregovorima bar uspjeli ishoditi izmjene i dopune Pravilnika o PDV-u u kojem se izričito navodi da se u slučaju ugovaranja po uspjehu u sporu PDV plaća po naplati računa (čl. 36. st. 4.), dakle, to možemo smatrati uspjehom.

Komora je intenzivno radila i 2015. godine kada se mijenjao Kazneni zakon. Uspjeli smo prvenstveno da nadripisarstvo ostane kazneno djelo. Također smo uspjeli da se za napad ili prijetnju odvjetniku u obavljanju odvjetničke službe pokreće kazneni postupak po službenoj dužnosti. Nažalost, tu smo kaznenopravnu zaštitu uspjeli dobiti tek nakon tragičnog ubojstva našeg kolege u Osijeku i kad smo javnosti prezentirali statistiku o svim napadima na odvjetnike, uključujući i broj ubijenih odvjetnika u obavljanju odvjetničke službe.

Za vrijeme donošenja Zakona o područjima i sjedištima sudova tadašnji ministar pravosuđa Orsat Miljenić pristao je na naš prijedlog i organizirao sastanak vezan za primjenu tog zakona, a kojem su nazočili i predsjednici svih odvjetničkih zborova u Republici Hrvatskoj, kako bi direktno imali mogućnost iznijeti konkretne primjedbe i prijedloge, te naznačiti probleme s područja svojih zborova. Tako su kolege s područja cijele Hrvatske direktno ministru pravosuđa i njegovom timu iznijeli svoje primjedbe i zapažanja.

Zanimljiv je i primjer kada se donosio Zakon o obveznim osiguranjima u prometu. Komora nije bila

pozvana na sudjelovanje u radnoj skupini na izradi tog zakona, a nikada nije niti dobila službeni prijedlog tog nacrta Zakona pa se tako nije imala prigodu službeno očitovati, ali su nam se naši kolege javili, te su se putem Komore oštro i ustrajno očitovali na sva neslužbena saznanja o sadržaju prijedloga tog Zakona, a o čemu smo i redovno informirali naše članstvo, jer smo smatrali da bi usvajanjem prijedloga tog Zakona zaista ozbiljno bila dovedena u pitanje osnovna prava oštećenika, a sve radi pogodovanja nekim osiguravateljima.

Ovim primjerima želim vam skrenuti pozornost na to da usprkos problemima s kojima smo se susretali i još uvijek se susrećemo, nismo izgubili entuzijazam i da smo svojim intenzivnim i kontinuiranim radom uvijek reagirali i zajedno s kolegama nešto i uspjeli promijeniti na bolje ili bar spriječiti da bude gore. No to možemo postići samo ako mi odvjetnici sami reagiramo i obratimo se Komori, te se uz to i aktivno angažiramo u pripremi materijala koji onda Komora može poslati nadležnim ministarstvima i drugim državnim tijelima.

Ovom prilikom zahvaljujem svim kolegama koji su nesebičnim žrtvovanjem svog slobodnog vremena potpuno besplatno, a za dobrobit svih nas sudjelovali u radu svih tih radnih skupina, pripremali se za rad u radnim skupinama, uspoređivali zakonske tekstove i pisali mišljenja, iznosili nam prijedloge i konzultirali se s nama oko konačnih primjedbi Komore ili na bilo koji način i u bilo kojem segmentu pomogli da uspijemo u ostvarenju svojih ciljeva, a kao što vidite, ipak smo uspijevali neke ciljeve i ostvariti.

Kako je od strane ministarstava uvedeno i tzv. javno savjetovanje putem interneta, ovom prilikom pozivam sve kolegice i kolege da se prijave i daju svoja mišljenja direktno na javnom e-savjetovanju. Vidjeli smo da neke kolegice i kolege i odvjetnička društva to čine i to pozdravljamo.

Ovom prilikom pobrojat ću samo neke od radnih skupina u kojima smo aktivno sudjelovali: za izradu zakonskih propisa vezano uz države trećih zemalja i država članica europskog gospodarskog prostora, za izradu Zakona o zaštiti poslovnih tajni, za upis u zemljišnu knjigu elektroničkim putem, za izradu Zakona o žigu, za praćenje provedbe i primjene Zakona o upravnim sporovima, za izvršenje Plana djelovanja za provedbu Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda na nacionalnoj razini, za izradu nacrta prijedloga Zakona o izvanparničnom postupku, za izradu nacrta prijedloga ZID Zakona o zemljišnim knjigama, za izradu nacrta prijedloga ZID Zakona o kaznenom postupku, ZID ZPP-a, Zakona o sudskim pristojbama, Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu i drugih.

Primjedbe i mišljenja dali smo tijekom ovih godina na čitav niz zakona i nacrta prijedloga izmjena i dopuna zakona, a njihovo bi nabrajanje oduzelo previše vremena.

Osim aktivnog sudjelovanja u radnim skupinama za izradu zakona, inicirali smo i pokretanje nekoliko postupaka za ocjenu suglasnosti zakona s Ustavom, ili smo se u nekim slučajevima pridružili prijedlogu za pokretanje postupka ocjene suglasnosti zakona s Ustavom kad su sami kolege podnosili prijedloge i o tome izvještavali Komoru.

Komora je aktivno sudjelovala i u provedbi raznih akcijskih planova za provedbu nacionalnih strategija, najčešće kao sunositelj mjera koje su predviđene tim akcijskim planovima, pa smo tako sunositelji u mnogobrojnim akcijskim planovima, od plana za strategiju suzbijanja korupcije do akcijskih planova za prava djece, podrške žrtvama i svjedocima itd.

Kao predsjednik HOK-a bio sam imenovan u Savjet za praćenje provedbe Strategije za razvoj pravosuđa, u kojem su se uz ministra pravosuđa bili i predsjednik VSRH-a, potpredsjednik Vlade, glavni državni odvjetnik, predsjednik Državnog sudbenog vijeća, predsjednik Državnog odvjetničkog vijeća, predsjednica Pravosudne akademije i predsjednica Javnobilježničke komore. I to imenovanje pokazuje i potvrđuje od strane Ministarstva pravosuđa da je odvjetništvo specifičan i nezaobilazan dio pravosuđa.

Komora je imala i neke svoje inicijative, pa smo 2012. bili suočeni s ogromnim troškovima edukacije koju Komora po zakonu mora provoditi za vježbenike, a radi polaganja pravosudnog ispita. Ti su troškovi tada dosezali gotovo i do dva milijuna kuna godišnje, pa smo zatražili da nam Ministarstvo pravosuđa izda suglasnost da u svrhu stjecanja uvjeta za polaganje pravosudnih ispita, u smislu odredbe čl. 19. st. 2. Zakona o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu, HOK u svoj program edukacije odvjetničkih vježbenika može uključiti i sve druge kategorije pravnika koji su obvezni proći tu edukaciju, te da prema odluci UO-a HOK-a za to plate i naknadu. Na taj način i organiziranjem kvalitetnih predavanja bar smo djelomično smanjili veli-

ke troškove te edukacije koju Komora mora po zakonu organizirati. Ta je edukacija potpuno besplatna za sve odvjetničke vježbenike, a za sve odvjetničke vježbenike izvan Zagreba Komora snosi i troškove putovanja i smještaja za vrijeme edukacije, sve kako bi ti odvjetnički vježbenici bili jednakih prava i mogućnosti kao i oni iz Zagreba.

Trenutačno je u izradi novi Zakon o vježbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu. Između ostalog i zalaganjem našeg predstavnika bit će ukinuta obvezatna edukacija u trajanju od 150 sati, što će za Komoru biti ogromno olakšanje, a uvest će se edukacija u trajanju od 60 sati u organizaciji Pravosudne akademije, na trošak države te će time Komori ostati više sredstava za cjeloživotno obrazovanje naših članova.

Na početku prvog mandata 2012. godine jedan od gorućih problema bio je neplaćanje odnosno velika kašnjenja u plaćanju branitelja po službenoj dužnosti. Podsjetit ću da smo u suradnji s Ministarstvom pravosuđa i taj problem riješili. Prema informacijama koje imam u ovom trenutku takve obrane redovito se plaćaju, eventualno s manjim zakašnjenjima od najviše nekoliko mjeseci, što je u odnosu na tadašnje višegodišnje kašnjenje znatan napredak.

Komora je preuzela i obvezu uređivanja lista odvjetnika, pa sada ažurno vodimo liste branitelja po službenoj dužnosti, listu dežurnih odvjetnika, listu odvjetnika za mladež, listu odvjetnika opunomoćenika za djecu i maloljetnike žrtve kaznenih djela, listu savjetnika za žrtve kaznenih djela i listu odvjetnika koji zastupaju osobe s duševnim smetnjama.

Podsjećam da je praksa ESLJP-a u Strasbourgu zauzela stajalište da se smatra da strankama nije omogućeno pravo na obranu u slučaju da od strane odvjetnika taj posao nije bio obavljen stručno i profesionalno. Tu Komora i svi odvjetnici moraju biti svjesni činjenice da država u tom segmentu može intervenirati npr. tako da se osnuje posebna služba koja će se baviti isključivo obranama po službenoj dužnosti. Upravo zbog tog razloga Komora je preuzela dužnost utjecati na kolege odvjetnike da savjesno i stručno obavljaju preuzetu dužnost kad su se javili na neku od navedenih lista, a ne da svoju spriječenost opravdavaju jer da baš tad namjeravaju ići npr. u svoj vinograd ili u ribolov.

4. Suradnja s pravosudnim tijelima i suradnja s tijelima vlasti

Već sam jednom prigodom postavio pitanje što to naša država i naši građani dobivaju od hrvatskog odvjetništva, a što hrvatsko odvjetništvo dobiva od hrvatske države i njenih tijela?

Dakle, što naša država i naši građani dobivaju od hrvatskog odvjetništva:

– zapošljavanje – jer smo jedini koji stalno zapošljavaju i upisuju nove odvjetnike i odvjetničke vježbenike. Pravosuđe i administracija primaju nove kadrove na kapaljku, isto je s upravom i zapošljavanjem pravnika u gospodarstvu ili u drugim djelatnostima

– edukaciju – stalno isključivo o svom trošku odnosno o trošku svih nas članova HOK-a educiramo vježbenike i cjeloživotno obrazujemo odvjetnike, a edukacijama za polaganje pravosudnog ispita imaju pristup i druge osobe

– besplatnu pravnu pomoć – HOK već desetljećima odlukom nas samih, tj. Upravnog odbora HOK-a, daje apsolutno besplatnu pravnu pomoć određenim kategorijama građana (socijalno ugroženima, braniteljima i žrtvama Domovinskog rata, te u predmetima uzdržavanja djece). Ta je pravna pomoć znatna i u svojoj vrijednosti veća od iznosa koji država izdvaja za besplatnu pravnu pomoć i nema nikakve veze sa Zakonom o pružanju besplatne pravne pomoći na temelju kojega odvjetnici također, za više nego simboličnu naknadu, pružaju sekundarnu pravnu pomoć

– kvalitetno pružanje pravne pomoći, poštivanje odvjetničke etike u pružanju te pravne pomoći, brigu o odvjetništvu putem HOK-a, disciplinska tijela HOK-a koja brinu o zaštiti Kodeksa odvjetničke etike i obvezno osiguranje od odgovornosti za počinjenje neke greške u obavljanju odvjetničke službe

– dobro organiziranu i uređenu službu, koja (kao specifičan dio pravosuđa) pruža pravnu pomoć svakome kome je to potrebno
– besplatno sudjelovanje u radnim grupama za izradu prijedloga izmjena i dopuna zakona, dakle, besplatno se naše znanje i vrijeme stavlja na raspolaganje državi za opće dobro.

Državu sve to ne košta ništa. Sve svoje aktivnosti financiramo isključivo svojim sredstvima koje dobivamo od svih članova Komore putem članarine. Bezbroj puta ponavljam novinarima i drugima, a često i našim kolegama, da ne primamo niti jednu lipu iz državnog proračuna, kao ni od bilo koje vladine ili nevladine, domaće ili inozemne organizacije, kao ni od bilo kojeg domaćeg ili inozemnog donatora ili sponzora. Sve to zato da budemo potpuno

neovisni u obavljanju svoje službe i zastupanju interesa odvjetništva i naših stranaka jer se potpuna neovisnost može ostvarivati samo i kroz potpunu financijsku neovisnost.

S druge strane, što hrvatsko odvjetništvo dobiva od države:

- nerazumijevanje uloge i položaja odvjetništva u društvu
- probleme kod iznošenja argumenata i stavova ne samo državnim tijelima, nego i u medijima
- pogrešnu percepciju u javnosti o odvjetnicima i njihovoj ulozi u postupcima i općenito u pravosuđu
- prijedloge kojima se stalno smanjuje djelokrug poslova odvjetnika
- zakonska rješenja koja odražavaju nepovjerenje u odvjetništvo
- nedovoljnu podršku i zastupanje naših stavova kod EK-a.

Iz svega navedenog čini mi se da postoji velika neuravnoteženost između onoga što dajemo državi i hrvatskom društvu i onog što dobivamo zauzvrat. Ne tražimo da nas se voli nego da nas se poštuje, tako je svuda u razvijenom svijetu, ne vole odvjetnike, ali ih poštuju i poštuju ono što rade, jer znaju da bez odvjetnika nema stručne i neovisne zaštite prava građana.

Nekontrolirano stalno povećanje broja odvjetnika iz razloga koje sam naveo postavlja i nužnost potrebe uvođenja odvjetničkog ispita, posebice uzimajući u obzir da odvjetnici imaju ograničenja odnosno uvjetovanje pristupu mjestu suca prvostupanjskih i drugostupanjskih sudova polaganjem završnog državnog ispita na Pravosudnoj akademiji, bez obzira na godine staža u odvjetništvu, dok u pristupu odvjetništvu ta ograničenja ne postoje. Osim toga, odvjetništvo ne smije biti zadnje utočište ili zadnja mogućnost zaposlenja nego izbor i način života.

U konačnici, suradnju s Ministarstvom pravosuđa tijekom šest proteklih godina našeg mandata nazvao bih dobrom. Otpratili smo dvojicu ministara pravosuđa, a trećeg dočekali. Održali smo više desetaka sastanaka s ministrima pravosuđa, te barem dvostruko više sastanaka s drugim djelatnicima Ministarstva pravosuđa, a uz to je bilo i raznih susreta i sastanaka izvan Ministarstva. Moglo bi se reći da smo gotovo na mjesečnoj razini razgovarali s aktualnim ministrom pravosuđa, a tema za razgovore nije nedostajalo, pa smo tako godinama rješavali bitne probleme odvjetništva i pravosuđa, ali i naizgled trivijalne probleme svakodnevnog života odvjetnika kao npr. problem dostave pismena tijekom godišnjih odmora. Taj je problem nakon višegodišnjih razgovora i pokušaja uvođenja sudskih ferija ipak riješen nedavno s Hrvatskom poštom d. d. koja je na temelju dopisa i mišljenja Ministra pravosuđa koje smo ishodili, prihvatila da odvjetnici predaju na standardiziranom obrascu HP-u obavijest o vremenu korištenja godišnjih odmora u trajanju od najviše 30 dana za koje vrijeme se sudska pismena neće dostavljati odvjetniku. To se odnosi na sva sudska pismena, ali je ostao problem pismena iz upravnog postupka gdje nažalost Ministarstvo uprave nije imalo razumijevanja za ustavno pravo svakog građana pa tako i odvjetnika na godišnji odmor i nije se htjelo prikloniti i usuglasiti s mišljenjem Ministarstva pravosuđa nego je ostalo kod svog stava da takva odgoda primanja pismena u upravnom postupku za vrijeme trajanja godišnjeg odmora nije moguća, jer da odvjetnici mogu po Zakonu o odvjetništvu povezati urede pa da bi to mogli učiniti i za primanje pismena za vrijeme godišnjih odmora. Uopće ne želim komentirati takvo nerazumijevanje i nepoznavanje funkcioniranja odvjetništva i instituta povezivanja ureda. U zadnjem odbijajućem mišljenju ipak Ministarstvo uprave kaže da bi bilo moguće odbiti odnosno odgoditi primitak pismena, ali u razdoblju od 5 do 7 dana, a da poslije toga dostava mora biti u skladu sa Zakonom o upravnom postupku. Na sve to mogu samo reći da po toj logici i HOK može predložiti da svi zaposlenici ministarstava imaju pravo na godišnji odmor od najmanje 20 radnih dana, ali da samo zaposlenici Ministarstva uprave imaju pravo na godišnji odmor od 5 radnih dana, kada već i oni to za nas praktički tako uređuju kroz navedene stavove. Nikad kraja glupostima hrvatske uprave i birokracije.

Aktivno sudjelujemo u projektu „eKomunikacija“, u sklopu kojeg Ministarstvo pravosuđa uvodi elektroničku komunikaciju odvjetnika s trgovačkim sudovima. U sklopu projekta organizirane su radionice po zborovima kako bi se odvjetnici što bolje pripremili za predstojeću obaveznu elektroničku komunikaciju odvjetnika sa sudovima. Svjesna činjenice da će odvjetnicima za tu vrstu komunikacije biti potreban elektronički potpis, Komora je potpisala ugovor s AKD-om i osigurala izdavanje digitalne potpisne eID kartice koja sadrži identifikacijski i potpisni certifikat u skladu s EU Uredbom 910/2014, koji će se moći koristiti za sve elektroničke

servise na kojima je potrebna sigurna identifikacija elektronički potpisanih dokumenata, tako da je izrađeni kvalificirani elektronički potpis jednakovrijedan vlastoručnom potpisu.
Svaki će odvjetnik dobiti čitač kartice i eID karticu, a Komora će platiti naknadu za korištenje te kartice za svakog odvjetnika u sljedeće tri godine.
Znamo da u svakom podnesku moramo navoditi i OIB stranaka, a pitanje dostave OIB-a na zahtjev odvjetnika pokušava se riješiti još od 2014. godine. Konačno i taj problem bit će riješen tako da odvjetnici dobiju pristup podacima Porezne uprave ili MUP-a, odnosno Jedinstvenom registru osoba, kao što to imaju i javni bilježnici, a što je vezano za izdavanje sad spomenute potpisne eID kartice gdje će biti moguće ugovoriti dodatnu uslugu koja će omogućiti pristup tim podacima, kao i podatku o prebivalištu osobe.
Kao što znate i odvjetnici mogu sada izdavati ovjerene z. k. izvatke. Naravno ne radi se o nekoj zaradi, ali to olakšava posao odvjetnicima i ako ništa drugo ne morate pisati ili nekog slati u gruntovnice u drugim gradovima, a i ta ovlast je korisna radi pružanja kompletne usluge kod obavljanja nekog posla ili transakcije. Od prošle godine, pored prava na izdavanje verificiranih z. k. izvadaka, odvjetnici imaju pravo podnošenja prijedloga za upis u zemljišne knjige elektroničkim putem. Nadamo se da je to početak vraćanja povjerenja u odvjetnike od strane države.
Nastavljaju se i razgovori u Ministarstvu pravosuđa o prijedlogu da mi i javni bilježnici imamo ekskluzivno pravo sastavljanja kupoprodajnih ugovora za nekretnine, ali naravno tada se mora dogovoriti jednaka cijena sastava ugovora i kod javnih bilježnika i kod odvjetnika. Uvjet za naš pristanak na tu podjelu posla je i taj da i mi odvjetnici kod sastavljanja kupoprodajnih ugovora za nekretnine imamo pravo ovjere potpisa na tim ugovorima. Jedino na taj način postiže se jednakost na tržištu pa stranka može izabrati hoće li sve obaviti kod odvjetnika ili kod javnog bilježnika. Cijena bi bila ista, ali bi i javni bilježnici i odvjetnici mogli ovjeriti potpis prodavatelja na ugovoru o kupoprodaji nekretnina. Jedino u tom slučaju možemo razgovarati o takvom prijedlogu, a u suprotnom ostajemo kod stava da jedino odvjetnici mogu sastavljati privatne isprave, a javni bilježnici samo ovjeravati potpis.
Kod takve ekskluzivnosti prednosti za državu bile bi: uklanjanje sive ekonomije iz gruntovnica i uklanjanje raznih agencija koje hodočaste po gruntovnicama, veća pravna sigurnost stranaka i lakši posao za referente i suce u zemljišnim knjigama, jer ispravu i prijedloge sastavljaju stručne osobe, u slučaju pogreške veća je sigurnost za stranke, jer odvjetnici su obvezno osigurani za slučaju pogreške i konačno plaćanje poreza na sastavljeni ugovor, jer će ugovor morati biti registriran odnosno imati pečat odvjetnika. Dakle, višestruka korist za sve osim za nadripisare i mešetare. Vidjet ćemo kako će se odvijati daljnji razgovori na tu temu i daljnje izmjene i dopune propisa koji to reguliraju.
Ministarstvo pravosuđa također je u sklopu strategije razvoja i reorganizacije pravosuđa predvidjelo uvođenje ekskluzivnog zastupanja odvjetnika u trgovačkim sporovima. No naravno o tome će se još razgovarati s Ministarstvom, jer prema statističkim podacima u oko 80 posto slučajeva u trgovačkim sporovima ionako zastupaju odvjetnici. Više smo skloni tome da odvjetnici dobiju ekskluzivno pravo zastupanja stranaka pred svim sudovima.
Neupitno vječna tema svakako je Tarifa o nagradi i naknadi za rad odvjetnika, o kojoj je isto bilo razgovora tijekom oba mandata.
Moram podsjetiti da smo samostalnost u određivanju odvjetničke tarife dobili još za vrijeme bivše Jugoslavije, kada je Sabor SRH donio Odluku o izmjeni tadašnjeg Zakona o odvjetništvu i službi pravne pomoći, i propisao da odvjetničku tarifu donosi Upravni odbor HOK-a. Međutim, Zakonom o odvjetništvu iz 2008. godine propisano je da ministar pravosuđa daje suglasnost na našu Tarifu i da se u tom procesu treba savjetovati s Gospodarsko-socijalnim vijećem, unatoč tome što odvjetnici nemaju nikakav monopol odnosno ekskluzivnost u pristupu sudu ili pružanju pravnih usluga.
Komora je u odnosu na taj dio podnijela prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti Zakona o odvjetništvu u tim odredbama no do današnjeg dana nismo dobili odluku Ustavnog suda.
Usprkos navedenim problemima, u međuvremenu smo postigli uspjeh kada je ministar pravosuđa dao svoju suglasnost, na promjene u Tbr. 48. Tarife kojim je jasno definirano dospijeće potraživanja odvjetničke nagrade za obavljene odvjetničke usluge – naplata odvjetničke usluge u svim postupcima osim kaznenih i prekršajnih dospijeva okončanjem ovršnog postupka ili pravomoćnim okončanjem postupka ako se ne provodi ovrha, otkazom punomoći, opozivom punomoći ili raskidom

ugovora o zastupanju. Naplata odvjetničke usluge u kaznenim i prekršajnim postupcima dospijeva pravomoćnim okončanjem postupka, opozivom punomoći, otkazom punomoći ili raskidom ugovora.

Odvjetnik tijekom obavljanja odvjetničke usluge, naravno, ima pravo na naplatu predujma za obavljanje pojedinih radnji iz Tarife, ispostavlja račun za predujam i obračunava PDV na iznos predujma za koji izdaje račun.

Navedene izmjene Tarife otvorile su i pitanje početka tijeka roka zastare potraživanja naše nagrade, a koji je prema dotadašnjoj praksi tekao od svake obavljene radnje u postupku. Iako smo naišli na razumijevanje predsjednika VSRH-a u brojnim razgovorima i na temelju dopisa koje smo uputili na tu temu, od te 2012. do današnjeg dana nije sazvana sjednica Građanskog odjela na kojoj je trebalo zauzeti stav i uskladiti praksu VSRH-a o pitanju početka tijeka petogodišnjeg zastarnog roka, a u međuvremenu se zbog odluke o trošku postupka ne može podnijeti revizija. Nadamo se da će sjednica Građanskog odjela konačno potvrditi navedeni stav i tako uskladiti sudsku praksu, jer neki sudovi još uvijek ne poštuju te odredbe Tarife, iako se i ta praksa polako ali sigurno mijenja.

O toj velikoj i bitnoj promjeni razgovaralo se i s Ministarstvom financija. Dogovoreno je da se u poreznom nadzoru uvaže i priznaju specifičnosti naše usluge i odredbe Tarife glede vremena dospijeća naše nagrade, a time i obvezu obračuna i plaćanja PDV-a. Prema mojim saznanjima, danas Porezna uprava prilikom eventualnog nadzora uvažava takav naš stav i odredbe Tbr. 48. Tarife, dok se svi računi do dospijeća nagrade smatraju predujmom i na njih se naravno obračunava PDV na iznos predujma.

Međutim, moramo biti svjesni da nekada sami svojim ponašanjem uzrokujemo problem. Tako su neki „dosjetljivi" kolege ulagali žalbe u postupcima javne nabave, iako se njihove stranke nisu natjecale u tom postupku već bi neki d. o. o. uložio žalbu putem punomoćnika, pa su se prije plaćanja pristojbe na žalbu nagodili s naručiteljem koji su većinom bili u vlasništvu države ili jedinica lokalne samouprave kako ne bi bio poništen javni natječaj ili znatno odužen proces javne nabave, jer je npr. trebalo popraviti krov na školi, te su tako u tim nagodbama o povlačenju žalbe naplatili znatne iznose novca, istina zakonito, ali potpuno neosnovano odnosno nemoralno. Rezultat takvih zastupanja od strane nekih naših kolega je da je država u sam zakon unijela odredbu da se naknada za ulaganje žalbe sada obračunava kao nagrada za radnju kad je vrijednost predmeta spora neprocjenjiva, a tada je nagrada samo 500,00 kuna. Svi znamo koliko je truda, vremena i znanja ponekad potrebno uložiti u takve složene žalbe i naravno da ih od stranke možete naplatiti po Tarifi, ali su stranke oštećene, jer će im u slučaju da uspiju u sporu biti priznat trošak odvjetnika za ulaganje žalbe od samo 500 kuna. Osim toga, na taj način te su kolege prouzročile početak opasne i po nama nezakonite prakse da se zakonom određuje naša nagrada odnosno vrijednost predmeta spora.

Neprocjenjivu vrijednost predmeta spora imamo uvedenu i u Zakonu o izvlaštenju, jer su također neke kolege naplaćivale za najjednostavnije podneske kojim nešto dostavljaju sudu odnosno upravnom tijelu maksimalni iznos prema Tarifi, dakle, posljedica takvih ponašanja nekolicine kolega je da se putem zakona počelo zadirati u Tarifu.

Komora je pokušala sve učiniti da to spriječi, ali nakon ovakvih ponašanja naših kolega nismo uspjeli, pa treba uvijek imati na umu da svako takvo ponašanje bilo koga od nas može prouzročiti štetu velikoj većini naših kolega koji rade korektno i profesionalno.

Sa sudovima smo surađivali redovito. Kada je dovedena u pitanje potreba opstojnosti Ustavnoga suda, prvi smo i jedini od strane struke javnom podrškom jasno istaknuli kako smatramo da je postojanje i rad Ustavnoga suda od temeljne važnosti za pravni poredak Republike Hrvatske, vladavinu prava i funkcioniranje pravne države, dali smo punu podršku radu i opstojnosti Ustavnoga suda, te apelirali na sve odgovorne, a prvenstveno na zastupnike u Hrvatskom saboru, da u najkraćem roku izaberu suce Ustavnoga suda kako bi on mogao dalje nesmetano raditi i obavljati svoju važnu funkciju u hrvatskom društvu. Danas možemo utvrditi kako nikada u sazivu tog Suda nije bilo više odvjetnika nego što je to danas. Nadamo se da će svojim praktičnim znanjem i iskustvom pridonijeti još kvalitetnijem radu Ustavnoga suda i još boljem poznavanju specifičnosti odvjetništva.

S Vrhovnim sudom Republike Hrvatske imamo vrlo korektan odnos. Tijekom ovih šest godina imali smo desetak sastanaka, ali i brojnih neformalnih susreta na kojima smo razgovarali o raznim temama, a i slagali smo se kod izmjena i dopuna već spomenutog

Tbr. 48. Tarife, i imali smo njihovu podršku glede dospjelosti potraživanja naše nagrade i početka tijeka roka zastare tog našeg potraživanja.

Razgovaralo se i o problemu neizdavanja klauzula pravomoćnosti i ovršnosti na rješenja o dosuđenom trošku, a vezano uz zastupanja u obranama po službenoj dužnosti. To je bio ozbiljan problem za odvjetnike, pa je Komora uputila i dopis s detaljnim obrazloženjem kojim se tražilo da se da uputa sudovima da se u rješenjima kao obveznik plaćanja navedu solidarni obveznici – sud i Republika Hrvatska, jer se u suprotnom moglo dogoditi da sudovi izdaju neovršiva rješenja. Ne mogu reći da je taj problem do kraja riješen, jer i nadalje vidimo da postoje različite izreke rješenja o dosudi nagrade i naknade troškova braniteljima, ali prema informacijama koje imam zborovi sami na svojim područjima rješavaju te probleme.

Na sastancima se uvijek protestiralo i zbog brojnih odbacivanja revizija i nerješavanja merituma stvari. Naše razlike oko novog koncepta revizije već sam naveo u ovom izvješću.

Na svakom sastanku uporno predlažemo da Vrhovni sud dostavlja mišljenja sa svojih sjednica odnosno svoju sudsku praksu i Komori, a radi eventualnog objavljivanja na zatvorenim internetskim stranicama Komore koje su dostupne samo odvjetnicima, ili da kompletna sudska praksa VSRH-a i mišljenja svih odjela budu direktno dostupni i svim odvjetnicima, no, nažalost, to se još nije ostvarilo, ali se nadamo tome u budućnosti, jer to bi olakšalo rad i odvjetnicima i sudovima.

Bilo je, naravno, sastanaka i s drugim predsjednicima sudova o raznim pitanjima koja su se tijekom ovih godina pojavljivala, ali je nemoguće sve nabrojiti.

Redovno smo, po pozivu, svim institucijama davali izvješća o poduzetim aktivnostima u vezi s preporukama tijela, npr. Pučke pravobraniteljice, Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i dr.

Nadripisarstvo je pojava koja vjerojatno postoji od kada postoji i odvjetništvo kao regulirana služba. Komora kao profesionalna organizacija odvjetnika u Republici Hrvatskoj bori se protiv nadripisarstva tako da na svaku prijavu na temelju koje Komora sazna za djelovanje nadripisara, obradi i podnese kaznenu prijavu nadležnom državnom odvjetništvu. Uvijek je u tim slučajevima teško dokazati da je ta pravna pomoć od neovlaštene osobe pružena za materijalnu naknadu. No i tu je napravljen iskorak u smislu postupanja Državnog odvjetništva po tim prijavama, pa danas ipak postoje dvije pravomoćne presude za to kazneno djelo. To nas ohrabruje u tome da je konačno prepoznata društvena opasnost i šteta od nadripisarstva i pružanja pravne pomoći od neovlaštenih i nestručnih osoba.

Pojavili su se i razni *on-line* servisi, te je Komora upozorila članstvo na obvezu poštivanja Kodeksa odvjetničke etike kod pribavljanja stranaka i mogućnost pokretanja disciplinskih postupaka u slučaju suradnje s tim servisima koja bi bila suprotna našem Kodeksu. Nakon toga neki od tih *on-line* servisa prestali su raditi.

Hrvatska gospodarska komora

Suradnja s HGK-om prolazila je kroz razne faze. Kako se Pravilnikom o Sudu časti pri HGK-u, točnije čl. 45. i 47., nije predviđala mogućnost naplate troška postupka od strane koja je izgubila spor, a s druge strane bila je predviđena mogućnost naknade troškova i visine naknade sudaca, vještaka i dr. stručnih osoba čije je stručno znanje u postupku potrebno, Komora je te odredbe smatrala diskriminirajućim u odnosu na odvjetnike. Tražili smo izmjene i dopune Pravilnika u tom smislu od 2014. godine. Potkraj prošle godine na Skupštini HGK-a izmijenjen je taj Pravilnik, i danas, osim u potrošačkim sporovima zbog takve odredbe pravne stečevine EU-a, postoji pravo naplate troškova postupka od strane koja je izgubila spor.

U jednom trenutku odvjetnička su društva dobila uplatnice na ime plaćanja članarine HGK-u. Odmah smo se tome oštro usprotivili, jer smo smatrali da je to direktno zadiranje HGK-a u neovisnost odvjetničke profesije, te da ne postoji nijedan argument koji bi odvjetnička društva obvezivao na plaćanje članarinu HGK-u. Po tko zna koji put ponovili smo da odvjetništvo nije gospodarska djelatnost, da je Hrvatska odvjetnička komora osnovana na temelju Zakona o odvjetništvu i da ima javne ovlasti koje se odnose na odvjetničku profesiju, time i na odvjetnička društva koja su samo jedan od organizacijskih oblika rada odvjetnika a ne klasična trgovačka društva, i da odvjetnici nisu trgovci u smislu Zakona o trgovačkim društvima. Nakon obrazloženog dopisa i sastanaka, naša stajališta su uvažena i HGK je odustao od naplaćivanja članarine odvjetničkim društvima.

Danas imamo dobru suradnju s HGK-om i zajednički promoviramo alternativno rješavanje sporova i arbitražu pri HGK-u.

Ubrzo nakon početka mog prvog mandata otvoreno je pitanje obveznog osiguranja odvjetnika za štetu iz odvjetničke djelatnosti pričinjenu trećima, jer odvjetnici na temelju općih uvjeta osiguranja nisu u biti osigurani od jedinog štetnog događaja koji im ozbiljno i realno prijeti, a to je propuštanje roka. Zakon o odvjetništvu nalaže odvjetnicima da se obavezno osiguraju od odgovornosti za štetu koju bi mogli počiniti trećima u obavljanju odvjetništva. Ovakvo osiguranje koje ne pokriva naš jedini ozbiljni rizik propuštanja roka, nije ništa drugo nego „obvezni harač". Uspjeli smo postići dogovor s HOK Osiguranjem d. d. da ako dođe do regresnog potraživanja prema odvjetniku Komisija, u kojoj je i jedan naš predstavnik, može samo jednoglasno odlučiti o pokretanju regresnog postupka prema odvjetniku. Prošle godine je i Wiener Städtische osiguranje d. d. pristao da njihova polica osiguranja pokriva i propuštanje roka. Do mene je došla informacija da je od nedavno i Croatia osiguranje uvela pokrivanje tog rizika. Nadamo se da će i druge osiguravajuće kuće slijediti te primjere, jer smatramo da osiguravajuće kuće imaju mnogo veći prihod od obveznog osiguranja od odvjetničke odgovornosti u odnosu na isplate šteta s te osnove.

Uz navedeno, borimo se i sa stalnim problemima koje imamo npr. s FINA-om koja se prometnula u tumača zakona i drugih propisa i neki „nadsud", iako nije uopće ovlaštena tumačiti ni zakone ni druge propise, nego ih samo mora primjenjivati. Problemi se pokušavaju riješiti po zaprimljenim primjedbama kolega putem odvjetničkih zborova koji razgovaraju s pojedinim podružnicama FINA-e, jer se u različitim gradovima pojavljuju različiti problemi. Koliko znam, o tome ste obaviješteni od svojih zborova.

Sudjelujemo i u radu s drugim ustanovama. Naše kolegice i kolege članovi su ispitnog povjerenstva za polaganje pravosudnog ispita. Surađujemo s pravnim fakultetima u Zagrebu, Rijeci i Splitu, suosnivači smo zaklada: Zaklade Jadranko Crnić i Zaklade Zlatko Crnić u okviru koje zaklade stipendiramo jednog studenta prava koji pokazuje izvrsnost.

Udruga odvjetničkih vježbenika

Od naših mladih kolega očekujemo i nadalje dobru suradnju, jer Komora i u ovim teškim vremenima doista vodi brigu o vježbenicima i svim njihovim povlasticama koje u ranijim razdobljima vježbenici nisu imali. Tako npr. Komora u cijelosti financira pripreme za polaganje pravosudnih ispita, te troškove putovanja i smještaja vježbenika koji svoju vježbu obavljaju izvan Zagreba, na što se sada godišnje troši veliki iznos od oko 1,5 milijun kuna. Godišnja članarina za vježbenike iznosi 100 kuna, međutim primjećujemo da se ni taj simboličan iznos ne plaća, pa je na Udruzi odvjetničkih vježbenika da o tome vodi brigu, posebice zato jer s tako prikupljenim sredstvima raspolažu samostalno za potrebe odvjetničkih vježbenika.

5. Unapređenje odvjetništva i unutarnja organizacija Komore

Na početku prvog mandata zacrtali smo neke ciljeve, a jedan od važnijih bio je što bolja i direktna komunikacija s članstvom putem zborova i *e-maila* svakog člana Komore. Naime, smatramo da članstvo mora znati stavove Komore kao i sve što poduzimamo u vezi s pojedinim pitanjima i problemima odvjetništva, a time želimo privući i potaknuti veći broj naših članova da se uključe u aktivnosti Komore. Tu je izuzetno važna uloga odvjetničkih zborova, jer kroz zborove dolazimo direktno do vas i dajemo vam potpunu i točnu informaciju.

Tome značajno doprinosi i novouređena internetska stranica koja je uvedena 2013. godine i preko koje se može redovito pratiti događanja u Komori, a postoji i tzv. zaštićeni dio kojem pristup imaju samo odvjetnici. Na internetskoj stranici možete naći i razne obrasce. Naravno stranicu ćemo unaprijediti, staviti nove obrasce koji pomažu odvjetnicima u svakodnevnom radu i prilagođavanju silnim administrativnim zahtjevima koji se postavljaju pred nas u našem poslovanju, ali i za to treba vremena i tu nam je potrebna pomoć kolega. Posebno mi je zadovoljstvo vidjeti kad se na nedavni poziv Komore kolegama koji imaju iskustva s novim zahtjevima za zaštitu osobnih podataka (GDPR) javio veći broj kolega i nesebično ponudio na raspolaganje Komori i svim kolegama svoje materijale radi provedbe poštivanja tih zakonskih odredbi. To doista ohrabruje, jer pokazuje da još postoji međusobno poštivanje i solidarnost između svih nas bez obzira na to što smo međusobno nekada konkurencija. U pitanjima obavljanja i zaštite odvjetništva nužna je naša međusobna solidarnost, kolegijalnost i suradnja. Hvala kolegama koji su to prepoznali i na taj se način uključili u rad Komore.

Povezali smo se s Europskom bazom podataka tzv. *Find a Lawyer* projektom, pa svatko u Europi može i preko te stranice pronaći podatke o našim odvjetnicima.

Uz internetsku stranicu imamo i svoj časopis „Odvjetnik“ koji izlazi šest puta godišnje, a uz izvješća o tome što se događa u Hrvatskoj odvjetničkoj komori objavljuje i stručne članke, recenzije, rubrike hrvatski i engleski za odvjetnike i druge sadržaje. Časopis „Odvjetnik” primaju svi članovi HOK-a, odvjetnici i vježbenici, kao i pravni fakulteti u Republici Hrvatskoj, te sudovi druge pravne institucije u zemlji. Časopis je dostupan i na internetskoj stranici Komore. Cilj nam je da se u našem časopisu objavljuje što više stručnih članaka i zdrava polemika oko pravnih pitanja, pa je zbog toga uvedena i godišnja nagrada „Mario Kos“ za najbolji stručni članak objavljen u časopisu „Odvjetnik”, koja je nazvana tim imenom u čast tog doajena hrvatskog odvjetništva.

Već se duže vrijeme radi na poboljšanju rada informatičkog sustava u Komori, radi obrade sve većeg broja podataka i administriranja sve većeg broja podataka u vezi s našim članstvom i za njegove potrebe. To poboljšanje uključuje i dodatnu edukaciju naših zaposlenika kako bi mogli i znali iskoristiti sve mogućnosti sustava za što efikasnije i jednostavnije obavljanje svojih radnih zadataka. Taj proces, moram priznati, ide najsporije, jer je program koji koristimo specifičan zbog zaštite odnosno sigurnosti podataka koji nam je najbitniji, a dodatnu edukaciju zaposlenika teško je provesti, jer za to je potrebno dodatno vrijeme uz svakodnevne radne obveze.

Kako je broj članova Komore u stalnom porastu, tako stalno raste i broj disciplinskih prijava. Nažalost postoje i takvi slučajevi koji teško štete našoj profesiji, npr. događalo se da kolege ne isplate iznose strankama koje su primili za njih, bilo je i falsificiranja potpisa na punomoćima, raznih pritisaka na sud pa čak i vrijeđanja suda preko medija, dakle, onih pojava koje ne smijemo dozvoliti i koje moramo odmah i brzo disciplinski sankcionirati. To je jako bitan segment koji mora biti efikasan i pravedan, jer samo na taj način možemo štititi struku i njenu neovisnost. U suprotnom gubimo kredibilitet i ugled struke, a to je početak gubitka neovisnosti u tom segmentu naših nadležnosti. To se ne smije dogoditi, pa o tom odjelu Komore vodimo posebno računa kako bi i nadalje funkcionirao i unaprijedio svoj rad.

Ovaj naš Hrvatski odvjetnički dom otvoren je 7. svibnja 1994. i prije dvije godine došlo je vrijeme da smo morali izvršiti potrebne adaptacije. Ugrađen je novi četverocijevni sustav klimatizacijskog sustava hlađenja i grijanja, jer nakon 20 godina sustav više gotovo da i nije funkcionirao. Promijenjena su vrata i prozori, jer smo zbog loših prozora u ovoj dvorani imali dva puta poplavu. Parket je uređen i ponovo lakiran, zamijenjen je i moderniziran sustav rasvjete i ozvučenja, priključci za pomagala kod predavanja i kabine za prevoditelje.

Pri svim većim investicijama, uvijek vodimo računa da se nužne rezerve koje osiguravaju našu financijsku neovisnost ne diraju. Tako je bilo i u tom slučaju, i financijska stabilnost Komore je neupitna.

Odvjetnička akademija postala je prepoznatljiva ne samo našem članstvu nego i drugim institucijama. Osim predavanja za pravosudne ispite, organizirana su brojna predavanja o aktualnim temama sa stručnim predavačima. S posebnim zadovoljstvom mogu konstatirati da se većina predavanja održavaju po svim zborovima diljem Hrvatske. Ne moram naglašavati koliko je važno cjeloživotno obrazovanje odvjetnika u ovim vremenima.

Ponovo podsjećam da se sve aktivnosti Komore, plaće zaposlenika i obveze prema međunarodnim udruženjima financiraju isključivo i jedino od naše članarine. Kada usporedite iznos članarine koju plaćamo i samo npr. vrijednost stručnih predavanja koja su besplatna za članove Komore i činjenicu da bi takva predavanja i svoju edukaciju morali platiti raznim organizatorima predavanja koji naplaćuju kotizacije od oko 800 do 1.500 kuna po predavanju, dolazimo do lakog izračuna da bi već u tom segmentu iznos plaćanja cjeloživotnog obrazovanja nekom drugom organizatoru na godišnjem nivou bio višestruko veći od godišnje članarine Komori. Članarinu nismo mijenjali od 1996. godine, dakle pune 22 godine. Za sada, i dok god možemo redovno obavljati sve aktivnosti Komore i imati rezerve za financijsku sigurnost koja jamči našu neovisnost, članarina se neće mijenjati.

Podsjećam da smo potpuno besplatno promijenili odvjetničke iskaznice, koje su svi odvjetnici preuzeli u svojim zborovima.

Tijekom ovih šest godina donijeli smo razne pravilnike i druge akte koje nismo imali, a po zakonu ih moramo imati ili nam olakšavaju poslovanje, poput Pravilnika o načinu i uvjetima pohrane i obvezi čuvanja spisa (Upravni odbor, 17. svibnja 2014.), Pravilnika o načinu vođenja imenika, upisnika i evidencija Komore koji je upućen odvjetničkim zborovima radi davanja prijedloga i primjedbi, Pravilnik o zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva, Pravilnik o načinu financiranja stručnog obrazovanja odvjetničkih vježbenika, a pripremljen je i novi Pravilnik

o oglašavanju i internetskim stranicama odvjetnika, koji sam već danas spomenuo.

Poštovane kolegice i kolege, hvala što ste strpljivo slušali ovo moje dugo izvješće u koje sam pokušao ugurati šest godina našeg rada. Puno se toga dogodilo, a i promijenilo u obavljanju odvjetništva. Uvjeravam vas da ovim izvješćem nisam obuhvatio sve probleme s kojima smo se susretali, koje smo riješili ili još uvijek rješavamo. Nadam se ipak da ste stekli dojam o obujmu naših angažmana i posla koji je Komora obavila. Nisam u ovom izvješću ni spomenuo administrativne stvari koje se na dnevnoj bazi rješavaju i koje se sastoje u izdavanju raznih potvrda, odgovora, rješenja, nisam spomenuo da je svaka sjednica Izvršnog odbora, kojih ima najmanje 12 godišnje, imala uvijek oko stotinjak točaka dnevnog reda za koje je trebalo pročitati materijale, raspraviti pa odlučiti. Neka su pitanja bila manje zahtjevna, a neka su zahtijevala veliki trud i angažman.

Nadam se da je Komora od većine članstva doživljena kao ona putem koje možemo prvenstveno zastupati interese stranaka u obrani njihovih prava, kao i interese hrvatskog odvjetništva. Pojedinačno to svaki od nas jednostavno ne bi mogao. Koliko je to uspješno ili manje uspješno često nije ovisilo samo o nama nego i o ministarstvima i drugim državnim institucijama koje gotovo u pravilu, ponekad radi čistog populizma, nisu naklonjene, i čak ponekad žele naškoditi hrvatskom odvjetništvu i Komori kao predstavniku hrvatskog odvjetništva. Ono što nam daje snagu je i potpuna financijska neovisnost Komore, jer nema neovisnosti bez financijske neovisnosti. Komora se financira isključivo od svojih članova i odgovara za financijsko poslovanje Skupštini HOK-a.

Mislim da još uvijek postoje kolege koji misle da se za funkcije u Komori dobiva materijalna naknada pa ih opet ovim putem moram razuvjeriti i ponoviti da su sve funkcije i sve što se radi za Komoru volonterske i bez materijalne naknade, i da mi svi koji smo nešto radili za Komoru za to nismo dobili materijalnu naknadu nego je naš angažman bio na štetu naših ureda od kojih živimo, kao i na štetu naših prijatelja i obitelji s kojima smo proveli manje vremena nego što bi oni i mi to htjeli. Ono što je doista jedina nemjerljiva i velika korist od mog angažmana u Komori je to da sam kroz to vrijeme upoznao veliki broj kolegica i kolega diljem Hrvatske koji su mi osim kolega postali i prijatelji i na tome sam zahvalan vama i Komori.

Zahvaljujem svima koji su meni i članovima Izvršnog i Upravnog odbora iskazali povjerenje. Kad ste nas izabrali u jednoj stvari niste pogriješili, a to je da smo dali sve od sebe. Je li to bilo dobro ili loše prosudit će vrijeme i kolege. Sigurno je da uvijek može bolje. Bojim se da buduće vodstvo Komore čekaju još veći izazovi radi zadržavanja i unapređenja statusa odvjetništva. Uvjeren sam da će svoje funkcije obaviti jednako ili više uspješno od nas i u tome će imati podršku i pomoć svih nas.

U radu za Komoru, ego svakoga od nas mora biti potisnut, jer za dobrobit odvjetništva mora postojati timski rad.

Kad smo već kod tima, dozvolite mi da poimence zahvalim kolegama bez kojih ne bih od svega ovoga navedenog u izvješću mogao ni približno napraviti, prvenstveno Mladenu Klasiću i Ingrid Mohorovičić-Gjanković koji su zajedno sa mnom podnijeli najveći teret, kao i članovi IO-a: Maroje Matana, Marin Mrklić, Josip Šurjak, Leo Andreis koji mi je kao bivši predsjednik pomogao prije, na početku i tijekom tog našeg puta, Zoran Vukić, Branko Baica, Mario Janković i svakako pokojni Marijan Hanžeković. Zahvaljujem svim članovima UO-a u oba mandata, a posebno predsjednicima zborova. Moram se sjetiti da smo, nažalost, na tom putu izgubili još jednog člana UO-a – Miku Umičevića.

Hvala disciplinskom tužitelju Alenu Jakoboviću i svim članovima Disciplinskog tužiteljstva, Ljiljani Jedvaj Peterlin i Anti Župiću kao predsjednicima i svim članovima Disciplinskog suda i Višeg disciplinskog suda. Hvala Mladenu Sučeviću kao predsjedniku i svim članovima Stručnog vijeća Odvjetničke akademije.

Hvala našoj legendarnoj tajnici Biserki Barac koja me dočekala kad sam došao u odvjetništvo 1987. godine i koju sam, eto, baš ja morao ispratiti u zasluženu mirovinu, ali mi je jako drago da je i Biba danas ovdje s nama. Hvala uredništvu našeg časopisa „Odvjetnik" i uredniku Tinu Matiću, kao i predsjednicima Centra za mirenje Branimiru Tuškan i Sanji Tafra.

No, IO kao ni UO ne bi mogao funkcionirati bez svih naših dragih i vrijednih zaposlenika HOK-a. Zato posebna hvala Mirni, Darku, Gordani, Ireni, Nataši, Agnes, Nadi, Tildi, Ivanu Peniću i Ivanu Erdelezu, Jadranki, Mirjani, Dubravki, Željki, Dijani, Vesni, Ljiljani i Renati i svim zaposlenicima HOK-a, ali svakako i Kreši kao našem „dobrom duhu" Komore, i neka se nitko ne uvrijedi ako sam propustio poimence nekog spomenuti, svima jednaka i velika hvala!

Posebna hvala mojoj supruzi Luciji i mojoj obitelji, kao i mojim prijateljima i partnerima u našem Odvjetničkom društvu koji su sve ove godine trpjeli i razumjeli moja izbivanja zbog obveza u Komori.
Parafrazirat ću poznatu i pametniju osobu od mene pa ću reći: nemojte pitati što Komora može učiniti za vas, nego što vi možete učiniti za Komoru. Pri tome znajte, Komora svaki dan nešto radi za svakog od nas.
Također očekujem od svih kandidata da već od sutra, nakon što ćemo imati novo vodstvo, jedinstvo Komore ne bude upitno, da se nitko ne osjeća pobjednikom ili poraženim.
Nemojmo zaboraviti da se samo mi možemo i moramo brinuti o hrvatskom odvjetništvu, nitko drugi, samo mi odvjetnici, i to svatko od nas bio on na funkciji u Komori ili ne.
Zato ovi izbori, zapravo, mogu predstavljati samo izbor između osoba koje bi na podjednak način trebale provoditi politiku i voditi Komoru, pri čemu bismo ostali vjerni staroj krilatici da nije bitno tko vodi nego kako.
Hvala na strpljenju i pažnji i doviđenja!

Mladen Klasić:

Prelazimo na točku 6. – Izbor Izborne komisije od najmanje sedam članova.

Odredba članka 23. Poslovnika kaže da se Izborna komisija sastoji od najmanje sedam članova koji se biraju na izbornoj Skupštini javnim glasanjem, a članovi između sebe biraju predsjednika.
Predlažemo da Izbornu komisiju čine: Davor Bubalo, Boran Bušurelo, Josipa Dasović, Zoran Delić, Adrijan Čada, Hrvoje Jukić i Jadranka Olivari Jirasek.
Ako ima prijedloga iznesite ih, ako nema, predlažem da o svim članovima Izborne komisije glasamo javno dizanjem ruku.
Tko je za?
Ima li protiv?
Ima li suzdržanih?
Jednoglasno.
Izborna komisija bi između sebe trebala izabrati svojeg predsjednika, neka se komisija povuče u malu dvoranu, izabere predsjednika, pa će nam se nakon toga javiti koga su izabrali.
Predlažem da o točkama od 7. do 16. odlučujemo kao što smo naveli u dnevnom redu s obzirom na to da smo za sve te točke dobili pisana izvješća. Također predlažem da se bilo tko od podnositelja izvješća, ako smatra da nešto treba dopuniti javi, a ako ne onda predlažem da ih primimo na znanje.

Točka 7. – Izvješće glavnog tajnika

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.

Točka 8. – Izvješće blagajnika

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.

Točka 9. – Izvješće disciplinskog tužitelja

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.

Točka 10. – Izvješće predsjednika Disciplinskog suda

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.

Točka 11. – Izvješće predsjednika Višeg disciplinskog suda

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.

Točka 12. – Izvješće predsjednika Odvjetničke akademije

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.

Točka 13. – Izvješće predsjednika Centra za mirenje

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.

Točka 14. – Izvješće predsjednika Udruge odvjetničkih vježbenika

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.

Točka 15. – Završni račun HOK-a za 2017. godinu

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.

Točka 16. – Financijski plan HOK-a za 2019. godinu

Dobili ste ga u pisanom obliku u materijalima.
Ima li netko pitanja u vezi s tim izvješćem? Želi li netko nešto reći ili dodati?
Ako nema, zahvaljujem.
Ako nitko nema ništa za dodati konstatiram da smo apsolvirali ove točke i o njima će biti rasprava u točkama 18. i 19.

Točka 17. – Izvješće Nadzornog odbora o pregledu financijskog poslovanja, ono se daje usmeno.

Hrvoje Bićan:
Poštovani, Nadzorni odbor pregledao je sva financijska izvješća i dokumentaciju i nije našao nikakvih nepravilnosti. Hvala lijepa!

Mladen Klasić:

Točka 18. – Rasprava o točkama 5., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. i 17.

Javlja li se netko za raspravu?
Ako ne, zaključujem raspravu o tim točkama i predlažem da pređemo na točku19.

Točka 19. – Donošenje odluka o točkama 5., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16. i 17.

To je prihvaćanje svih podnesenih izvještaja. Predlažem da se o njima jedinstveno izjašnjavamo, a o financijskom planu za svaki dio posebno.
Jesmo suglasni i prihvaćamo li navedena izvješća?
Tko je za?
Ima li protiv?
Ima li suzdržanih?
Utvrđujem da su izvješća jednoglasno prihvaćena.
Prelazimo na završni račun HOK-a.
Predlažem da prihvatimo završni račun HK-a za 2017. godinu kao što je predloženo.
Tko je za?
Ima li protiv?
Ima li suzdržanih?
Jednoglasno.

Točka 20. – Implementacija Opće uredbe o zaštiti podataka u odnosu na HOK i odvjetnike

Očekivali smo da ćemo uspjeti usuglasiti s nadležnim državnim tijelima naše prijedloge, no to nismo uspjeli zbog kratkoće roka. Jedna stručna skupina radi na izradi one dokumentacije koja bi trebala pokriti ono što je prema toj uredbi obaveza svakog odvjetnika. Trebat će se donijeti i prihvatiti kodeks koji bi obvezivao svakog odvjetnika na određene oblike ponašanja vezane uz zaštitu podataka, čime bi se riješilo pitanje gdje su odvjetnici vezani uz provedbu Uredbe, a u odnosu na podatke koje dobivaju od svojih stranaka. Odvjetnici koji imaju zaposlenike u svojim uredima moraju isto tako imati odgovarajuću dokumentaciju vezanu za zaštitu podataka svojih zaposlenika i isto tako i odvjetnička društva o svojim članovima. Taj će se dio napraviti u onoj mjeri u kojoj je to moguće, da se zadovolje zakonske forme. Ovo je samo informacija o aktivnostima, to primamo na znanje.

Točka 21. – Prijedlog izmjena i dopuna Statuta Hrvatske odvjetničke komore

U izvješću predsjednika navedeno je koji su bili motivi i razlozi da se ide na izmjene Statuta HOK-a. Dobili ste ih uz dnevni red. Želi li netko nešto reći ili raspraviti. Ako ne, možemo predložiti da usvojimo izmjene i dopune Statuta kao što su predložene i priložene uz saziv ove Skupštine.
Tko je za?
Ima li protiv?
Ima li suzdržanih?
Jednoglasno prihvaćeno.

Točka 22. – Prijedlog izmjena i dopuna Kodeksa odvjetničke etike

I o ovoj je temi bilo govora u izvješću predsjednika. Dobili ste uz poziv i materijal. Želi li se netko uključiti? Predlažem da usvojimo izmjene kako je to predloženo.
Tko je za?
Ima li protiv?
Ima li suzdržanih?
Jednoglasno prihvaćeno.
Na taj način riješili smo točke 23. i 24.

Točka 25. – Usvajanje kandidacijske liste za izbor u tijela HOK-a (predsjednika HOK-a, predsjednika i sudaca Višeg disciplinskog suda, predsjednika i sudaca Disciplinskog suda, disciplinskog tužitelja i njegovih zamjenika, članova Nadzornog odbora i zamjenika) te članova Vijeća Vrhovnog suda Republike Hrvatske – kandidacijske liste utvrdio je Upravni odbor HOK-a

Vi ste listu predloženih kandidata dobili danas pri ulasku u ovu dvoranu. Ima li nekakvih potreba za objašnjenjem ili ju možemo usvojiti?
Predlažem da usvojimo listu.
Tko je za?
Ima li protiv?
Ima li suzdržanih?
Jednoglasno prihvaćeno.

Točka 26. – Predstavljanje kandidata za predsjednika HOK-a i iznošenje programa rada za mandatno razdoblje od 2018. do 2021. godine.

Imamo dva kandidata, kandidati su poredani na kandidacijskoj listi prema abecedenom redu prvi je kolega Mladen Sučević, a drugi kolega Josip Šurjak. Predlažem da se pređe na realizaciju ove točke.

Mladen Sučević:

Poštovane kolegice i kolege, dragi prijatelji, poslije ovog izvještaja predsjednika Travaša teško mi je bilo što reći. Sve što je govorio kolega Travaš, to je program koji mi moramo i dalje nastaviti ostvarivati. Kontinuitet Komore temelj je naše budućnosti, zajedništva i ne možemo nikada zanemariti što su sve prethodne generacije učinile za našu Komoru. Ja se ne bih htio ponavljati, čuli ste koji su problemi, mi moramo raditi proaktivno, raditi na zaštiti naših interesa. Pokušajmo ostvariti dobrobit odvjetnika da nam bude bolje, da nam bude lakše u našem životu da možemo lakše raditi, da možemo ostvarivati našu profesiju kao temelj naše budućnosti. Neugodno mi je ovih nekoliko minuta u kojima se trebam predstaviti zbog toga što se pitam jesam li dovoljno učinio od onog trenutka kada sam postao odvjetnik. Odmah sam se uključio u rad naše Komore, jer sam odmah na početku shvatio da ću, ako sam aktivan, moći doprinositi svima nama i tako na određeni način pomoći. Sami znate da ima puno naših kolega koji kažu da nismo ništa učinili, ali mi svi uvijek moramo raditi, ako ne radimo ne možemo ništa ni postići. Prisiljeni smo na to da svi moramo djelovati. Percepcija javnosti je relativno loša. Jesmo li mi odgovorni za to? Ponekad jesmo, ponekad nismo. Što možemo učiniti? Ja ne mogu kazati da se mi možemo popraviti, međutim kao što je ministar danas rekao, mi smo obrana vladavine prava, a hoće li nas javnost pozitivno doživljavati ili ne, ovisi o nama samima. Mi se moramo jasno boriti uvijek za zakonitost i vladavinu prava, ako se ne borimo za te segmente postaje upitna naše profesije u cjelini. Naš je program uvijek dobrobit odvjetništva, ne možemo bježati ni u kojem slučaju u nekakve druge sfere i kritizirati bez opravdanog razloga. Moramo voditi računa što je ova Komora postigla u prošlosti, trebamo samo graditi budućnost vodeći računa o europskim trendovima i našoj tradiciji, voditi računa da nas ima 4500 u našoj državi, da smo mi jedna mala Komora, ali smo uspjeli postići mnogo. Mi smo respektabilna Komora u europskim i širim okvirima i zahvaljujući predsjedniku Andreisu koji je sklapao mnoge ugovore o našim međusobnim međunarodnim suradnjama s drugim komorama. Ja vas neću previše zamarati, međutim, moramo voditi računa samo o tome da nam bude bolje, da postižemo daljnji napredak i da zaštitimo svoje interese, i vjerujem da ćemo uspjeti u svakom slučaju održati onu razinu koju je postigao predsjednik Travaš i da će nam zasigurno u budućnosti biti bolje.
Poštovani, čuo sam od jednog kolege šalu koja provocirajući ukazuje na našu stvarnost: Što nije u redu s vicevima o odvjetnicima? Vicevi o odvjetnicima nama nisu smiješni, a svi ostali misle da su istiniti. Sada je pravi trenutak da budemo najbolji, da udruženi krenemo dalje, da ne posustanemo na svemu onome što nam je ostavio predsjednik Travaš, na početku je uvijek teško, poslije će biti manje zahtjevno a na kraju će sve završiti sjajno.
Zahvaljujem!

Josip Šurjak:

Poštovane kolegice i kolege, izuzetna mi je čast da vas mogu pozdraviti i predstaviti se svima i ne bi trebali gubiti puno vremena. Reći ću vam kratko nešto o sebi i planovima.
Što nas najviše određuje kao ljude, što nas ili mene kao čovjeka najviše određuje? Način na koji zarađujemo za kruh. U tom smislu odvjetništvo je naš kruh. Ja sam se zato kandidirao za ovu poziciju i zato sam se spreman boriti. Za odvjetništvo, za Komoru, za struku i što je kolega Sučević rekao za zajedništvo. Kandidirao sam se zato što sam od prvog dana

svoje struke u Komori, bio sam vježbenik kod mr. Odića, bio sam predsjednik Udruge odvjetničkih vježbenika, zamjenik disciplinskog tužitelja, bio sam član Izvršnog i Upravnog odbora HOK-a. Mi vježbenici dobivamo svoj odvjetnički DNK. Na taj način mi od prvog dana dobivamo svoj pečat i nikada ga ne mijenjamo, ako stvarno pripadamo odvjetništvu i toj Komori. Zato ovdje govorim kao kandidat IO-a HOK-a, i to je vrlo bitno naglasiti, i time naglašavam kontinuitet Komore i jedinstvo Komore. U ovih 25 godina u Komori nisam proizveo nijedan sukob ni sa kim, jer uvijek govorim o idejama, a nikada ne govorim o ljudima. Održavat ćemo struku i zajedništvo i u svakom slučaju očuvat ćemo Tarifu. Borit ću se svim svojim bićem za zaštitu odvjetništva od ovog rastućeg animoziteta koji se javlja prema nama i ignorancije svih tijela vlasti koje je definitivno vidljivo na svim razinama. Vrlo je bitno boriti se za srednjoeuropsku komoru, zato što je to način funkcioniranja odvjetništva u Europi. Srednjoeuropska je komora način odnosa komore s pravosuđem i odnosa sa središnjom državom. Neke zemlje, koje imaju drugačije sustave, nameću nam kroz Europsku komisiju druge modele ponašanja. To će biti naša budućnost da održimo srednjoeuropski smjer Komore. Koliko god ga netko nazivao konzervativnim. Istovremeno, bitno je održavati korak s vremenom u okolnostima promjene u tehnologijama. Kolegi Travašu zahvaljujem na protekle četiri godine, a nešto što nas je naučio, potpuno novo, što nismo vidjeli prije, intelektualna je poniznost. Količina intelektualne poniznosti koju je predsjednik Travaš svima nama u Izvršnom i Upravnom odboru dao, zapanjujuća je. Ja mu na tome zahvaljujem, jer sam na tjednoj razini bio s njim. Upravo bih ga želio slijediti u tome na način kako je on to radio.
Samo kratko o programu: što se tiče Odvjetničke akademije planiramo nove panel diskusije, iznošenje stavova od slušača, 1. kat u zgradi je neiskorišten za 300 kvadrata, planiramo audiovizualna snimanja, radne skupine sa zakonodavcem želimo promijeniti tako da u svakoj skupini imamo po tri predstavnika, pritiskati zakonodavca da nam mora dopustiti da u radnim skupinama ne bude samo jedna osoba, jer je uvijek ta osoba premoštena, ili se izgubi nacrt zakona do Sabora ili se promijeni ono što smo mi htjeli. Osnovati vijeće ili odjel za medije, zato što medijska slika naprosto nije dobra. Odjel za medije trenutno bi i kontinuirano djelovao. Mišljenja, stavovi i zaključke UO-a objavljivat ćemo na webu, nastojat ćemo uvesti intranet da tako dijelimo svoju sudsku praksu koju imamo između sebe, to je vrlo važna stvar, to druge komore imaju. Uveli bismo knjigu pritužbi na postupanje sudaca, zato što jako puno pritužbi dobivamo kroz zborove na suce, a to se nigdje ne evidentira, na taj način bismo znali točno koliko sudaca i koji od kolega kojeg suca i za što prijavljuje. To su procesne nepodopštine koje mi stalno slušamo kao predsjednici zborova. Moj cilj je u budućnosti da imamo odvjetnički ispit, a mislim da moramo osnovati i odvjetničku arbitražu, arbitražno sudište.
Hvala lijepa!

Mladen Klasić:
Hvala lijepa obojici kandidata!
Obavještavaju me da je za predsjednika Izborne komisije odabran Davor Bubalo.

Točka 27. – Izbor za tijela HOK-a te članova Vijeća pri Vrhovnom sudu Republike Hrvatske

Prije nego što krenemo na preuzimanje glasačkih listića predlažem Skupštini da donese odluku da Izborna komisija ne treba brojiti glasove za predsjednika, zamjenika i za suce Višeg disciplinskog suda, predsjednika, zamjenika i suce Disciplinskog suda, Disciplinskog tužitelja i njegove zamjenike, članove Nadzornog odbora i zamjenike, te članove vijeća pri VSRH-u, nakon što utvrdi da je bilo tko od kandidata dobio jedan glas. Svaki onaj tko dobije jedan glas smatra se izabranim, jer su liste takve da se biraju svi i da ne bi sada izgubili čitavo poslijepodne za prebrojavanje glasova, predlažem da usvojimo takav zaključak.
Tko je za?
Ima li protiv?
Ima li suzdržanih?
Jednoglasno prihvaćeno.

Sada prelazimo na dio koji se zove izbor i on ima dvije faze: prvo je preuzimanje listića i predaja listića u za to predviđene kutije i određivanje vremena do kada će to trajati.
Članovi Izborne komisije trebaju provoditi i nadzirati glasanje na način da član Izborne komisije može dijeliti glasačke listiće, najmanje dva člana moraju izvršiti kontrolu kutija, provjeriti da su prazne kutije zapečaćene i neprestano nadzirati ubacivanje glasačkih listića. Glasati će se u maloj dvorani gdje su predviđena glasačka mjesta i gdje se

nalaze glasačke kutije. Glasanje će trajati i zaključit će se 10 minuta prije 13 sati. Smatramo da je tih 40 minuta dovoljno. Nakon toga ćemo nastaviti i pričekati izvještaj Izborne komisije.

Točka 28. – Utvrđivanje članova Upravnog odbora HOK-a i njihovih zamjenika koje su izabrali odvjetnički zborovi

Poznato vam je da predsjednici odvjetničkih zborova čine članove UO-a po položaju, a zborovi ovisno o broju članova biraju ostale predstavnike. Imamo sljedeće stanje, uz predsjednika odvjetničkih zborova koji čine UO od strane OZ-a Istre u UO ulazi Biserka Radolović, odvjetnica u Puli, s područja Riječkog OZ-a članovi UO-a su Želimir Brozović i Darko Milić, a njihovi zamjenici su Jasna Drača i Saša Žarkovac, s područja OZ-a Splitsko-dalmatinske županije članovi UO-a su Jadran Franceschi i Marin Mrklić, njihovi zamjenici su Marija Perić i Mijo Jeličić, s područja OZ-a Zagreb članovi UO-a su Emir Bahtijarević, Davor Bubalo, Adrijan Čada, Davor Drugović, Igor Hrabar, Mario Janković, Josip Madirazza, Tin Matić, Dubravko Mar, Jasna Novak, Mladen Sučević, Berislav Živković, a njihovi zamjenici su Damir Metelko i Sanja Tafra.
Mi sada utvrđujemo da su ti članovi izabrani od OZ postali članovi UO-a.
Tko je za?
Ima li protiv?
Ima li suzdržanih?
Jednoglasno prihvaćeno

Točka 29. – Davanje razrješnice članovima tijela HOK-a kojima je istekao mandat

Nadam se da znamo o kojim je tijelima i osobama riječ, da ne bi sada pojedinačno svako ime spominjao i svaku funkciju. Jesmo li suglasni da se da razrješnica svim tijelima HOK-a kojima je istekao mandat?
Tko je za?
Ima li protiv?
Ima li suzdržanih?
Jednoglasno prihvaćeno
Koristim se prilikom da vam svima zahvalim na danoj razrješnici.

Točka 30. - Izvješće predsjednika Izborne komisije o rezultatima izbora te proglašenje rezultata izbora

Pozivam predsjednika Izborne komisije da podnese izvještaj.

Davor Bubalo:
Poštovane kolegice i kolege, imamo novog predsjednika Komore, novi predsjednik Komore je kolega Josip Šurjak.
U trenutku preuzimanja glasačkih listića u dvorani je bilo 120 članova Skupštine i svi članovi Skupštine preuzeli su 120 kompleta glasačkih listića, svaki s po šest glasačkih listića. Prebrojeni su glasovi za predsjednika Komore i imali smo ukupno 120 listića, svi su glasovi bili važeći, kolega Sučević dobio je 51 glas, a kolega Šurjak dobio je 69 glasova.
Na taj način izabran je Josip Šurjak, odvjetnik u Zagrebu za predsjednika HOK-a za mandatno razdoblje 2018. do 2021. godine.
Za ostale glasačke izborne liste bilo je dovoljno dobiti samo jedan glas, Izborna komisija utvrdila je da su svi ostali kandidati za sve ostale funkcije dobili minimalno jedan glas, tako da su svi izabrani, a prema uputama moram pročitati sve kandidate koji su izabrani na ovim izborima.
Slijedom navedenog izabrani su:
Za predsjednika Višeg disciplinskog suda:
Jedvaj-Peterlin Ljiljana, odvjetnica u Koprivnici.
Za zamjenika predsjednika Višeg disciplinskog suda:
Rajković Željka, odvjetnica u Zagrebu.
Za suce (abecednim redom):
1. Čaržavec Mladen, odvjetnik u Zagrebu
2. Čizmić Tomislav, odvjetnik u Zagrebu
3. Čokolić dr. sc. Atila, odvjetnik u Osijeku
4. Đurinac Vuković Ivana, odvjetnica u Slavonskom Brodu
5. Havkić Emil, odvjetnik u Zagrebu
6. Hrg Lidija, odvjetnica u Varaždinu
7. Kopf Berislav, odvjetnik u Osijeku
8. Laban Predrag, odvjetnik u Bjelovaru
9. Milas Patricia, odvjetnica u Zagrebu
10. Pešušić Alen, odvjetnik u Zagrebu
11. Pilipović Željko, odvjetnik u Varaždinu
12. Šutalo Ana, odvjetnica u Valpovu
13. Tuškan Branimir, odvjetnik u Zagrebu
14. Valković dr. sc. Laura, odvjetnica u Zagrebu.

Za predsjednika Disciplinskog suda:
Župić Ante, odvjetnik u Zagrebu.
Za zamjenika predsjednika Disciplinskog suda:
Markeš Davor, odvjetnik u Zagrebu.
Za suce (abecednim redom):
1. Badovinac Zoran, odvjetnik u Zagrebu
2. Binički Ložnjak Ivana, odvjetnica u Zagrebu
3. Brčić Stjepan, odvjetnik u Zagrebu

4. Bujas Tomislav, odvjetnik u Zagrebu
5. Čada Arnold, odvjetnik u Dugom Selu
6. Ćopo Katarina, odvjetnica u Zagrebu
7. Devrnja Goran, odvjetnik u Zagrebu
8. Dorić Matija, odvjetnik u Zagrebu
9. Drača Jasna, odvjetnica u Rijeci
10. Ferdelji Korana, odvjetnica u Zagrebu
11. Filipčić Željka, odvjetnica u Zagrebu
12. Galić mr. sc. Kristijan, odvjetnik u Zagrebu
13. Golovrški Igor, odvjetnik u Novoj Gradiški
14. Houška Jasminka, odvjetnica u Zagrebu
15. Jurički Vesna, odvjetnica u Zagrebu
16. Kešina Tomislav, odvjetnik u Zagrebu
17. Kolar Marić Gordana, odvjetnica u Zagrebu
18. Korša Hrvoje, odvjetnik u Zagrebu
19. Kovačić Tihomir, odvjetnik u Slavonskom Brodu
20. Kranželić Pletikosa Josipa, odvjetnica u Zagrebu
21. Krmpotić Pavao, odvjetnik u Zagrebu
22. Krnić Ivan, odvjetnik u Zagrebu
23. Leskovar Igor, odvjetnik u Zagrebu
24. Marčec Davor, odvjetnik u Velikoj Gorici
25. Martić Slaven, odvjetnik u Zagrebu
26. Matovina-Lulić Sanja, odvjetnica u Zagrebu
27. Missoni de Both Iris, odvjetnica u Zagrebu
28. Mišević Sanja, odvjetnica u Osijeku
29. Olivari-Jirasek Jadranka, odvjetnica u Zagrebu
30. Pilipović Željka, odvjetnica u Zagrebu
31. Ramadanović Vedran, odvjetnik u Zagrebu
32. Ribarić Sanja, odvjetnica u Zagrebu
33. Santini Heidi, odvjetnica u Zagrebu
34. Stipinović Arsen, odvjetnik u Rijeci
35. Šverko Goran, odvjetnik u Zagrebu
36. Tadić Zdeslav, odvjetnik u Zagrebu
37. Terešak Vladimir, odvjetnik u Zagrebu
38. Vilus Mihaela, odvjetnica u Zagrebu
39. Volarević Antonio, odvjetnik u Zagrebu.

Za Disciplinskog tužitelja:
Jakobović Alen, odvjetnik u Osijeku.

Za zamjenike Disciplinskog tužitelja (abecednim redom):
1. Babić Stjepan, odvjetnik u Zagrebu
2. Božanić Hermina, odvjetnica u Rijeci
3. Feketić Sučić Martina, odvjetnica u Zagrebu
4. Ježina Vinka, odvjetnica u Splitu
5. Krivić Hrvoje, odvjetnik u Osijeku
6. Krstić Zdenko, odvjetnik u Osijeku
7. Luštica Slaven, odvjetnik u Zadru
8. Miličević Domagoj, odvjetnik u Požegi
9. Mišin mr. sc. Višnja, odvjetnica u Vinkovcima
10. Mraz Tomislav, odvjetnik u Zagrebu
11. Sabljar Ana, odvjetnica u Rijeci
12. Šego Vatroslav, odvjetnik u Zagrebu
13. Špiranović Jasna, odvjetnica u Slavonskom Brodu
14. Tošev Ana, odvjetnica u Zagrebu
15. Ukalović Davor, odvjetnik u Zadru
16. Vrabac Mario, odvjetnik u Osijeku
17. Vuksanović Petra, odvjetnica u Opatiji
18. Živković Zorana, odvjetnica u Zagrebu

Za članove Nadzornog odbora (abecednim redom):
1. Bićan Hrvoje, odvjetnik u Zagrebu
2. Kalauz Hrvoje, odvjetnik u Zagrebu
3. Matić Hrvoje, odvjetnik u Zagrebu.

Za zamjenika:
Sevšek Vlado, odvjetnik u Varaždinu.

Za članove Vijeća Vrhovnoga suda Republike Hrvatske (abecednim redom):
1. Kovačić Lovro, odvjetnik u Zagrebu
2. Matana Maroje, odvjetnik u Zagrebu
3. Potočnjak Matija, odvjetnik u Zagrebu
4. Sevšek Vlado, odvjetnik u Varaždinu
5. Tomašević Ranko, odvjetnik u Zagrebu
6. Truhar Domagoj, odvjetnik u Zagrebu.

Komisija je završila radom u 13:30.

Mladen Klasić:
Zahvaljujem cijeloj Izbornoj komisiji i njenom predsjedniku na obavljenom poslu. Pozivam dosadašnjeg predsjednika Roberta Travaša da novoizabranom predsjedniku stavi oko vrata predsjedničku lentu, a nakon toga molim novoizabranog predsjednika da se s nekoliko riječi obrati Skupštini.

Josip Šurjak:
Poštovane kolege, hvala vam na povjerenju. Povjerenje je najviše što čovjek čovjeku može darovati, a vi ste meni dali povjerenje. Imamo puno posla, možemo prionuti svi radu na onome što sam rekao, jako nas puno čeka pritiska od tijela izvršne, sudbene i zakonodavne vlasti, od ovog trenutka počinjemo raditi, a manje pričati.
Hvala vam lijepa!

Mladen Klasić:
Pozivam sve članove UO-a da prijeđu u malu dvoranu i zaključujem sjednicu Skupštine.

(Skupština je završena u 13:34 sati)

NN 64/2018 (18.7.2018.), Izmjene Statuta Hrvatske odvjetničke komore

HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA

1322

Hrvatska odvjetnička komora je na Skupštini održanoj 7. srpnja 2018. godine, na temelju odredbe članka 41. Zakona o odvjetništvu (»Narodne novine« br. 9/94, 117/08, 50/09, 75/09, 18/11) te članka 7. stavak 1. točka 1. Statuta Hrvatske odvjetničke komore (»Narodne novine« br. 115/13), donijela

IZMJENE STATUTA

HRVATSKE ODVJETNIČKE KOMORE

Članak 1.

Članak 96. točka 12., mijenja se i glasi:

»12. ako postupa suprotno odredbama pravilnika kojim je uređena materija reklamiranja, oglašavanja i web-stranica odvjetnika,«

Članak 2.

Naslov iznad članka 158. mijenja se i glasi: »XV. REKLAMIRANJE, OGLAŠAVANJE I WEB-STRANICA ODVJETNIKA«

Članak 3.

Članak 158. mijenja se i glasi:

»1. Odvjetnik, zajednički odvjetnički ured i odvjetničko društvo imaju pravo biti predstavljeni javnosti sukladno pravilniku kojim je regulirana materija reklamiranja, oglašavanja i web-stranica odvjetnika.

2. Komora pravilnikom iz stavka 1. određuje uvjete osnivanja, mjesto postavljanja, dozvoljeni sadržaj, privremeno uklanjanje prijepornog naslova, cijelog sadržaja ili dijela sadržaja web-stranica odvjetnika upisanih u Imenik odvjetnika ili imenike stranih odvjetnika, i to: Imenik odvjetnika iz država članica Europske unije koji u Republici Hrvatskoj imaju pravo obavljati odvjetničko zanimanje pod nazivom odvjetnik, Imenik odvjetnika koji obavljaju odvjetničku djelatnost u podružnicama stranih odvjetničkih društava, Imenik stranih odvjetnika s matičnim sjedištem u državama članicama Europske unije koji u Republici Hrvatskoj imaju pravo obavljati odvjetničko zanimanje pod nazivom zanimanja iz svoje matične države, kao i web-stranice svih Zakonom o odvjetništvu dozvoljenih organizacijskih oblika odvjetničke djelatnosti.«

Članak 4.

Ove Izmjene Statuta Hrvatske odvjetničke komore stupaju na snagu danom objave u »Narodnim novinama«.

Broj: 2870/2018-1

Zagreb, 7. srpnja 2018.

HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA

Predsjednik

Josip Šurjak, v. r.

NN 64/2018 (18.7.2018.), Izmjene Kodeksa odvjetničke etike

HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA

1323

Na temelju članka 42. stavak 1. Zakona o odvjetništvu (»Narodne novine«, broj 9/94, 117/08, 50/09, 75/09 i 18/11) i članka 7. stavka 1. točke 1. Statuta Hrvatske odvjetničke komore (»Narodne novine«, broj 115/13), Skupština Hrvatske odvjetničke komore, održana 7. srpnja 2018. godine, usvojila je i donijela

IZMJENE KODEKSA
ODVJETNIČKE ETIKE

Članak 1.

Pravilo 18. Kodeksa odvjetničke etike, mijenja se i glasi:

»Protivi se časti i ugledu odvjetništva svaka nelojalnost u poslovanju, a osobito:

– pribavljanje stranaka putem posrednika;

– prepuštanje trećim osobama bianco-punomoći;

– suradnja s nadripisarima ili osobama sumnjivim zbog nadripisarstva;

– obećavanje provizije ili nagrade drugima za pribavljanje stranaka;

– omalovažavanje drugih odvjetnika;

– uzimanje uputa od trećih osoba izvan odvjetničkog ureda;

– pozivanje na dobre veze;

– ponude jeftinijeg zastupanja;

– napadno isticanje podataka o odvjetničkim uredima s kojima je sklopljen ugovor o povezivanju na podnescima, dopisima ili na drugi način;

– javni istupi, javljanje u tisku i svaki oblik reklamiranja i oglašavanja protivno odredbama pravilnika kojim je uređena materija reklamiranja, oglašavanja i web-stranica odvjetnika.«

Članak 2.

Pravilo 19. Kodeksa odvjetničke etike, mijenja se i glasi:

»Odvjetnicima, zajedničkim odvjetničkim uredima i odvjetničkim društvima dopušteno je reklamiranje i oglašavanje u sredstvima oglašavanja ili medijima (tisak, televizija, radio, internet i sl.), pod uvjetima i na način propisan pravilnikom kojim je uređena materija reklamiranja, oglašavanja i web-stranica odvjetnika.«

Članak 3.

Pravilo 20. Kodeksa odvjetničke etike, mijenja se i glasi:

»Odvjetnik o kojemu se u sredstvima javnog priopćavanja piše ili govori na način koji je protivan odredbama Zakona o odvjetništvu, Statutu Hrvatske odvjetničke komore, Kodeksu odvjetničke etike ili pravilniku kojim je uređena materija reklamiranja, oglašavanja i web-stranica odvjetnika, dužan se, odmah po saznanju o takvom izvještavanju, na prikladan način javno ograditi od takvog načina izvješćivanja.«

Članak 4.

Brišu se pravila 66., 67., i 93. Kodeksa odvjetničke etike.

Članak 5.

Ove Izmjene Kodeksa odvjetničke etike stupaju na snagu kada ih donese Skupština Hrvatske odvjetničke komore, a bit će objavljene u »Narodnim novinama«.

Broj: 2870/2018-2

Zagreb, 7. srpnja 2018.

HRVATSKA ODVJETNIČKA KOMORA

Predsjednik

Josip Šurjak, v. r.

Nenad Boban, odvjetnik u miru (1943. – 2018.)

Poštovana obitelji Boban, dragi prijatelji, kolegice i kolege,
Hrvatska odvjetnička komora i Odvjetnički zbor Splitsko-dalmatinske županije izgubili su svog uglednog člana, Nenada Bobana, odvjetnika u miru. Danas smo se ovdje okupili da odamo posljednju počast našem dragom kolegi i prijatelju.
Nenad Boban rođen je 11. rujna 1943. godine u Splitu. Napunio je 75 godina ovog utorka, samo dan prije nego što će nas napustiti.
Osnovnu i srednju školu završio je u Splitu, odlučivši se najprije za studij komparativne književnosti u Zagrebu, koji je prekinuo zbog obiteljskih prilika. Zaposlio se u splitskom SUP-u na odjelu za suzbijanje privrednog kriminala. Tu otkriva svoj poziv i 1967. upisuje Pravni fakultet u Sarajevu, gdje 1973. počinje raditi kao pripravnik u uredu Novović, Ovuka i Pašalić. Godinu dana radio je i kao odvjetnik u Livnu, a 1977. vraća se u Split, kada se upisuje u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore.
U rodnom Splitu Nenad Boban otvorio je vlastiti ured i izgradio respektabilnu odvjetničku karijeru, istaknuvši se podjednako u građanskom i u kaznenom pravu. Odvjetnički posao radio je predano i strastveno, s upečatljivim, temperamentnim stilom, sa specifičnim šarmom i s velikom energijom po kojoj ga kolege pamte. Osobito je držao do profesionalnog poštenja i vjerovao je u to da je dužan uzeti u obranu svakog čovjeka koji ima osnovu da se brani. Bio je po mnogočemu nekonvencionalan odvjetnik. Imao je empatiju za ljude i životne situacije u kojima bi se našli, pružajući im ne samo pravnu pomoć nego i ljudsku podršku, često se i besplatno prihvaćajući zastupanja onih za koje je smatrao da im je potrebna njegova pomoć.
Posebnu pažnju posvećivao je radu s pripravnicima, kojih je imao puno. Prenosio im je veliko stručno znanje i profesionalnu etiku, upućujući ih na pisce i knjige koje je volio, na stjecanje iskustva kroz druženje s drugim kolegama, na sve ono što je u pravu životno i ljudsko, jer on pravo nije samo radio nego ga je živio, jednako iskreno i otvoreno kao što je živio život. Volio ih je gledati kako rastu, kao odvjetnici i kao ljudi.
Iza svojih izbora, i u poslu, i u životu, stajao je srcem, neovisno o tome što okolina misli i neovisno o tome koliko su ti izbori za njega osobno bili dobri ili loši. Ako su bili njegovi, ako je u njih vjerovao, on ih je slijedio. Imao je u svojem uredu, uokvirenu na zidu, američku Deklaraciju nezavisnosti, jer je jako držao do slobode mišljenja i izbora. Nije se dao savijati ni pred čime što se kosilo s njegovim uvjerenjima. Bio je svoj.
Imao je silan žar prema pravu, i imao je taj žar prema politici. Htio je da ljudi napreduju, da ne pristaju na površnost, da bolje misle, da kao pojedinci stoje iza onoga što rade, da imaju svoj integritet.
Vrlo rano se početkom 1990-ih politički aktivirao u demokratizaciji Hrvatske, najprije u HDS-u, a krajem tog desetljeća u Liberalnoj stranci koju je vodio Vlado Gotovac i u kojoj je jedno vrijeme bio predsjednik splitskog ogranka. U obranu zemlje uključio se na samom početku rata, već kod razoružavanja kasarni JNA u Splitu, zatim kroz sudjelovanje u obrani Dubrovnika i angažman na Južnom bojištu, gdje mu je kao pomoćniku zapovjednika bojišta 1992. dodijeljen čin pukovnika. Unatoč tome nikada nije mahao svojim braniteljskim statusom niti je ijednu privilegiju koja bi proizlazila iz tog statusa ikada konzumirao. Dapače, otvoreno se od početka protivio ratnoj politici u Bosni i Hercegovini i nakon rata uporno pred pravosuđem i u javnosti inzistirao da se rasvijetli sudbina ratnih zarobljenika koje je predao vlastima.
Nenad Boban živio je dinamično, strastveno, volio je život. Volio je književnost, volio je pravo, volio je politiku, volio je umjetnost, volio je Split. Jako je volio more, volio je isploviti iz Spinuta svojom jedrilicom Coco Loco i u vrijeme i u nevrijeme. Volio je ploviti noću.
Volio je svoju djecu, Dušku, Vjeku i Bruna, oni su bili to sidro ljubavi u njegovom životu.
U ime Hrvatske odvjetničke komore i Odvjetničkog zbora Splitsko-dalmatinske županije izražavam im iskrenu sućut.
Njegov odlazak veliki je gubitak za obitelj, ali i za sve one koji su ga poznavali. Bio je dobar čovjek.
Neka mu je laka zemlja, počivao u miru.

(Govor Marina Mrklića, odvjetnika u Splitu i dopresjednika Hrvatske odvjetničke komore, na posljednjem ispraćaju Nenada Bobana u Splitu)

Zorica Rosić (1969. – 2018.)

Hrvatska odvjetnička komora i Odvjetnički zbor Splitsko-dalmatinske županije dana 6. rujna 2018. godine izgubili su svog uglednog člana, odvjetnicu Zoricu Rosić iz Splita.
Rođena je 10. lipnja 1969. godine u Livnu, BiH. Osnovnu školu i srednju školu upravnog smjera završila je u Splitu. Diplomirala je na Pravnom fakultetu u Splitu 3. listopada 1997. godine. Od 25. siječnja 1999. započinje vježbenički staž u odvjetničkom uredu Tomislava Biuka, odvjetnika u Splitu, te polaže pravosudni ispit. Dana 6. lipnja 2006. upisuje se u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore sa sjedištem ureda u Splitu.
Kolege koje su s njom surađivale reći će da je bila vrhunska odvjetnica i osoba spremna pomoći kolegama i potrebitima, duhovita i u složenim situacijama pronalazila rješenja koja odgovaraju svim stranama, na samo njoj svojstven i duhovit način. Njezinim ranim odlaskom naš Zbor je mnogo izgubio.
Bila je posvećena svojoj obitelji, prvenstveno svom sinu Dinu, uzornom srednjoškolcu.
Prijatelji će je pamtiti i po tome što je bila veliki borac u životu, nije posustajala do zadnjeg dana, unatoč svojoj teškoj dijagnozi.
Njen prerani odlazak veliki je gubitak za obitelj, prijatelje, kolege i sve one koji su je poznavali i cijenili.
Neka joj je laka zemlja, počivala u miru.
U ime Hrvatske odvjetničke komore i Odvjetničkog zbora Splitsko-dalmatinske županije izražavamo iskrenu sućut obitelji.

(In memoriam Zdenke Monterisi, odvjetnice u Splitu
i predsjednice Odvjetničkog zbora Splitsko-dalmatinske županije)

Željko Andrijanić (1963. – 2018.)

Poštovane kolegice i kolege, dragi prijatelji, evo nas ponovo, okupili smo se, za većinu neočekivano, da odamo počast jednom od nas, kolegi, odvjetniku Željku Andrijaniću. Okupili smo se da odamo počast našem kolegi koji je posljednjih više od dvadeset godina svog života proveo u pravosuđu, od čega među nama, kao odvjetnik ovog Zbora, više od 18 godina.
Na početku ovog tužnog skupa pozivam vas da mu tišinom, minutom šutnje, odamo počast.
Vrlo često o nekim se teškim bolestima među nama – šuti. Samo, neki prije, neki poslije, primijete da određena osoba nedostaje i da je nestala sa sudskih hodnika. No i oni koji su znali razlog, vjerovali su da je ipak riječ o privremenoj odsutnosti.
Osobno, da se nešto loše događa sa zdravljem kolege Željka, saznala sam, kada je na adresu našeg Zbora, kao i Komore, stigla njegova hitna obavijest da zbog otvaranja bolovanja i liječenja od maligne bolesti, treba odmah imenovati privremenog preuzimatelja ureda. Bilo je to 30. travnja ove godine, dakle prije nešto više od četiri mjeseca.
I zato je vijest o iznenadnoj smrti, koja se munjevito širila prošlog tjedna, dočekana u našim redovima s nevjericom, a potom s tugom zbog njegova prerana odlaska.
Upravo ta iznenadna, strašna smrt, u emotivno vrlo teškom stanju ostavila je njegove najbliže. Supruga Marina zamolila me da vam prenesen njezinu ispriku, ona zaista nije u stanju prisustvovati današnjoj komemoraciji, još se uvijek naprosto ne može susresti sa svima nama, kolegicama i kolegama njenog Željka.
U ovim teškim situacijama, sretna sam da su i Komora i naš Zbor predvidjeli pomoć djeci prerano preminulih kolega, te će i mali Petar tijekom školovanja primati redovitu mjesečnu stipendiju i pomoć.
Još jedan od nas otišao je na put bez povratka. Na nama je da ga pamtimo i čuvamo u našim mislima i srcima.

(*Govor Nade Badurine, odvjetnice u Rijeci i predsjednice Riječkoga odvjetničkog zbora*
održan na komemoraciji odvjetniku Željku Andrijaniću u Riječkome odvjetničkom zboru.
Na komemoraciji je govorio i Boris Brljačić, odvjetnik u Rijeci.
Na posljednjem ispraćaju na gradskom groblju Kozala u ime Hrvatske odvjetničke komore
i Riječkoga odvjetničkog zbora govorila je Nada Badurina)

Ivan Kulaš (1935. – 2018.)

Ivan Kulaš rođen je 3. svibnja 1935. godine u Lukarišću, općina Dugo Selo. Na Pravnom fakultetu u Zagrebu diplomirao je 3. siječnja 1962. godine, a od 7. ožujka 1985. godine upisan je u Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore sa sjedištem ureda u Dugom Selu. U siječnju 2004. godine brisan je iz Imenika odvjetnika zbog odlaska u mirovinu.

Vjekoslav Gršić (1933. – 2018.)

Vjekoslav Gršić rođen je u Vukovaru 1933. godine, a u svom rodnom gradu završio je osnovno školovanje i gimnaziju. Na Pravnom fakultetu u Zagrebu diplomirao je 1956. godine, a 1973. položio je pravosudni ispit. Nakon diplome radio je u Kombinatu gume i obuće u Borovu u svojstvu pravnog savjetnika, a nakon što se preselio u Zagreb radio je kao pravni savjetnik te kasnije i direktor u poduzeću «Jelen».
U Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore upisan je 1. lipnja 1975. godine sa sjedištem ureda u Zagrebu. Tijekom svoje dugogodišnje odvjetničke karijere Vjekoslav Gršić bio je član Izvršnog i Upravnog odbora HOK-a, te glavni tajnik HOK-a. Na vlastiti zahtjev, zbog odlaska u mirovinu, brisan je iz Imenika odvjetnika 30. prosinca 1998. godine. Vjekoslav Gršić preminuo je u rujnu 2018. godine u Zagrebu.

Branislav Janjanin (1932. - 2018.)

Branislav Janjanin rođen je 6. ožujka 1932. godine u Vinkovcima. Diplomirao je 5. siječnja 1955. godine na Pravnom fakultetu u Beogradu, a 1958. položio je pravosudni ispit. U Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore upisuje se 25. svibnja 1959. godine. Iz Imenika odvjetnika briše se 30. rujna 2015. godine radi odlaska u mirovinu. Branislav Janjanin preminuo je 11. listopada 2018. godine u Zagrebu.

Dženana Omanović (1953. - 2018.)

Štovana obitelji, štovani prijatelji, danas smo se okupili kako bi se oprostili od naše drage i uvažene kolegice i moje iskrene prijateljice, odvjetnice Dženane Omanović koja je rođena u Zagrebu 24. ožujka 1953. godine. Dženana Omanović maturirala je 1971. godine u XVI. Gimnaziji u Zagrebu, a na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirala je 22. studenoga 1977. godine.
Budući da ju je privlačio rad u odvjetništvu, upisuje se u Imenik odvjetničkih vježbenika Hrvatske odvjetničke komore 1. prosinca 1977. godine s vježbom u odvjetničkom uredu svog oca Rasima Omanovića, odvjetnika u Zagrebu. Neposredno prije isteka pripravničkog staža položila je pravosudni ispit 1. srpnja 1982. godine.
U Imenik odvjetnika Hrvatske odvjetničke komore upisuje se 1. rujna 1984. godine sa sjedištem odvjetničkog ureda u Zagrebu.
Dženana Omanović bila je naša uvažena kolegica i odvjetnica, a iznad svega bila je čovjek. Meni osobno bila je posebno draga prijateljica s kojom sam često uživala u razgovorima posebno o muzici i našim omiljenim bendovima Rolling Stonesima, Deep Purpleu i ostalima koji su nas vraćali u divna sjećanja iz mladosti. Dženana je bila uvijek iskrena i srdačna te je svojim blagim i milim glasom plijenila pažnju svoje okoline. Iako si nas napustila, za nas koji smo te voljeli i nadalje si ovdje, jer ćeš uvijek živjeti u našim srcima.
Dženaninim odlaskom izgubili smo dragu kolegicu, prijateljicu i uvažnog člana našeg Zbora.
Trajnu uspomenu na nju čuvat ćemo u našem sjećanju.
Članovima obitelji naše preminule kolegice iskazujem iskrenu sućut.
Počivala u miru Božjem.

(Govor Spomenke Subašić, odvjetnice u Zagrebu,
na posljednjem ispraćaju odvjetnice Dženane Omanović u Zagrebu 24. rujna 2018. godine)